

تصویر تغییرات ارقام کلان مطابق مصوبات کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و اظهار نظر کارشناسی در خصوص ردیف‌های جداول الزامات منابع و مصارف

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۲۱۳۴۵	شناسنامه گزارش ثبت: ۳۸۱
عنوان گزارش: تصویر تغییرات ارقام کلان مطابق مصوبات کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و اظهار نظر کارشناسی در خصوص ردیف های جداول الزامات منابع و مصارف نوع گزارش: طرح/لایحه ■، نظارتی □، راهبردی □، پیش نویس قانون □ نام دفتر: مطالعات بخش عمومی تهیه و تدوین کنندگان: محمدمهدی جعفری، فرید کاظمی، علی سبحانی، مرتضی کیانی، علی نیک پور ناظران علمی: سید عباس پرهیزکاری، سید محمد حسین فاطمی واژه های کلیدی: ۱. مصوبات کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۱۴۰۵ ۲. جداول الزامات منابع ۳. جداول الزامات مصارف تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۱/۲۳	

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۱.....	تغییرات ارقام کلان لایحه بودجه ۱۴۰۵ در کمیسیون تلفیق
۱.....	تغییرات سقف منابع عمومی
۲.....	درآمدها
۳.....	واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای
۳.....	واگذاری دارایی‌های مالی
۳.....	تغییرات سقف مصارف عمومی
۴.....	اعتبارات هزینه‌ای
۴.....	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای
۵.....	تملك دارایی‌های مالی
۵.....	تغییرات سقف بودجه هدفمندی یارانه‌ها
۷.....	اظهار نظر در خصوص جدول الزامات منابع لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور
۴۳.....	اظهار نظر در خصوص جدول الزامات مصارف لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور

فهرست جداول

۲.....	جدول ۱. ارقام کلان منابع بودجه کل کشور مطابق مصوبه کمیسیون تلفیق (ارقام به هزار میلیارد تومان)
۴.....	جدول ۲. ارقام کلان منابع بودجه کل کشور مطابق مصوبه کمیسیون تلفیق (ارقام به هزار میلیارد تومان)

فهرست شکل‌ها

۵.....	شکل ۱. منابع و مصارف اعتبارات افزایش‌یافته بودجه عمومی
۶.....	شکل ۲. منابع و مصارف اعتبارات افزایش‌یافته بودجه هدفمندی یارانه‌ها

تصویر تغییرات ارقام کلان مطابق مصوبات کمیسیون
تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و اظهار نظر کارشناسی
درخصوص ردیف های جداول الزامات منابع و مصارف

Doi:[10.22034/mrc.report.21345](https://doi.org/10.22034/mrc.report.21345)

چکیده

این گزارش به بررسی مصوبات کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی بر لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و تغییرات آن می‌پردازد. در ارقام کلان بودجه، منابع و مصارف عمومی ۹۹۶ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. حدود ۵۱۸ هزار میلیارد تومان به درآمدها اضافه شده، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای تغییری نکرده و واگذاری دارایی‌های مالی حدود ۴۷۸ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. در سمت مصارف اعتبارات هزینه‌ای حدود ۷۳۶ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۲۱۲ همت اضافه شده و تملک دارایی‌های مالی حدود ۴۸ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. در حوزه هدفمندی یارانه‌ها مهمترین تغییر جدول هدفمندی افزایش مصارف مربوط به کالا برگ و افزایش منابع ناشی از تغییر نرخ تسعیر ارز سهم دولت از نفت است. مصارف کالا برگ ۹۹۶ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. در این گزارش بخش جداول الزامات منابع و مصارف تمامی ردیف‌ها با تغییرات آن بررسی و تبیین شده‌اند. در خصوص ارقام و جزئیات منابع و مصارف ارقام عمده و اثرگذار که ضمن رسیدگی به لایحه بودجه در کمیسیون تلفیق تغییر یافته است بررسی و تشریح شده‌اند.

تغییرات ارقام کلان لایحه بودجه ۱۴۰۵ در کمیسیون تلفیق

لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ در شرایطی در کمیسیون تلفیق مورد بررسی قرار گرفت که هم‌زمان اقدام دولت مبنی بر انتقال یارانه قیمتی به انتهای زنجیره آغاز شد و یک‌پارچه‌سازی نرخ ارز انجام گرفت. در نتیجه ارقام منابع و مصارف بودجه که به انحاء مختلف با نرخ ارز مرتبط بود با فرض نرخ تسعیر هر دلار ۱۲۳ هزار تومان بازنگری شد و تغییراتی صورت گرفت که در ادامه تشریح می‌شود. با توجه به اینکه تا زمان نگارش این سطور گزارش کمیسیون تلفیق بارگذاری نشده است، ارقام پیش رو به صورت حدودی و بر مبنای اطلاعات موجود بیان شده و ممکن است در نهایت با تغییراتی همراه باشد.

تغییرات سقف منابع عمومی

منابع عمومی بالغ بر ۹۹۶ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. حدود ۵۱۸ هزار میلیارد تومان به درآمدها اضافه شده، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای تغییری نکرده و واگذاری دارایی‌های مالی حدود ۴۷۸ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. در جدول ۱ تغییر ارقام کلان منابع بودجه کل کشور قابل مشاهده است.

جدول ۱. ارقام کلان منابع بودجه کل کشور مطابق مصوبه کمیسیون تلفیق (ارقام به هزار میلیارد تومان)

عنوان	قانون بودجه ۱۴۰۴	لایحه بودجه ۱۴۰۵	مصوبه کمیسیون تلفیق	تغییرات کمیسیون نسبت به لایحه
درآمد	۲۴۴۶	۳۴۰۱	۳۹۱۹	۵۱۸
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۹۳۰	۲۷۵	۲۷۵	۰
واگذاری دارایی‌های مالی	۱۵۸۰	۱۵۴۳	۲۰۲۱	۴۷۸
جمع منابع عمومی	۴۹۵۶	۵۲۲۰	۶۲۱۶	۹۹۶
درآمدهای اختصاصی دولت	۴۲۸	۷۳۴	۷۴۶	۱۲
منابع بودجه عمومی دولت	۵۳۸۴	۵۹۵۴	۶۹۶۲	۱۰۰۸
منابع شرکت‌های دولتی، موسسات انتقاعی وابسته به دولت و بانکها	۶۳۷۷	۸۸۹۷	۸۸۹۷	۰
منابع جمعی-خرجی	-	۱۴۸۹	۲۷۴۰	۱۲۵۱
جمع	۱۱۷۶۱	۱۶۳۳۹	۱۸۵۹۸	۲۲۵۹
کسر می‌شود ارقام دوبر منظور شده و جمعی-خرجی	۴۸۲	۱۸۹۸	۱۸۹۸	۰
منابع بودجه کل کشور	۱۱۲۷۹	۱۴۴۴۱	۱۶۶۹۹	۲۲۵۸

درآمدها

درآمدهای سازمان امور مالیاتی، با توجه به حذف ۲ واحد درصد ارزش افزوده، از یک طرف حدود ۱۷۰ هزار میلیارد تومان کاهش داشته و از طرف دیگر منابع برآوردی ارزش افزوده با توجه به تغییرات نرخ ارز به ویژه در رابطه با ارزش افزوده واردات (ناشی از سهم دولت، متناسب سازی و سلامت از ۱۰ واحد درصدی که از قبل موجود بوده است) حدود ۱۳۵ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. همچنین سایر ردیف‌های درآمدهای سازمان امور مالیاتی نیز حدود ۳۶ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. با این حساب کل درآمدهای سازمان امور مالیاتی در واقع به صورت خالص ۶۱ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. از طرف دیگر درآمدهای گمرکی حدود ۳۲۱ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است که بخش عمده این افزایش ناشی از در نظر گرفتن درآمد ناشی از واردات خودرو به ویژه از طریق پلاک گذاری خودروهای مناطق آزاد تجاری است. بنابراین مجموع درآمدهای مالیاتی (اعم از سازمان امور مالیاتی و گمرک) حدود ۳۸۲ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است.

سایر ردیف‌های درآمدها حدود ۱۳۶ هزار میلیارد تومان رشد یافته که غالب آن از محل افزایش سود سهام بانک مرکزی^۱

۱. در لایحه بودجه ۵۵ هزار میلیارد تومان از محل ۵۰ درصد از سود بانک مرکزی دیده شده بود. در کمیسیون تلفیق ۵۰ درصد سود دیگر بانک مرکزی نیز وارد لایحه بودجه شد تا جهت افزایش سرمایه بانک‌های دولتی مصرف شود. مطابق ماده ۵۶ قانون بانک مرکزی، ۵۰ درصد از سود بانک مرکزی (قبل از مالیات) باید جهت مواردی مانند اندوخته قانونی صرف شود. باقی‌مانده سود باید پس از پرداخت مالیات، مطابق ماده ۲۹ صرف افزایش سرمایه بانک‌های دولتی شود و باقی‌مانده سود به دولت برسد. همان‌طور که ذکر شد، در حال حاضر کل ۱۰۰ درصد سود بانک مرکزی وارد بودجه عمومی شده است که مغایر قانون بانک مرکزی است.

و حقوق دولتی معادن که آن نیز متأثر از نرخ ارز می باشد بوده است. بنابراین در مجموع درآمدهای دولت ۵۱۸ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است.

واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای

مابه‌التفاوت حاصل از افزایش نرخ تسعیر برای سهم دولت از منابع نفت و گاز حدود ۵۴۴ هزار میلیارد تومان می‌شود. در واقع فاصله ۲۸.۵ هزار تومان تا ۱۲۳ هزار تومان برای حدود ۵.۸ میلیارد دلار معادل ۵۴۴ همت می‌شود. (کل سهم دولت ۸.۸ میلیارد دلار است که ۳ میلیارد دلار برای دارو و گندم همچنان با ۲۸.۵ هزار تومان لحاظ می‌شود). با توجه به اینکه قرار است این رقم برای اجرای طرح کالابرگ هزینه شود، این مابه‌التفاوت در واگذاری دارایی سرمایه لحاظ نشده و به جدول هدفمندی انتقال پیدا کرده است. در نتیجه واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای تغییر چندانی را تجربه نکرده است.

واگذاری دارایی‌های مالی

مابه‌التفاوت حاصل از افزایش نرخ تسعیر برای ۷.۹ میلیارد دلار استقراض دولت از صندوق توسعه حدود ۳۷۸ هزار میلیارد تومان می‌شود. در واقع فاصله ۷۵ هزار تومان تا ۱۲۳ هزار تومان برای حدود ۷.۹ میلیارد دلار معادل ۳۷۸ همت می‌شود. (در لایحه نرخ تسعیر منابع حاصل از استقراض دولت از صندوق با نرخ تسعیر ۷۵ هزار تومان در نظر گرفته شده بود). ۶۰ همت نیز به منابع حاصل از انتشار اوراق بدهی و ۴۰ همت نیز از محل واگذاری شرکت‌ها افزایش داده شده و در مجموع واگذاری دارایی‌های مالی حدود ۴۷۸ همت افزایش را نشان می‌دهد.

تغییرات سقف مصارف عمومی

مصارف عمومی بالغ بر ۹۹۶ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. اعتبارات هزینه‌ای حدود ۷۳۶ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۲۱۲ همت اضافه شده و تملک دارایی‌های مالی حدود ۴۸ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. در جدول ۲ تغییر ارقام کلان مصارف بودجه کل کشور قابل مشاهده است.

جدول ۲. ارقام کلان منابع بودجه کل کشور مطابق مصوبه کمیسیون تلفیق (ارقام به هزار میلیارد تومان)

عنوان	قانون بودجه ۱۴۰۴	لایحه بودجه ۱۴۰۵	مصوب کمیسیون تلفیق	تغییرات مصوب تلفیق نسبت به لایحه
اعتبارات هزینه ای	۳۳۵۵	۴۰۱۷	۴۷۵۳	۷۳۶
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	۶۰۰	۶۰۰	۸۱۲	۲۱۲
تملك دارایی‌های مالی	۱۰۰۰	۶۰۲	۶۵۰	۴۸
جمع مصارف عمومی دولت	۴۹۵۶	۵۲۲۰	۶۲۱۵	۹۹۶
مصارف اختصاصی دولت	۴۲۸	۷۳۴	۷۴۵	۱۱
مصارف بودجه عمومی دولت	۵۳۸۴	۵۹۵۴	۶۹۶۱	۱۰۰۷
مصارف شرکت‌های دولتی، موسسات انتفاعی وابسته به دولت و بانک‌ها	۶۳۷۷	۸۸۹۶	۸۸۹۶	۰
مصارف جمعی-خرجی	-	۱۴۸۹	۲۷۳۹	۱۲۵۰
جمع	۱۱۷۶۱	۱۶۳۳۹	۱۸۵۹۷	۲۲۵۸
کسر می‌شود ارقام دوبارمنظور شده و جمعی-خرجی	۴۸۲	۱۸۹۸	۱۸۹۸	۰
مصارف بودجه کل کشور	۱۱۲۷۹	۱۴۴۴۱	۱۶۶۹۹	۲۲۵۸

اعتبارات هزینه‌ای

سرجمع تغییر این ردیف ۷۳۶ هزار میلیارد تومان بوده است که از این مقدار، ۲۷۰ هزار میلیارد تومان بابت افزایش حقوق کارمندان و بازنشستگان است که در قالب امتیاز فوق‌العاده خاص به هر فرد علاوه بر رشد ۲۰ درصد، حدود ۳ میلیون تومان نیز اضافه شده است (فوق‌العاده خاص موضوع جزء ۳ بند ب ماده ۱۰۶ قانون برنامه هفتم پیشرفت)، ۱۸۵ هزار میلیارد تومان کمک زیان به سازمان هدفمند سازی یارانه‌ها افزوده شده است تا در مجموع ۲۸۵ هزار میلیارد تومان کمک‌زیان برای هدفمندی در نظر گرفته شود، از طرفی افزایش نرخ ارز، برخی از مصارف مانند تغذیه دانشگاه‌ها، خرید برخی اقلام مورد نیاز مانند کاغذ، کتاب مدارس و... همچنین حقوق کارکنان خارج از کشور را به شدت افزایش داده است و برای این بخش در مجموع حدود ۱۶۰ هزار میلیارد تومان افزایش هزینه برآورد شده است که شامل افزایش مصارف مرتبط با تغذیه (دانشجویان، زندانیان و...) همچنین هزینه‌های مربوط به خرید برخی اقلام هزینه ای مانند کاغذ، کتاب مدارس، حقوق عوامل و کارکنان خارج از کشور (نظیر معلمان، رایزنان، مبلغان و...) درنظر گرفته شد، درنهایت مبلغ ۸۰ هزار میلیارد تومان نیز بابت تأدیه بدهی‌های دانشگاه‌های علوم پزشکی لحاظ شده است و مابقی افزایش سرجمع کل مربوط به سایر هزینه‌ها است.

تملك دارایی‌های سرمایه‌ای

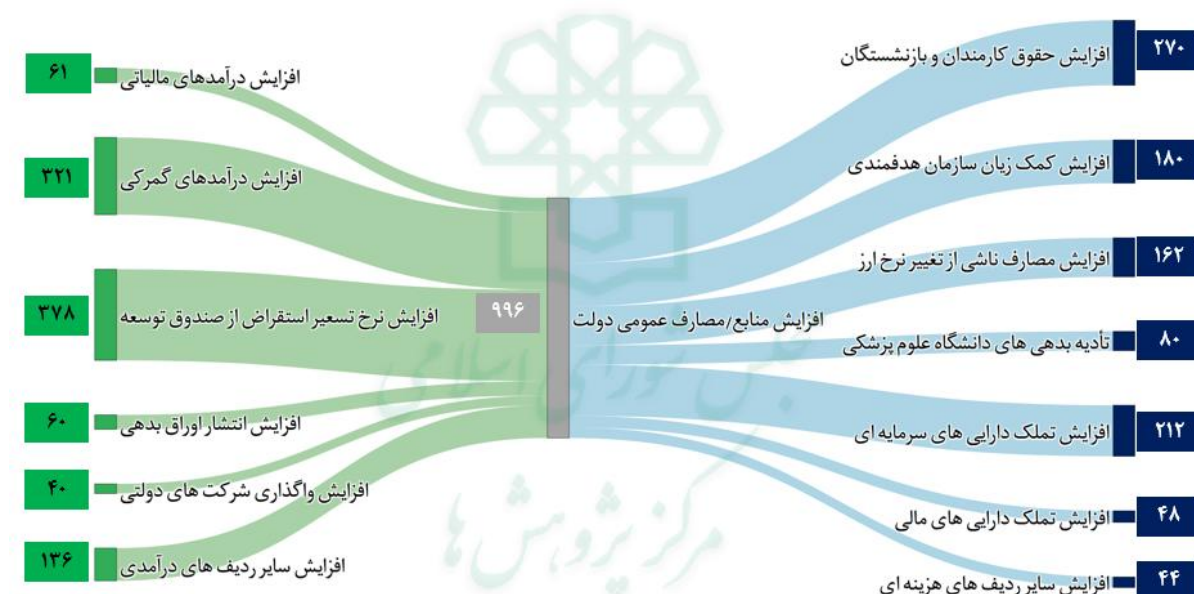
سرجمع رقم تملك دارای‌های سرمایه‌ای ۲۱۲ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. از این افزایش، ۷۱ همت مربوط به جدول بودجه استانی (جدول ۱۰ ماده واحده) است. که ۴۲ همت از افزایش اعتبارات تملك دارایی‌های سرمایه‌ای استانی ناشی از افزایش اعتبارات ۳ درصد نفت مناطق نفت‌خیز و گازخیز است. ۲۳ همت نیز به اعتبارات عمرانی استانی از محل حساب بهینه‌سازی اضافه شده است. همچنین ۱۲۴ همت به اعتبارات تملك دارایی‌های سرمایه‌ای جدول متفرقه (جدول ۹ ماده واحده) افزوده شده است.

تملك دارایی‌های مالی

سرجمع رقم تملك دارایی‌های مالی به میزان ۴۸ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. رقم تملك مالی به میزان ۵۵ هزار میلیارد تومان ناشی از افزایش سرمایه بانک‌ها افزایش یافته است، از طرفی ردیف مربوط به پرداخت تعهدات و باز خرید گواهی صرفه جویی انرژی توسط سازمان بهینه سازی انرژی از زمان تشکیل به ذینفع نهایی (سهام یک درصد از کل منابع حاصل از صادرات نفت خام، میعانات گازی و خالص صادرات گاز طبیعی) جابه‌جا شده و از تملك دارایی‌های مالی خارج شده و به جدول ۱۰، بودجه استانی، منتقل شده است. اعتبار این موضوع در تملك دارایی‌های مالی معادل ۷ هزار میلیارد تومان بوده است که در حال حاضر با افزایش به رقم ۲۳ همت در جدول ۱۰ درج شده است.

در شکل ۱ خلاصه آنچه در سطور فوق تشریح شد، به تصویر کشیده شده است. در این تصویر مشخص شده است که اعتبارات افزایش یافته در بودجه عمومی مطابق مصوبه کمیسیون تلفیق از چه محل‌هایی تأمین شده و در چه مواردی به مصرف رسیده است.

شکل ۱. منابع و مصارف اعتبارات افزایش یافته بودجه عمومی

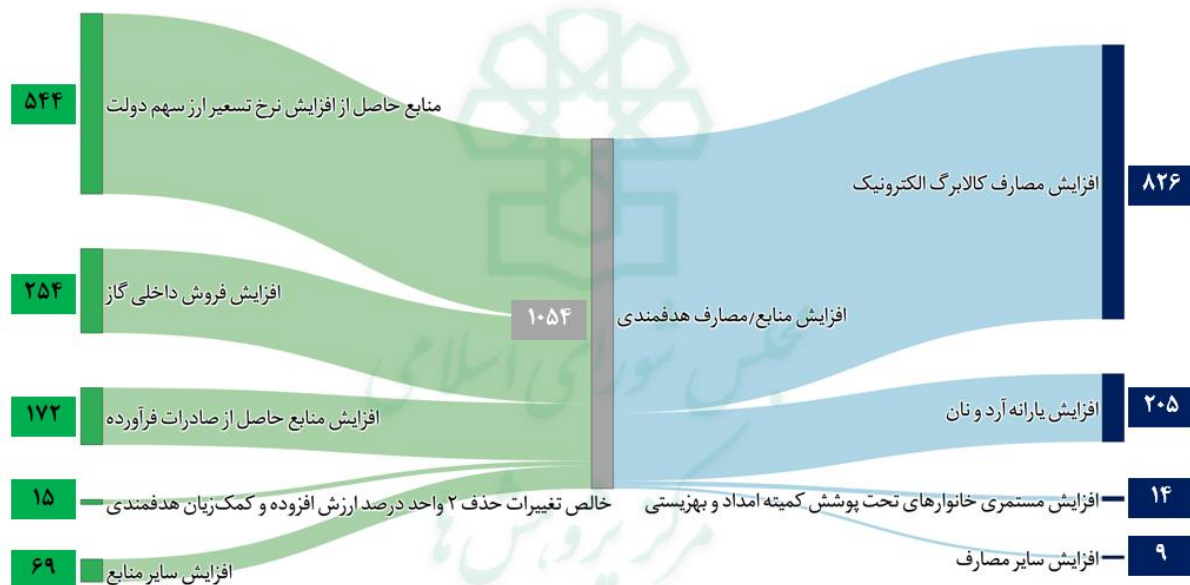
تغییرات سقف بودجه هدفمندی یارانه‌ها

مهمترین تغییر جدول هدفمندی یارانه‌های افزایش مصارف مربوط به کالابرگ و افزایش منابع ناشی از تغییر نرخ تسعیر ارز سهم دولت از نفت است. مصارف کالابرگ ۹۹۶ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. با توجه به اینکه ردیف مربوط به کالابرگ از قبل در لایحه به میزان ۱۷۰ هزار میلیارد تومان^۱ در نظر گرفته شده بود، ۸۲۶ هزار میلیارد تومان

۱. در لایحه بودجه در جدول هدفمندی در سمت منابع ۱۷۰ هزار میلیارد تومان از محل افزایش ۲ واحد درصد مالیات ارزش افزوده در نظر گرفته شود و در سمت مصارف نیز به همین میزان اعتبار برای کالابرگ درج شده بود. در سمت منبع ردیف مربوطه حذف شد اما سمت مصرف که کالابرگ بود، باقی ماند.

به اعتبار این ردیف اضافه شد. ۲۰۵ هزار میلیارد تومان نیز برای یارانه گندم افزوده شده تا در مجموع به ۵۰۰ هزار میلیارد تومان برسد. همچنین ۱۴ هزار میلیارد تومان افزایش برای ردیف مستمری خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی(ره) و مستمری خانوارهای تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور در نظر گرفته شد و با لحاظ سایر ارقامی که اضافه شده است، در نهایت سقف بودجه هفتمندی حدود ۱۰۵۴ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. این افزایش مصارف بدین صورت تأمین شده است که در سمت منابع ۱۸۵ هزار میلیارد تومان کمک‌زیان، ۵۴۴ هزار میلیارد تومان مابه‌التفاوت تسعیر ارز سهم دولت (توضیح آن در سطور فوق ارائه شد)، ۲۵۰ هزار میلیارد تومان فروش داخلی گاز و ۱۷۰ هزار میلیارد تومان صادرات فرآورده افزایش داشته است.

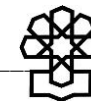
در شکل ۲، منابع و مصارفی که مطابق مصوبه کمیسیون تلفیق، به بودجه هفتمندی یارانه‌ها افزوده شده، ترسیم شده است.

شکل ۲. منابع و مصارف اعتبارات افزایش یافته بودجه هفتمندی یارانه‌ها

در ادامه ردیف‌های الزامات منابع و مصارف مورد بررسی قرار گرفته و ضمن متمایز کردن تغییرات مصوب کمیسیون تلفیق، اظهار نظر کارشناسی در خصوص هر یک از ردیف‌ها صورت گرفته است.

۱. مازاد منابع حاصل از فروش منابع ارزی منعکس شده در بودجه عمومی نسبت به نرخ محاسباتی پیش‌بینی شده برای حفظ قدرت خرید در قیمت ثابت کالابرگ الکترونیک و ترمیم حقوق هزینه خواهد شد.

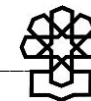

اظهار نظر در خصوص جدول الزامات منابع لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۱	الزامات وصول منابع مالیاتی				
۱-۱	سقف معافیت مالیات بر درآمد سالانه موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم	۴۸۰	میلیون تومان	ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم	این بند سقف معافیت مالیات بر درآمد سالانه (معافیت مالیاتی حقوق) را تعیین می‌کند. این رقم معادل ۴۸۰ میلیون تومان سالانه یا ۴۰ میلیون تومان به ازای هر ماه است. این میزان نسبت به معافیت قانون بودجه سال ۱۴۰۴ (معادل ۲۴ میلیون ماهانه) در حدود ۶۷ درصد افزایش یافته است که از نرخ تورم انتظاری برای سال جاری رشد بیشتری دارد. به بیان دقیق‌تر، با توجه به اینکه ضریب افزایش حقوق کارمندان دولت برای سال آتی بین ۲۱ تا ۴۳ درصد تعیین شده است، و نرخ تورم انتظاری نیز بیشتر از ۴۳ درصد می‌باشد، لذا افزایش ۶۷ درصدی سقف معافیت حقوق بدین معناست که افراد بیشتری در سال آینده مشمول معافیت مالیاتی حقوق خواهند شد و نرخ مؤثر مالیات بر درآمد هر شخص نسبت به سال قبل کاهش می‌یابد و بخشی از عدم افزایش حقوق به میزان تورم از این محل جبران شده است.
۱-۲	نرخ مالیات بر مجموع درآمد حقوق کارکنان دولتی و غیردولتی از قبیل حقوق و مزایا، مقرری یا مزد، حق شغل، حق شاغل، حق الزحمه، حق مشاوره، حق حضور در جلسات، پاداش و کارانه، حق السعی، اضافه کار، رفاهی و انگیزشی، بهره وری، هرگونه پرداخت پرسنلی از محل ماده ۲۱۷ قانون مالیات‌های مستقیم، فوق العاده حق التدریس، حق تحقیق، حق پژوهش و حق کشیک	-	-	اجزاء (۱) و (۲) ماده (۱) و (۲) قانون الزامات ۴	در این ردیف مصادیق مشمول مالیات حقوق و در ردیف‌های ذیل آن نرخ‌ها حسب پلکان‌های درآمدی تعیین شده است. یکی از نکات مهمی که در متن مصوبه تلفیق با قانون بودجه ۱۴۰۴ متفاوت است، شمولیت معافیت و پلکان مالیاتی نسبت به اقلام <u>حق السعی</u> (به استثنای مزد، حقوق و پاداش) و <u>اضافه کار، رفاهی و انگیزشی، بهره وری، فوق العاده حق التدریس، حق تحقیق، حق پژوهش و حق کشیک</u> (پس از اعمال سقف معافیت به تناسب اقلام مذکور و اقلام صدر این بند) است. در واقع در این بند، اقلام بیشتری از دریافتی کارکنان مبنای محاسبه معافیت و پلکان‌های مالیات حقوق خواهد بود. نرخ مالیات اقلام فوق در قانون بودجه ۱۴۰۴، ۱۰ درصد بوده است. بر اساس ماده (۸۵) قانون مالیات‌های مستقیم، نرخ مالیات بر درآمد حقوق کارکنان دولتی و غیر دولتی مازاد بر سقف معافیت (۴۸۰ میلیون تومان سالانه) و تا هفت برابر آن مشمول مالیات سالانه ده درصد (۱۰) و نسبت به مازاد آن بیست درصد (۲۰) است. لذا بر اساس پیشنهاد لایحه و مصوبه کمیسیون تلفیق، نرخ مالیات درآمد ماهانه از ۴۰ الی ۸۰ میلیون تومان ۱۰ درصد؛ از ۸۰ تا ۱۰۰
۱-۲-۱	پلکان ۱- مازاد بر ۴،۸۰۰ میلیون ریال تا ۹،۶۰۰ میلیون ریال	۱۰	درصد	-	

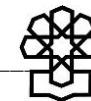
۴. شایان ذکر است که در اغلب بخش‌های این گزارش، قانون «الزامات و احکام مورد نیاز قوانین بودجه‌های سنواتی»، جهت اختصار با عنوان «قانون الزامات» درج شده است.

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۱-۲-۲	پلکان ۲- مازاد بر ۹,۶۰۰ میلیون ریال تا ۱۲,۰۰۰ میلیون ریال	۱۵	درصد	-	میلیون تومان ۱۵ درصد؛ از ۱۰۰ تا ۱۲۰ میلیون تومان ۲۰ درصد؛ از ۱۲۰ تا ۱۴۰ میلیون تومان ۲۵ درصد؛ و از ۱۴۰ میلیون به بالا ۳۰ درصد تعیین شده است. تعیین نرخ به صورت پلکانی، نسبت به تعیین نرخ واحد برای تمامی پلکان‌های درآمدی، عادلانه‌تر و مناسب‌تر است. یکی از نکات مهم که در حکم مربوط به مالیات حقوق و درآمد در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ مورد توجه بود، موضوع الزامات اجرایی مالیات حقوق است که لازم بود در متن این بند الزام مذکور آورده شود. این الزامات اجرایی در دو سال اخیر فرآیند مالیات حقوق را مبتنی بر محاسبه سیستمی توسط سازمان امور مالیاتی تغییر داده بود؛ که این اقدام وظایف مؤدیان (کارفرمایان و حسابداران) را تسهیل می‌نمود. همچنین دقت محاسبات افزایش یافته و تاحدودی مانع از فرار مالیاتی می‌شد.
۱-۲-۳	پلکان ۳- مازاد بر ۱۲,۰۰۰ میلیون ریال تا ۱۴,۴۰۰ میلیون ریال	۲۰	درصد	-	
۱-۲-۴	پلکان ۴- مازاد بر ۱۴,۴۰۰ میلیون ریال تا ۱۶,۸۰۰ میلیون ریال	۲۵	درصد	-	
۱-۲-۵	پلکان ۵- مازاد بر ۱۶,۸۰۰ میلیون ریال	۳۰	درصد	-	
۱-۲-۶	نرخ مالیات حقوق اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها، موسسات آموزشی و پژوهشی و قضات	۱۰	درصد		نرخ مالیات حقوق اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها، موسسات آموزشی و پژوهشی و قضات به طور کلی معادل ۱۰ درصد تعیین شده است و مشمول پلکان فوق نمی‌باشد. این حکم در قانون بودجه سال جاری نیز وجود داشته و اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و آموزشی، پزشکان عمومی، متخصص و فوق تخصص بالینی تمام وقت جغرافیایی و قضات دادگستری نیز مشمول نرخ ۱۰ درصد بودند که در گزارش کمیسیون تلفیق این معافیت صرفاً معطوف به اعضای هیات علمی و قضات شده است. یکی از نکات مهم مرتبط به این موضوع، مساله مالیات قراردادهای پژوهشی (حق پژوهش، حق التالیف و ...) است که مشمول حکم تبصره (۲) ماده (۸۶) قانون مالیات‌های مستقیم است، اما در بند ۱-۲ فوق، ذیل اقلام مجموع درآمد حقوق کارکنان تعریف شده است.
۱-۳	مجموع معافیت‌ها، نرخ صفر مالیاتی، کاهش نرخ مالیاتی و سایر مشوق‌های مالیاتی اشخاص حقیقی و حقوقی از محل مجموع درآمدهای حاصل‌شده برای عملکرد سال ۱۴۰۵ کلیه مؤدیان به‌استثنای معافیت‌های دارای سقف زمانی مشخص و ماده (۸۱) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۰۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی و موارد مندرج در مواد (۲)، (۱۳۹)، (۱۴۱)، (۱۴۳)، (۱۴۳ مکرر)، (۱۴۵) و (۲۸۰) قانون	-	-	جزء (۳) ماده (۱) قانون الزامات	هدف این بند تعیین سقف بر استفاده اشخاص حقیقی و حقوقی از معافیت‌های مالیاتی است؛ البته برخی معافیت‌ها از جمله معافیت‌های مدت‌دار همچون مناطق آزاد، مناطق غیربرخوردار از اشتغال، مناطق کمتر توسعه‌یافته و همچنین معافیت خیریه‌ها و آستان‌ها (ماده ۱۳۹ قانون مالیات‌های مستقیم) و مشوق‌های مندرج در قانون جهش تولید دانش‌بنیان از این حکم مستثنا شده‌اند. اصل این حکم رویکرد مثبتی در کنترل استفاده از معافیت‌های مالیاتی، رفع تبعیض و افزایش درآمدهای مالیاتی به نفع کل جامعه دارد؛ اما دارای چالش‌ها و ایراداتی نیز هست. با توجه به استثناهای سقف‌های تعیین‌شده در ذیل این بند، شرکت‌های بسیار محدودی باقی می‌مانند که این بند بر مالیات پرداختی آن‌ها مؤثر است. در نتیجه، این بند به هدف تعیین‌شده‌ی خود نمی‌رسد و عملاً در فضای اقتصادی کشور ما بی‌تأثیر است. برای رفع این مشکل می‌توان کاهش

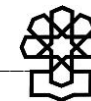
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
	مذکور و معافیت‌های موضوع قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۲۵/۰۹/۱۳۸۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی، و قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۱/۰۲/۱۴۰۲				معافیت‌های مستثنی شده، کاهش سقف درآمدی و همچنین استفاده از یک کف حداقلی برای نرخ مؤثر استفاده کرد. «استفاده از یک کف حداقلی برای نرخ مؤثر» علاوه بر آن که در تجربه‌های جهانی دیده می‌شود، به جهت آنکه کف ریالی معینی را برای نرخ مؤثر مالیاتی شرکت‌های برخوردار از چندین معافیت، تعیین می‌کند، به بهبود درآمدهای مالیاتی و برقراری عدالت مالیاتی بین شرکت‌ها کمک نماید. لذا پیشنهاد می‌شود سقف معافیت‌های مالیاتی اشخاص حقوقی به صورت حداقل نرخ مؤثر بازنویسی شود و موارد استثنا شده در آن کاهش یابد.
۱-۳-۱	اشخاص حقیقی	۶۰	میلیارد تومان		این معافیت در قانون بودجه ۱۴۰۴ معادل ۷۰ میلیارد تومان بوده که در لایحه دولت و در گزارش تلفیق رقم ۶۰ میلیارد پیشنهاد و به تصویب رسید. کاهش این عدد بدین معناست که اشخاص حقیقی در سال ۱۴۰۵ برای درآمدهای مشمول مالیات خارج از موارد استثنا شده تا سقف ۶۰ میلیارد تومان مشمول انواع معافیت‌ها و نرخ صفر مالیاتی خواهند بود و در صورتی که درآمد مشمول معافیت مالیات اشخاص حقیقی از ۶۰ میلیارد تومان بیشتر شود، مشمول معافیت نخواهد بود.
۱-۳-۲	اشخاص حقوقی	۶۰۰	میلیارد تومان		این معافیت در قانون بودجه ۱۴۰۴ معادل ۷۰۰ میلیارد تومان بوده که در لایحه پیشنهادی دولت این رقم به ۶۰۰ میلیارد تومان کاهش یافته است. کاهش این عدد بدین معناست که اشخاص حقوقی برای درآمدهای مشمول مالیات خارج از موارد استثنا شده در سال ۱۴۰۵ تا سقف ۶۰۰ میلیارد تومان مشمول انواع معافیت‌ها و نرخ صفر مالیاتی خواهند بود و در صورتی که درآمد مشمول معافیت مالیات این اشخاص از ۶۰۰ میلیارد تومان بیشتر شود، مشمول معافیت نخواهد بود.
۱-۴	سقف معافیت مالیاتی و اعتبار مالیاتی اشخاص حقوقی مشمول قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مصوب ۲۲/۰۲/۱۴۰۳ برای عملکرد سال ۱۴۰۴	۲۰۰	میلیارد تومان	جزء (۳) ماده (۱) قانون الزامات	مطابق این بند مجموع معافیت‌های قابل استفاده برای هر شخص حقوقی از محل قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها باید حداکثر ۲۰۰ میلیارد تومان باشد. مهم‌ترین معافیت در قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها مربوط به معافیت افزایش سرمایه شرکت از محل سود تقسیم نشده موضوع بند (ث) ماده (۱۴) است که بنابر گزارش سازمان امور مالیاتی کشور برای سال ۱۴۰۵ بیش از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان بار مالی خواهد داشت. شایان ذکر است که این معافیت در سال ۱۴۰۴ بیش از ۶۰ همت بار مالی داشته است که از این میزان صرفاً ۱۷ درصد آن به شرکت‌های تولیدی اختصاص داشته و عمده آن یعنی بیش از ۸۰ درصد از این معافیت را بانک‌ها استفاده کرده‌اند. بنابراین تعیین این سقف معافیت مالیاتی در قانون بودجه، می‌تواند کمک شایانی به افزایش درآمدهای مالیاتی کند.

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					لازم به ذکر است که مطابق قانون مذکور، اشخاص برای بهره‌مندی از این معافیت باید افزایش سرمایه از محل سود تقسیم‌نشده را در مجامع خود به تصویب برسانند و با عنایت به عبارت «برای عملکرد سال ۱۴۰۴»، عموماً مجامع این شرکت‌ها در سال ۱۴۰۵ تشکیل می‌شود. از طرف دیگر با توجه به اینکه در قانون مذکور معافیت‌های مختلفی وجود دارد و برخی از آن‌ها مربوط به مالیات بر ارزش افزوده هستند و با توجه به اینکه سقف‌گذاری برای این موارد چالش‌های اجرایی و اقتصادی ایجاد خواهد می‌کند. پیشنهاد می‌شود این حکم به شرح ذیل اصلاح شود: «سقف معافیت مالیاتی و اعتبار مالیاتی اشخاص حقوقی مشمول بند (ث) ماده (۱۴) قانون تامین مالی تولید و زیرساختها مصوب ۱۴۰۳/۰۲/۲۲، که مجامع آن‌ها در خصوص عدم تقسیم سود در سال ۱۴۰۵ تشکیل شود.»
۱-۵	نصاب‌های قانون مالیات‌های مستقیم برای ~~میکره سال ۱۴۰۴~~			-	با توجه به اینکه این سازوکار برای تسهیل وصول مالیات عملکرد سال ۱۴۰۴ در سال ۱۴۰۵ است لازم است که در عنوان عبارت <u>برای عملکرد سال ۱۴۰۴</u> که در لایحه نیز مطرح شده بود قید شود.
۱-۵-۱	حداکثر میزان فروش کالا و خدمات مشاغل مشمول معافیت تبصره ماده (۱۰۰) قانون مالیات‌های مستقیم	۷۲	میلیارد تومان	جزء (۱) بند (۵) ماده (۱) قانون الزامات	سقف رسیدگی برآوردی مشاغل کوچک مطابق تبصره ماده (۱۰۰) ق.م.م، سازمان امور مالیاتی می‌تواند مؤدیان پایین‌تر از حدنصاب تعیین شده را از انجام بخشی از تکالیف از قبیل نگهداری اسناد و مدارک و ارائه اظهارنامه مالیاتی معاف کند و مالیات مؤدیان مذکور را به‌صورت مقطوع تعیین و وصول نماید. در نتیجه با کاهش تکالیف مؤدیان خرد، موجب تسهیل فرآیند مالیات‌ستانی برای آنها می‌شود. سقف این معافیت برای سال ۱۴۰۴ معادل ۴۳.۲ میلیارد تومان بود که در لایحه پیشنهادی دولت این میزان به ۷۲ میلیارد تومان (۶۷ درصد رشد) افزایش یافته است. این میزان رشد از برآورد تورم انتظاری بیشتر بوده و به تسهیل بیشتر تکالیف مالیاتی مشاغل خرد می‌انجامد. طبق این حکم، سازمان امور مالیاتی می‌تواند مالیات مشاغل که میزان فروش کالا و خدمات آنها، کمتر از ۷۲ میلیارد تومان (۱۵۰ برابر معافیت مالیات حقوق) بوده است را به‌صورت <u>مقطوع</u> تعیین و وصول نماید.
۱-۵-۲	حداکثر میزان معافیت درآمد مشمول مالیات سالانه مستغلات اشخاص فاقد درآمد موضوع ماده (۵۷) و حداکثر میزان معافیت درآمد مشمول مالیات سالانه مالیات بردرآمد مشاغل موضوع ماده (۱۰۱) قانون مالیات‌های مستقیم	۲۸۰	میلیون تومان	اجزاء (۲) و (۳) بند (۵) ماده (۱) قانون الزامات	معافیت پایه درآمد مشاغل و اجاره افراد بدون درآمد و بازنشسته: در این حکم، سقف معافیت از مالیات درآمدهای سالانه در این حکم از محل مستغلات (مشمولین ماده ۵۷ ق.م.م) و درآمد مشاغل (مشمولین ماده ۱۰۱ ق.م.م) برای سال ۱۴۰۵، ۲۸۰ میلیون تومان پیشنهاد و به تصویب کمیسیون تلفیق رسیده است. سقف این معافیت در سال ۱۴۰۴، ۲۰۰ میلیون تومان بوده که در حدود ۴۰ درصد رشد کرده است.

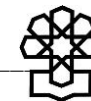
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					لازم به ذکر است مبنای محاسبه مالیات مقطوع مشاغل توسط سازمان امور مالیاتی، ضرایب این سازمان برای تخمین سود مشاغل بر اساس میزان فروش آنها است. بر اساس بررسی‌های صورت گرفته، بسیاری از این ضرایب با مقادیر واقعی فاصله داشته و موجب کم‌برآوردی در محاسبه سود مشاغل می‌شود. به همین دلیل تا زمان اجرای کامل سامانه مؤدیان و دقیق‌تر شدن ضرایب مذکور، پیشنهاد می‌شود معافیت سالانه مشاغل کمتر از معافیت حقوق و دستمزد تعیین شود. شایان ذکر است چنانچه سقف معافیت مشاغل با سقف معافیت حقوق‌گیران یکسان در نظر گرفته شود، رشد سقف معافیت مالیاتی مشاغل نسبت به سال ۱۴۰۴ معادل ۱۴۰ درصد خواهد بود؛ این در حالی است که با وجود رشد معمول سقف معافیت مشاغل مانند هر سال و تعیین آن کمتر از سقف معافیت حقوق‌گیران، مطابق گزارش سازمان امور مالیاتی، حدود ۹۰ درصد مشاغل برای عملکرد سال ۱۴۰۳، از مالیات معاف شده و مالیاتی پرداخت نکردند.
۱-۵-۳	سقف درآمد سالانه مشمول اشخاص موضوع بند «ل» ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم با احتساب مازاد حسب مورد به نرخ قانون یاد شده	۹۶۰	میلیون تومان	جزء (۴) بند (۵) ماده (۱) قانون الزامات	سقف معافیت فعالیت‌های هنری: سقف معافیت بند (ل) ماده (۱۳۹) قانون مالیات‌های مستقیم مربوط به فعالیت‌های هنری و فرهنگی و درآمدهای هنرمندان همچون سال‌های گذشته معادل ۲ برابر معافیت پایه مالیات حقوق تعیین شده است که از جهت عدالت اقدامی مناسب است. این رقم در قانون بودجه ۱۴۰۴ معادل ۵۷۶ میلیون تومان بوده که با ۶۷ درصد افزایش به ۹۶۰ میلیون تومان رسیده است. بر اساس بند (ل)، مشمولین عبارتند از: فعالیت‌های انتشاراتی و مطبوعاتی و قرآنی (دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دستگاه‌های ذی ربط)، فرهنگی و هنری که به موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شوند.
۱-۶	نصاب‌های قانون مالیات بر ارزش افزوده برای عملکرد سال ۱۴۰۴	-	-	-	در رابطه با عنوان این بخش لازم به ذکر است که عنوان اصلی در الزامات مربوط به نصاب‌های قانون مالیات بر ارزش افزوده برای عملکرد سال ۱۴۰۴ صحیح نیست و می‌بایست حذف شود، ضمن آنکه ذیل این عنوان نباید احکام مربوط به مالیات عملکرد مودیان موضوع قانون مالیات‌های مستقیم قرار گیرد

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۱-۶-۱	نرخ مالیات و عوارض ارزش افزوده ناشی از افزایش نرخ بنزین در سال ۱۳۹۸	.	درصد	جزء (۷) بند (۵) ماده (۱) قانون الزامات	در این بند بیان شده است که افزایش قیمت بنزین در سال ۱۳۹۸ (از نرخ ۷۰۰ تومان به ۱۵۰۰ تومان (نرخ اول) و از ۱۰۰۰ تومان به ۳۰۰۰ تومان (نرخ دوم)) مشمول مالیات و عوارض ارزش افزوده نمی‌باشد. اما با توجه به افزایش نرخ سوم بنزین در سال جاری از ۳۰۰۰ تومان به ۵۰۰۰ تومان، مابه‌التفاوت این دو رقم مشمول مالیات بر ارزش افزوده به نرخ ۳۰ درصد (بند «الف» ماده (۲۶) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۴۰۰) خواهد بود و منابع حاصل آن به صورت ۵۰ درصد سهم دولت و ۵۰ درصد سهم شهرداری‌ها (با کسر یک‌نهم سهم مالیات سلامت) اختصاص خواهد یافت.
۱-۶-۲	حداقل افزایش درآمد ابرازی عملکرد ۱۴۰۴ نسبت به درآمد ابرازی عملکرد ۱۴۰۳ برای برخورداری از مشوق‌ها مطابق تبصره (۷) ماده (۱۰۵) و تبصره ماده (۱۳۱) قانون مالیات‌های مستقیم	۴۵	درصد	جزء (۸) بند (۵) ماده (۱) قانون الزامات	به‌منظور حمایت از رشد اشخاص حقوقی و مشاغل و تشویق آنها به ابراز صحیح درآمدهای مالیاتی، طبق تبصره (۷) ماده (۱۰۵) و تبصره ماده (۱۳۱) قانون مالیات‌های مستقیم به‌ازای هر ۱۰ واحد درصد افزایش درآمدهای ابرازی مشمول مالیات این اشخاص نسبت به درآمد ابرازی سال گذشته، یک واحد درصد (حداکثر تا ۵ واحد درصد) از نرخ مالیات آنها کسر می‌شود. با توجه به شرایط تورمی کشور در سال‌های اخیر، صرف تداوم فعالیت اشخاص منجر به افزایش اسمی درآمدهای آنها و در نتیجه امکان بهره‌مندی همه از این معافیت می‌شود. بنابراین و به‌منظور تخصیص این معافیت به اشخاصی که واقعاً فعالیت خود را توسعه داده‌اند و نه عموم اشخاص، لازم است نصاب تعیین‌شده در تبصره ۷ ماده (۱۰۵) و تبصره ماده (۱۳۱) قانون مالیات‌های مستقیم به مقداری نزدیک به تورم سالانه کشور تغییر یابد. برای حل مشکل بیان شده در این ردیف نصاب تبصره (۷) ماده (۱۰۵) و تبصره ماده (۱۳۱) به ده درصد (۱۰) مازاد بر ۴۵ درصد تغییر یافته است. این نرخ در قانون بودجه سال ۱۴۰۴، ۳۵ درصد بود که در لایحه این نرخ ۱۰ درصد افزایش یافته است. <u>البته این نصاب مربوط به قانون مالیات‌های مستقیم است ولی به اشتباه در جدول الزامات ذیل نصاب‌های قانون مالیات بر ارزش افزوده آورده شده است که باید جای آن تغییر کند.</u>
۱-۶-۳	میزان افزایش نرخ واحد بر مالیات برارزش افزوده کالاهای موضوع ماده (۷) و بند (ب) ماده (۲۶) قانون مالیات برارزش افزوده برای مصارف هزینه متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان	۱	درصد	بند (۶) ماده (۱) قانون الزامات	این حکم در خصوص افزایش یک واحد درصدی مالیات بر ارزش افزوده است که درآمد حاصل از آن صرف متناسب‌سازی حقوق برخی از بازنشستگان می‌شود که در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ نیز به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. در جدول ۵ لایحه بودجه درآمد حاصل از این یک واحد درصد افزایش نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده حدود ۱۱۳ هزار میلیارد تومانی دیده شده بود که در مصوبه

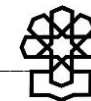
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					کمیسیون تلفیق به ۱۳۶ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است که این رقم جدید برآورد صحیح‌تری به نظر می‌رسد. دولت نخستین بار در قانون بودجه سال ۱۴۰۳ برای تأمین بار مالی متناسب‌سازی مستمری بازنشستگان سه صندوق کشوری، لشکری و فولاد، منبع مالیاتی جدیدی را معرفی نمود. این ابزار با تحقق پایدار و شفاف فرآیند تأمین مالی سبب تعدیل کسری بودجه صندوق‌ها از این محل می‌گردد. به موجب جزء ۱ بند «ر» ماده ۲۸ قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت، مرحله سوم متناسب‌سازی با ۳۰٪ مابه‌التفاوت برای سال ۱۴۰۵ در نظر گرفته شده است. در همین راستا بر اساس اعتبارات ردیف‌های متفرقه در جدول شماره (۹)، ۲۵۲ هزار میلیارد تومان به منظور متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان برآورد شده است که بیشتر از درآمد محقق شده از این محل است. عملکرد ۸ ماهه مالیات بر ارزش افزوده در سال ۱۴۰۴ حاکی از آن است که وضعیت تحقق مالیات بر ارزش افزوده (سهم دولت، سلامت و متناسب‌سازی) تا پایان آبان سال ۱۴۰۴ برابر با ۲۸۰ هزار میلیارد تومان بوده است. بر همین اساس منابع محقق‌شده جهت انجام متناسب‌سازی تا پایان آبان سال ۱۴۰۴ تقریباً برابر ۴۶۶ هزار میلیارد تومان است. این مقدار حاکی از تحقق ۷۸ درصدی نسبت به هشت دوازدهم مصوب می‌باشد. اهمیت تأمین منابع متناسب‌سازی از این محل اینست که زیرساخت‌های اجرایی مالیات بر ارزش افزوده در کشور فراهم است و تأمین منابع از این محل در مقایسه با سایر روش‌های تأمین مالی کسری بودجه دولت، آثار اختلالی کمتری را در نظام اقتصادی کشور خواهد داشت. همچنین بررسی کشورهای مجری نظام مالیات بر ارزش افزوده نشان از آن دارد که نرخ مالیات بر ارزش افزوده در ایران از بسیاری از کشورهای همسایه کمتر بوده و همچنین اختلاف معناداری با متوسط ۱۹.۲ درصدی کشورهای سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه^۵ دارد. شایان‌ذکر است که دامنه معافیت‌های کالا و خدمات در قانون مالیات بر ارزش افزوده کشور بسیار گسترده است و بخش عمده‌ای از کالاهای ضروری مانند سلامت، آموزش و درصد بالایی از هزینه‌های خوراکی از مالیات بر ارزش افزوده معاف هستند که همین امر منجر به کاهش آثار ناشی از افزایش نرخ مالیات بر ارزش افزوده بر معیشت خانوار می‌شود.

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۱-۶-۴	میزان افزایش نرخ واحد بر مالیات بر ارزش افزوده کالاهای موضوع ماده (۷) و بند (ب) ماده (۲۶) قانون مالیات بر ارزش افزوده برای کالا برگ خانوار	۴	درصد	بند (۶) ماده (۱) قانون الزامات	این بند در گزارش کمیسیون تلفیق حذف شد.
۱-۷ الحاقی	نرخ مالیات انواع خودروی سواری و وانت دو اتاق (کابین) دارای شماره انتظامی شخصی مازاد بر مبلغ ۷۵ میلیارد ریال نسبت به ارزش خودرو	!	درصد	بند ت تبصره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور	این بند به موضوع مالیات بر خودروی لوکس اشاره دارد که در سنوات گذشته نیز در قوانین بودجه مصوب شده بود. این بند در لایحه پیشنهادی دولت نبوده و در کمیسیون تلفیق به تصویب رسید. سقف معافیت خودروهای لوکس در این بند ۷۵ میلیارد ریال و نرخ مالیات نسبت به ارزش خودرو مازاد بر این رقم، ۱ درصد تعیین شده است. این رقم برای قانون بودجه سال جاری در حدود ۵۰ میلیارد ریال بود که ۵۰ درصد افزایش یافته است. عملکرد این بند در سال ۱۴۰۳، ۲۸ هزار میلیارد تومان بوده است.
۲	الزامات تأمین مالی بودجه				
۲-۱	میزان انتشار اوراق مالی اسلامی دولت خالص برای مصارف بودجه عمومی با استفاده از معافیتها و مستثنیات موضوع ماده (۱۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور فارغ از وجود یا عدم وجود نهاد واسط	۹۴۰ ۱۰۲۵	هزار میلیارد تومان	جزء (۲) بند (۹) ماده (۱) قانون الزامات	در جزء ۹-۲ قانون الزامات و احکام مورد نیاز بودجه‌های سنواتی، به دولت برای تعیین سقف انتشار اولیه اوراق، تحویل اوراق به پیمانکاران، عرضه تدریجی، حراج، فروش اوراق به کسر (کمتر از قیمت اسمی) و پذیره‌نویسی در بازارها اجازه داده شده است. یعنی جزء مذکور در قانون الزامات بودجه، مجوز انتشار اوراق بدهی به انواع روش‌های مختلف را به دولت داده و فقط میزان سقف انتشار اوراق در بودجه‌های سنواتی تعیین می‌شود. منظور از کلمه خالص در عنوان این ردیف این است که انتشار اوراق به اندازه‌ای مجاز است که خالص واریزی به خزانه معادل رقم تعیین‌شده در این ردیف باشد. بر این اساس سقف انتشار اوراق بدهی دولت خالص برای مصارف بودجه عمومی در لایحه بودجه ۱۴۰۵ بالغ بر ۹۴۰ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده بود که در جریان رسیدگی کمیسیون تلفیق این رقم به ۱۰۲۵ هزار میلیارد تومان افزایش پیدا کرد. البته در جدول ۵ لایحه رقم انتشار اوراق ۱۰۰۰ همت درج شده است و به نظر می‌رسد این ردیف با آنچه در جدول ۵ ذکر شده مغایرت دارد. شایان ذکر است از این رقم، ۷۰ هزار میلیارد تومان بابت تادیه بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی و ۳۰ هزار میلیارد تومان نیز بابت تادیه بدهی حسابرسی شده دولت به صنعت برق می‌باشد. همچنین در ردیف ۵۳۰۲۰۸ معادل ۸۰ هزار میلیارد تومان برای پرداخت به دانشگاه های علوم پزشکی و بیمه سلامت بابت بدهی ها و معوقات در نظر گرفته شده است.

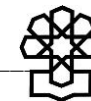
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۲-۲	نرخ مالیات بر معاملات اوراق مالی اسلامی دولت و شرکت‌های دولتی	۰	درصد	جزء (۵) بند (۵) ماده (۱) قانون الزامات	جزء ۵-۵ قانون الزامات و احکام مورد نیاز بودجه‌های سنواتی، به تعیین نرخ مشمول مالیات بر اوراق مالی اسلامی دولت اشاره می‌کند. خدمات معامله اوراق بدهی از جمله اوراق بدهی دولت و شهرداری‌ها توسط شرکت فرابورس ایران ارائه می‌شود. مالیات بر اوراق بدهی غیردولتی برای دولت درآمد خالص ایجاد می‌کند اما مالیات بر معاملات اوراق بدهی دولتی به صورت دوطرفه هم درآمدهای دولت را افزایش می‌دهد و هم از جذابیت اوراق بدهی دولتی می‌کاهد (هزینه مالی دولت را زیاد می‌کند). در این ردیف دولت برای ایجاد تقاضای اوراق بدهی دولتی، نرخ مالیات بر معاملات اوراق مالی اسلامی دولت و شرکت‌های دولتی را صفر در نظر گرفته است. در نتیجه با چشم‌پوشی از درآمدهای مالیاتی ناشی از معاملات اوراق دولتی، به افزایش جذابیت آن کمک می‌کند.
۲-۳	کارمزد قرارداد تعهد پذیره نویسی و قرارداد معامله‌گری اولیه اوراق مالی اسلامی دولت و شهرداری‌ها	۰	درصد	جزء (۵) بند (۵) ماده (۱) قانون الزامات	در زمان انتشار و عرضه اولیه اوراق بدهی، شرکت‌های تامین سرمایه طی قراردادی تحت عنوان تعهد پذیره‌نویسی و معامله‌گری اولیه، نسبت به فروش رفتن کل اوراق منتشره تضمین ایجاد می‌کنند. در این قرارداد شرکت تامین سرمایه تعهد می‌دهد در صورتی که بخشی از اوراق بدهی عرضه‌شده به فروش نرسد، باقیمانده اوراق را خود (به قیمت از قبل توافق‌شده) خریداری کند. در نتیجه ریسک فروش رفتن اوراق توسط ناشر از بین می‌رود. مابه‌ازای این خدمت، شرکت تامین سرمایه از ناشر کارمزد دریافت می‌کند. در جزء ۵-۵ قانون الزامات به تعیین کارمزد تعهد پذیره‌نویسی و کارمزد معامله‌گران اوراق دولت و شهرداری‌ها اشاره شده است. بر این اساس در این ردیف پیشنهاد شده تا کارمزدهای مذکور برای اوراق بدهی دولت و شهرداری‌ها صفر منظور گردد. شایان ذکر است که آنچه در بودجه‌های سنواتی گذشته (از جمله بند ۲ تبصره ۲ قانون بودجه ۱۴۰۴) درج می‌شد ماهیتاً با این ردیف متفاوت است. در آنجا صرفاً مالیات مربوط به کارمزدها با نرخ صفر در نظر گرفته می‌شود اما در این ردیف الزامات خود کارمزد صفر در نظر گرفته شده است. متن جزء ۵ بند ۵ ماده ۱ قانون الزامات به معنی این است که نرخ مالیات مربوط به کارمزد، در بودجه درج می‌شود نه اینکه نرخ خود کارمزد تعیین شود با توجه به اینکه بخش مهمی از کارمزد، مربوط به نهادهای غیردولتی است، منطقاً تعیین خود کارمزد در بودجه محل اشکال است و از مصادیق اضرار به غیر و تحدید حقوق مالکانه اشخاص بوده و مغایر با اصول متعدد قانون اساسی است.

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۲-۴	کارمزد انتشار و معاملات اوراق مالی اسلامی دولت و شهرداری‌ها در بازارهای اولیه و ثانویه	۰	درصد	جزء (۵) بند (۵) ماده (۱) قانون الزامات	در جزء ۵-۵ ماده (۱) قانون الزامات بودجه به تعیین کارمزد معاملات اوراق مالی اسلامی اشاره شده است. شرکت فرابورس ایران به ازای ارائه خدمات انتشار و به ازای هر معامله اوراق مالی اسلامی کارمزد دریافت می‌کند. در این ردیف پیشنهاد شده تا کارمزدهای مذکور برای اوراق بدهی دولت و شهرداریها چه در بازار اولیه (عرضه اولیه) و چه در بازار ثانویه صفر منظور شود. شایان ذکر است که آنچه در بودجه‌های سنواتی گذشته (از جمله بند ت تبصره ۲ قانون بودجه ۱۴۰۴) درج می‌شد ماهیثاً با این ردیف متفاوت است. در آنجا صرفاً مالیات مربوطه با کارمزدها با نرخ صفر در نظر گرفته می‌شود اما در این ردیف الزامات خود کارمزد صفر در نظر گرفته شده است. متن جزء ۵ بند ۵ ماده ۱ قانون الزامات به معنی این است که نرخ مالیات مربوط به کارمزد در بودجه درج می‌شود نه اینکه خود کارمزد تعیین شود. با توجه به اینکه بخش مهمی از کارمزد، مربوط به نهادهای غیردولتی است، منطقاً تعیین خود کارمزد در بودجه محل اشکال است و از مصادیق اضرار به غیر و تحدید حقوق مالکانه اشخاص بوده و مغایر با اصول متعدد قانون اساسی است.
۲-۵	میزان سقف انتشار اوراق مشارکت شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته	۴۰۰	هزار میلیارد تومان	بند (۱-۹) ماده (۱) قانون الزامات	سقف مجوز اوراق منتشره شهرداری‌های کشور باید در قوانین بودجه سنواتی مصوب شود در غیر اینصورت شهرداری‌ها امکان انتشار اوراق مالی اسلامی (بدهی) در طول سال را نخواهند داشت. مطابق قانون بودجه سال ۱۴۰۴ مصارف این اوراق عبارتند از: توسعه حمل و نقل عمومی و تأمین خدمت (سرویس) ایاب و ذهاب دانش‌آموزان دارای معلولیت (جسمی، حرکتی و ذهنی) و مناسب سازی و دسترس پذیری تمامی پایانه‌ها، ایستگاهها، تأسیسات سامانه‌ها و ناوگان حمل و نقل خط آهن (ریلی) درون شهری، دسترس پذیری سامانه‌های حمل و نقل عمومی برای انطباق با قوانین داخلی و معیار (استاندارد)‌های بین‌المللی افراد دارای معلولیت با هماهنگی وزارت کشور. همچنین مطابق قانون حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) منابع موضوع این جزء به احداث، تکمیل و بهره‌برداری خطوط قطار شهری، حمل و نقل عمومی اختصاص می‌یابد. تضمین بازپرداخت اصل و سود این اوراق برای طرح‌های قطار شهری و حمل و نقل شهری به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) دولت و پنجاه درصد (۵۰٪) شهرداری‌ها صورت می‌گیرد. البته با توجه به اینکه در سال ۱۴۰۵ توضیحات فوق

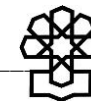
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					درج نشده و در قانون الزامات نیز مورد اشاره قرار نگرفته است، مصارف فوق از لحاظ قانونی لازم الاجرا نخواهد بود. در سال ۱۴۰۳ نیز از محل این مجوز ۲۹ شهرداری مبلغ ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق مشارکت منتشر نموده اند که منابع آن صرفاً برای حمل و نقل عمومی استفاده شده است. غالباً شهرداری‌های کشور برای اجرای پروژه‌های شهری مانند احداث خطوط مترو یا پروژه‌های حمل و نقل شهری اقدام به انتشار اوراق مشارکت می‌کنند. برای مدیریت ریسک نکول بدهی شهرداری‌های کشور در انتشار اوراق مشارکت که به نوعی اوراق بدهی محسوب می‌شود، هر ساله در قوانین بودجه سنواتی سقف معینی برای کل شهرداری‌های کشور تعیین می‌شود. در لایحه بودجه دولت سقف مجوز انتشار اوراق شهرداری‌های کشور ۴۰ هزار میلیارد تومان تعیین شده بود که نسبت عملکرد به سال قبل ۵۳ درصد رشد داشته است. در جریان رسیدگی کمیسیون تلفیق این رقم به ۵۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافت که با توجه به عملکرد سال‌های گذشته پیش‌بینی می‌شود عملکرد آن به سقف ۵۰ هزار میلیارد تومانی نرسیده و لذا قید محدودکننده‌ای بر شهرداری‌ها تحمیل نمی‌شود.
۲-۶	سقف انتشار اوراق مالی اسلامی برای شرکت‌های دولتی در اجرای طرح‌های مصوب شورای اقتصاد با تضمین اصل و سود توسط شرکت به نسبت سرمایه گذاری مصوب در بودجه سنواتی	۱۵	درصد	بند (۱۰) ماده (۱) قانون الزامات	در جزء (۱۰) ماده (۱) قانون الزامات به دولت اجازه داده شده است تا در قوانین بودجه سنواتی نسبت به تعیین سقف انتشار اوراق مالی اسلامی برای شرکت‌های دولتی در اجرای طرح‌های مصوب شورای اقتصاد با تضمین اصل و سود توسط شرکت اقدام کند. توضیح بیشتر آنکه شرکت‌های دولتی مجری طرح‌های مصوب شورای اقتصاد می‌توانند طرح‌های مذکور را از روش‌ها و ابزارهای مختلف تامین مالی کنند. اما سقف تامین مالی این پروژه‌ها از طریق انتشار اوراق بدهی در این ردیف ۱۵ درصد کل سرمایه‌گذاری مصوب تعیین شده است.
۲-۷	سقف استفاده شرکت‌های دولتی از ابزارهای مالی بازار سرمایه به غیر از انواع اوراق مالی اسلامی دولتی در اجرای طرح‌های مصوب شورای اقتصاد با تضمین اصل و سود توسط شرکت، به نسبت سرمایه گذاری مصوب در بودجه سنواتی	۱۵	درصد	بند (۲-۹) ماده (۱) قانون الزامات	این ردیف استناد قانونی ندارد و مغایر با ماده ۱۸۲ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس و غیرقابل طرح می‌باشد. زیرا بند (۲-۹) ماده (۱) قانون الزامات به سقف انتشار اوراق مالی اسلامی دولتی می‌پردازد و ارتباطی به شرکت‌های دولتی ندارد. هیچ یک از اجزای دیگر قانون الزامات بودجه نیز به تعیین سقف استفاده شرکت‌های دولتی از ابزارهای مالی بازار سرمایه به غیر از اوراق مالی اسلامی اشاره‌ای نمی‌کند. به عبارت دیگر دولت مجوز قانونی برای ایجاد سقف بر شرکت‌های دولتی برای استفاده از

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					ابزارهای مالی بازار سرمایه در قانون بودجه را ندارد. ترکیب این ردیف با ردیف بالا (ردیف ۷-۲) به معنای ایجاد محدودیت شرکت‌های دولتی در استفاده از ابزارهای تامین مالی بازار سرمایه است.
۲-۸	حداقل سرمایه‌گذاری در اوراق مالی اسلامی دولت برای صندوق‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی (نسبت به سرمایه‌گذاری صندوق در قالب سپرده بانکی)	۵۰	درصد	بند (۱۳) ماده (۱) قانون الزامات	این ردیف به استناد بند ۱۳ ماده ۱ قانون الزامات نصاب سرمایه‌گذاری در اوراق مالی اسلامی دولت برای صندوق‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی که بخشی از افزایش سرمایه خود را از منابع بودجه عمومی دریافت کرده اند تعیین می‌کند. صندوق‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی هر کدام برای مأموریت و وظایف خاصی ایجاد شده اند و وظیفه حمایت، جبران خسارات بیمه‌ای یا ارائه تسهیلات طبق اساسنامه خود را دارند. مطابق این ردیف در سال ۱۴۰۵ صندوق‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی موظفند معادل حداقل ۵۰ درصد سپرده بانکی، اوراق دولتی خریداری نمایند. در واقع هر مقدار سپرده بانکی نگهداری می‌کنند حداقل نصف همان میزان باید اوراق بدهی دولتی خریداری کنند. این در حالی است که صندوق‌های مذکور هر کدام برای هدف و وظیفه خاصی تشکیل شده اند. همچنین سپرده بانکی صندوق‌ها معیار مناسبی برای سنجش سرمایه‌گذاری آنها نیست زیرا گردش حساب در سپرده‌های بانکی در اثر دریافت‌ها و پرداخت‌های صندوق می‌تواند متغیر باشد. ضمن آنکه افزایش سپرده‌های صندوق خرج مصارف آن می‌شود و لزوماً رسوب نمی‌کند. در نتیجه پیشنهاد می‌شود حداقل سرمایه‌گذاری صندوق‌های مزبور در اوراق دولتی نسبت به متوسط رسوب مانده سپرده بانکی صندوق‌ها در مقاطع سه‌ماهه به عنوان معیار مدنظر قرار گیرد.
۲-۹	حداقل میزان استفاده از منابع در دسترس خزانه و حساب‌های پشتیبان در بازار بانکی و سرمایه	۵۰	میلیارد ریال	بند (۳۶) ماده (۱) قانون الزامات	عنوان مندرج در این ردیف مغایر با در بند ۳۶ ماده (۱) قانون الزامات و در نتیجه مغایر با ماده ۱۸۲ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس است. زیرا در بند ۳۶ به دولت اجازه داده شده است تا در بودجه‌های سنواتی نسبت به <u>تعیین میزان</u> استفاده از منابع در دسترس خزانه و حساب‌های پشتیبان در بازار بین بانکی بابت پرداخت کارمزدهای مربوط به بازارگردانی، بازارسازی، بازخرید موقت و قطعی اوراق مالی اسلامی دولت و تسویه بدهی‌های دولت به بانک مرکزی اقدام نماید. این در حالی است که عنوان این ردیف واژه <u>حداقل میزان</u> استفاده از منبع در دسترس خزانه ذکر شده که اساساً مقصود بند ۳۶ را به کلی تغییر می‌دهد. به عبارت دیگر در صورت تصویب این ردیف دولت مکلف می‌شود حداقل ۵۰ هزار میلیارد تومان از منابع خزانه‌داری را در بازار بین بانکی و سرمایه استفاده نماید.

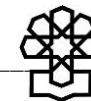
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					بنابراین پیشنهاد می‌شود این ردیف به دلیل مغایرت صریح با ماده ۱۸۲ قانون آیین‌نامه داخلی مجلس حذف شود. علاوه بر آن، مداخله دولت در بازار بین بانکی منجر به اختلال در سیاستگذاری پولی بانک مرکزی می‌شود. چنانچه دولت قصد دارد برای اوراق مالی اسلامی به پشتوانه حساب‌های خزانه‌داری بازارگردانی انجام دهد این موضوع باید در قالب بازار سرمایه و با واگذاری به شرکت‌های بازارگردانی حرفه‌ای انجام شود.
۲-۱۰	نرخ سود ویژه شرکت‌های دولتی و شرکت‌های مشمول در فهرست واگذاری با اعمال حکم ماده (۴) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) در خصوص آنها	۵۰	درصد	جزء (۶) بند (۵) ماده (۱) قانون الزامات	هر ساله در قوانین بودجه حکمی درج می‌شود با این مضمون که شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری، مادامی که واگذار نشده‌اند، همانند سایر شرکت‌های دولتی موظف به واریز مالیات و سود سهام سهم دولت به صورت علی‌الحساب ماهانه (یک دوازدهم) هستند. این مورد در قانون الزامات و احکام موردنیاز بودجه‌های سنواتی نیز مورد اشاره قرار گرفته است. البته در قانون الزامات و احکام موردنیاز بودجه‌های سنواتی، اشاره‌ای به اعمال حکم ماده ۴ قانون الحاق (۲) نشده است اما درج این مورد در لایحه بودجه، مستند به حکم متناظر در قانون بودجه ۱۴۰۴ انجام پذیرفته (بند ب تبصره ۴) و درج آن ضروری است. لیکن در عنوان ردیف، یعنی عبارت «نرخ سود ویژه شرکت‌های دولتی و شرکت‌های مشمول در فهرست واگذاری» دو اشکال وجود دارد. اولاً عبارت «نرخ سود ویژه شرکت‌های دولتی» شامل تمام شرکت‌های دولتی از جمله بانک مرکزی خواهد شد و لذا از این جهت مغایر قانون بانک مرکزی است (زیرا در قانون بانک مرکزی، ترتیبات خاصی برای تقسیم و خرج کرد سود سهام بانک مرکزی پیش‌بینی شده است) و ثانیاً عبارت «شرکت‌های مشمول در فهرست واگذاری» شامل تمام شرکت‌های مشمول واگذاری اعم از شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری و شرکت‌های غیردولتی مشمول واگذاری (سهام زیر ۵۰ درصد دولت) می‌شود که شمول مسئله به شرکت‌های غیردولتی واجد ایراد و فاقد موضوعیت است. در نتیجه، عنوان ردیف می‌بایست صرفاً به شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری محدود شود. به این ترتیب، عبارت «نرخ سود ویژه شرکت‌های دولتی و شرکت‌های مشمول در فهرست واگذاری» در عنوان ردیف می‌بایست به عبارت «نرخ سود ویژه شرکت‌های دولتی مشمول در فهرست واگذاری» تبدیل گردد. اشکالی که در عنوان این ردیف در لایحه بودجه وجود داشت (مبنی بر شمول تمام شرکت‌های دولتی و نه فقط شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری) در گزارش کمیسیون تلفیق مرتفع شده است.

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۲-۱۱	مالیات شرکت‌های دولتی و شرکت‌های مشمول در فهرست واگذاری با اعمال حکم ماده (۴) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) در خصوص آنها	۲۵	درصد	جزء (۶) بند (۵) ماده (۱) قانون الزامات	توضیحات این بند دقیقاً مشابه توضیحات ردیف قبلی یعنی ۱۲-۲ است با این تفاوت که ردیف قبلی در مورد سود سهام سهم دولت بود و این ردیف در مورد مالیات است. اصلاحات مورد نیاز در عنوان ردیف نیز عیناً مشابه ردیف مذکور است. اشکالی که در عنوان این ردیف در لایحه بودجه وجود داشت (مبنی بر شمول تمام شرکت‌های دولتی و نه فقط شرکت‌های دولتی مشمول واگذاری) در گزارش کمیسیون تلفیق مرتفع شده است.
۳	الزامات حقوق گمرکی				
۳-۱	حقوق گمرکی خودرو	۴	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	منطق تعیین حقوق ورودی یا حقوق گمرکی اقلام خاص در قوانین بودجه دو موضوع است: اولاً این ارقام، مبنای محاسبه درآمدهای بودجه است و رقم کلی درآمدهای گمرکی تابعی از درآمدهای گمرکی اقلام خاص است. دوماً ورود قانون‌گذار به برخی اقلام خاص، از بابت اهمیتی است که آن قلم خاص می‌تواند بر ارقام کلی بودجه‌ای و نیز متغیرهای ارزی داشته باشد.
۳-۱-۱ الحاقی	میزان تخفیف حقوق ورودی تبدیل پلاک خودروهای مناطق آزاد به پلاک ملی	۲۰	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، میزان تخصیص منابع ارزی برای واردات خودرو ۴۰۰ میلیون دلار فرض شده بود. برآوردی که ضمن لحاظ وضعیت احتمالی منابع ارزی کشور در سال آینده و توجه به کاهش بیش از ۵۰ درصدی تخصیص ارز به حوزه خودرو در ۸ ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴ در نسبت با سال گذشته، واقع بینانه به نظر می‌رسید. شایان ذکر است که در قانون بودجه سال ۱۴۰۴، ارز تخصیصی به موضوع خودرو معادل حداقل ۲ میلیارد یورو و حقوق ورودی آن معادل ۱۰۰ درصد لحاظ شده بود که عملکرد آن تاکنون کمتر از ۳۰ درصد مصوب آن بوده است.
۳-۱-۱	حقوق گمرکی خودروهای وارداتی برقی و برده افزا	۴	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	در لایحه پیشنهادی دولت حقوق گمرکی واردات خودرو در شش زیرردیف ارائه شده بود که در مصوبه کمیسیون تلفیق تمامی این زیرردیف‌ها حذف و تنها یک ردیف حقوق گمرکی خودرو به میزان ۴ درصد به تصویب رسید.
۳-۲-۲	حقوق گمرکی خودروهای وارداتی هیبریدی پلاگین	۱۵	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	میزان درآمدهای گمرکی واردات خودرو در لایحه معادل ۳۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده بود که با تغییرات صورت گرفته در کمیسیون تلفیق این رقم به ۱۰۶ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. با توجه به وضعیت درآمدهای گمرکی در سال جاری و وضعیت تخصیص ارز به موضوع خودرو، بنظر می‌رسد تحقق درآمد ۱۰۶ هزار میلیارد تومانی مستلزم تعیین حقوق ورودی مشابه سال گذشته می‌باشد. در غیر اینصورت این ردیف با کسری تامین نشده قابل توجهی روبرو شده و عملاً بودجه دچار کسری خواهد شد.
۳-۲-۳	حقوق گمرکی خودروهای وارداتی هیبریدی	۴۰	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	

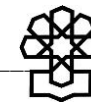
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۳۱۲	~~حقوق گمرکی خودروهای وارداتی بنزینی تا~~ ~~ماده ۱۵ سی سی~~	۴۰	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	با این وجود و با فرض آنکه حقوق ورودی خودرو نزدیک به ۱۰۰ درصد تعیین شود و نرخ ارز مبنای محاسبه حقوق گمرکی نیز ۱۲۳ هزار تومان باشد، می‌بایست حداقل به میزان ۱ میلیارد دلار به واردات خودرو اختصاص یابد که با توجه به وضعیت منابع ارزی، فرض سختگیرانه‌ای نیست. اما در صورتی که حقوق ورودی خودرو به میزان کمتری تعیین شود، تحقق درآمد فوق با مشکل مواجه شده و بودجه با کسری همراه خواهد بود.
۳۱۳	~~حقوق گمرکی خودروهای وارداتی بنزینی~~ ~~از ماده ۱۵ تا ماده ۲۵ سی سی~~	۷۰	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	بند مهم دیگری که در مصوبه کمیسیون تلفیق پیشنهاد و اضافه شده است تعیین «میزان تخفیف حقوق ورودی تبدیل پلاک خودروهای مناطق آزاد به پلاک ملی» است. این ردیف بیان می‌کند دارندگان خودروهای سواری با پلاک مناطق آزاد در صورتی که بخواهند پلاک ملی دریافت کنند (به منزله واردات خودرو)، به میزان ۲۰ درصد می‌توانند تخفیف حقوق ورودی دریافت نمایند. هم‌اکنون حقوق ورودی این خودروها در حدود ۹۰ درصد می‌باشد که با این تخفیف ۲۰ درصدی، این نرخ تبدیل به ۷۰ درصد خواهد شد. همچنین در جدول (۵) نیز به میزان ۱۶۱ هزار میلیارد تومان منابع از این محل دیده شده است. با توجه به سود بسیار بالای تبدیل پلاک خودروهای مناطق آزاد به پلاک ملی (حتی پس از پرداخت کامل حقوق ورودی) تقاضای ارز برای واردات خودرو از محل مناطق تجاری می‌تواند به شدت افزایش یابد و این امر موجب افزایش قیمت ارز خواهد شد. با توجه به احتمال انتقال این تقاضا به بازار غیررسمی ارز به صورت غیرمتمرکز امکان کنترل و مدیریت آن توسط بانک مرکزی میسر نخواهد بود.
۳۱۴	~~حقوق گمرکی خودروهای وارداتی بنزینی از~~ ~~ماده ۲۵ تا ماده ۲۵ سی سی~~	۱۳۰	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	
۳۱۵	~~حقوق گمرکی خودروهای وارداتی بنزینی از~~ ~~ماده ۲۵ تا ماده ۳ سی سی~~	۱۴۵	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	
۳۱۶	~~حقوق گمرکی خودروهای وارداتی بنزینی بیش~~ ~~از ماده ۳ سی سی~~	۱۶۵	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	به صورت کلی در خصوص نظام تعرفه‌گذاری خودرو باید توجه داشت که کاهش در کمیت واردات خودرو و افزایش در هزینه‌های ناشی از حقوق ورودی آن، بر تالطم‌های موجود در بازار خودروهای وارداتی و به تبع آن، بازار خودروهای مونتاژی و تولیدی، می‌افزاید. لذا به نظر می‌رسد به منظور افزایش قابلیت تنظیم بازار خودرو از طریق عرضه خودروهای وارداتی، بازنگری در کلیت نظام تعرفه‌ای خودرو ضروری است. ساختار تعرفه واردات قطعات منفصله خودرو در فصل ۹۸ کتاب مقررات صادرات و واردات، به نحوی تنظیم شده است که مونتاژ خودروهای سواری هم در نسبت با تولید با ساخت داخل بالا و هم در نسبت با واردات خودرو دارای مزیت‌های معناداری است؛ موضوعی که در چند سال اخیر در سهم واردات، مونتاژ و تولید داخل در بسته ارزی تخصیص‌یافته به حوزه خودرو نیز نمود پیدا کرده است. این مسأله از طرفی امکان تنظیم بازار از طریق افزایش عرضه خودروهای

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					وارداتی و در سمت دیگر امکان پیشبرد اهداف توسعه ساخت داخل و قطعه‌سازی را سلب کرده است. لذا با توجه به تکلیف قانون «الزامات و احکام مورد نیاز قوانین بودجه سنواتی»، یکی از پیشنهاداتی که هم از دریچه درآمدهای دولت، هم از منظر تنظیم بازار خودرو و هم با منطق توسعه صنعتی، قابل توصیه است، افزودن ردیف‌هایی ذیل الزامات بودجه ۱۴۰۵ با موضوع تعیین تعرفه واردات قطعات منفصل خودرو (تعرفه واردات خودروهای مونتاژی) است؛ به نحوی که ضمن رعایت تناسب میان تولید خودرو با ساخت داخل بالا، مونتاژ خودرو و واردات خودرو، امکان تخصیص ارز بیشتر به واردات خودروهای سواری جهت مدیریت مناسب بازار خودرو فراهم شود. بر همین اساس در ادامه سعی شده است ساختار حقوق ورودی خودروهای وارداتی که به صورت نسبی از تعرفه واردات قطعات منفصله ارائه شود: ضریب تعرفه قطعات خودروی مونتاژی CKD نسبت به خودروی CBU هم‌رده: داخلی‌سازی زیر ۲۰ درصد: ۱ داخلی‌سازی ۲۰ تا ۳۰ درصد: ۰.۹ داخلی‌سازی ۳۰ تا ۴۰ درصد: ۰.۸ داخلی‌سازی ۴۰ تا ۵۰ درصد: ۰.۶ داخلی‌سازی ۵۰ تا ۶۰ درصد: ۰.۳۵ داخلی‌سازی بیشتر از: ۰.۰۵ همچنین در تخصیص ارز نیز می‌توان به گونه ای عمکرد که به نسبت مشخصی ارز مربوط به این بخش بین قطعات خودروی مونتاژی و خودروهای سواری نو و کارکرده وارداتی تقسیم شود.
۳-۲	حقوق گمرکی گوشی‌های تلفن همراه با قیمت بالای ۶۰۰ یورو تا ۹۰۰ یورو	۱۵	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	براساس بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات و احکام مورد نیاز قوانین بودجه‌های سنواتی میزان حقوق گمرکی تلفن همراه در سال ۱۴۰۵ برای گوشی‌های بین ۶۰۰ تا ۹۰۰ یورو ۱۵ درصد تعیین شده است. این نرخ برای سال گذشته برای گوشی‌های بالاتر از ۶۰۰ یورو، معادل ۱۵ درصد تعیین شده بود که در این مصوبه این نرخ محدود به گوشی‌های بین ۶۰۰ تا ۹۰۰ یورو شده است
۳-۳ الحاقی	حقوق گمرکی گوشی‌های تلفن همراه بالای ۹۰۰ یورو	۳۰	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	براساس بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات و احکام مورد نیاز قوانین بودجه‌های سنواتی میزان حقوق گمرکی تلفن همراه در سال ۱۴۰۵ برای گوشی‌های بالای ۹۰۰ یورو ۳۰ درصد تعیین شده است. این تفکیک و ایجاد پلکان تعرفه گمرکی در این لایحه ایجاد شده است و معادل ۵۶ هزار میلیارد ریال منابع جدید از این محل دیده شده است.

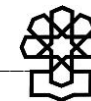
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۳-۴ <u>الحاقی</u>	حقوق گمرکی واردات دارو، ملزومات مصرفی پزشکی، شیرخشک اطفال و مواد اولیه آن‌ها بر اساس ارزش مبنای ثبت سفارش	۱	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	بر اساس بند «د» ماده (۱) قانون امور گمرکی، حقوق ورودی تمامی اقلام ۴ درصد می‌باشد. اما با توجه به رویه حمایتی دولت در حوزه واردات دارو و ملزومات پزشکی، این نرخ به ۱ درصد کاهش یافته است تا این اقلام علاوه بر ارزش ترجیحی، از کاهش نرخ تعرفه نیز منتفع باشند. در بند «ذ» تبصره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ حقوق گمرکی دارو و مواد اولیه آن، ملزومات مصرفی پزشکی، شیرخشک مخصوص اطفال و مواد اولیه آن، کالاهای اساسی، نهاده های دامی و کشاورزی به میزان یک درصد تعیین شده بود که در این بند، این کاهش حقوق گمرکی شامل نهاده‌های دامی و کشاورزی نمی‌شود.
۳-۵	نرخ ارزش مبنای محاسبه حقوق ورودی سایر کالاها	۳-۳ متوسط نرخ ارز در بهمن ماه سال ۱۴۰۴ در بازار مورد تایید بانک مرکزی	ریال	بند (۱۹) ماده (۱) قانون الزامات	بر اساس مصوبه کمیسیون تلفیق نرخ ارزش مبنای محاسبه ارزش گمرکی اقلام وارداتی معادل متوسط نرخ ارز در بهمن ماه سال ۱۴۰۴ در بازار مورد تایید بانک مرکزی تعیین گردید. در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ این قلم معادل متوسط اسفندماه سال ۱۴۰۳ بود که در حدود ۶۸ هزار تومان بود، اما در لایحه این رقم به نرخ مذکور تغییر یافته است که برآورد می‌شود در حدود ۱۰۰ درصد رشد نسبت به نرخ ارزش مبنای محاسبه فعلی داشته باشد. شایان ذکر است که با توجه به اینکه نرخ حقوق گمرکی اکثر کالاها در حدود ۴ درصد می‌باشد، افزایش دوبرابری نرخ ارزش مبنای محاسبه حقوق گمرکی، منجر به افزایش ۴ درصدی هزینه تمام شده کالا از محل حقوق گمرکی می‌شود و لذا اثر افزایش قیمتی آن محدود خواهد بود. شایان ذکر است بر اساس ماده (۱۴) قانون امور گمرکی، نرخ ارزش مبنای محاسبه حقوق گمرکی، معادل نرخي است که در روز اظهار از سوی بانک مرکزی اعلام می‌شود، اما در سال‌های اخیر این مساله به دلیل نوسانات شدید ارزی، روی یک عدد مشخص برای کل سال تثبیت شده است.
۳-۶	نرخ ثبت (رجیستری) تجهیزات هوشمند وارداتی از قبیل گوشی همراه و تجهیزات خودروها در شبکه‌های ارتباطی	۲۰	هزار تومان	بند (۴۴) ماده (۱) قانون الزامات	درآمد حاصل از ثبت (رجیستری) تجهیزات هوشمند وارداتی از قبیل گوشی همراه و تجهیزات خودروها در شبکه‌های ارتباطی در ردیف ۱۶۰۱۶۷ جدول شماره ۵ لایحه بودجه ۱۴۰۵ معادل ۳۰۰ میلیارد تومان ذکر گردیده است. مطابق قانون تجمیع عوارض لازم است کلیه عوارض یکجا متمرکز شود که واردکننده ناچار نباشد برای ترخیص کالای خود به چندین سازمان مراجعه نموده و عملاً دچار سردرگمی شود. از این جهت به نظر می‌رسد می‌توان ردیف نرخ ثبت (رجیستری) تجهیزات هوشمند وارداتی از قبیل گوشی همراه و تجهیزات خودروها در شبکه‌های ارتباطی را در قالب نرخ حقوق ورودی منعکس نمود.

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۳-۷	سقف تعداد واردات آمبولانس، خودروهای امداد و نجات برای دستگاه‌های اجرایی مشمول معاف از حقوق گمرکی، مالیات و عوارض ارزش افزوده و سود بازرگانی	میلیارد ۴۰۰۰	خودرو	جزء (۴) ماده (۱) قانون الزامات	این ردیف سقف معافیت واردات خودروهای امداد و نجات و آمبولانس از پرداخت حقوق گمرکی، مالیات و عوارض ارزش افزوده و سود بازرگانی را تعیین می‌کند. در لایحه پیشنهادی دولت این رقم معادل ۲۰۰۰ دستگاه بود، که در پیشنهاد کمیسیون تلفیق به ۴۰۰۰ واحد رسید.
۳-۸	سقف تعداد خودرو گمرک-موقت وارداتی مورد نیاز عملیاتی فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران معاف از پرداخت عوارض و حقوق گمرکی	میلیارد ۳۰۰۰	خودرو	بند (۳۱) ماده (۱) قانون الزامات	این بند سقف تعداد خودرو مورد نیاز عملیاتی فرماندهی انتظامی که مشمول معافیت از پرداخت عوارض و حقوق گمرکی هستند را تعیین می‌کند. این رقم در لایحه پیشنهادی دولت ۱۰۰۰ دستگاه بود که در مصوبه کمیسیون تلفیق به ۳۰۰۰ دستگاه افزایش یافت. شایان ذکر است که مالیات و عوارض ارزش افزوده و نیز سود بازرگانی این اقلام مشمول معافیت قرار نگرفته است.
۳-۹ <i>الحاقی</i>	حداقل تعداد واردات خودرو از مناطق آزاد تجاری - صنعتی با تبدیل پلاک به ملی	۵۰۰۰۰	خودرو	-	این بند اشاره به این موضوع دارد که در سال ۱۴۰۵ حداقل به میزان ۵۰۰۰۰ واحد دستگاه خودرو می‌بایست از مناطق آزاد تجاری-صنعتی تبدیل پلاک شوند. این بند از الزامات استناد قانونی نداشته و مبنای الزام به تبدیل پلاک مشخص نمی‌باشد. از سوی دیگر اگر مبنای این ردیف را امکان و نه الزام بدانیم، به این معنا که صاحبان این خودروها می‌توانند اقدام به تعویض پلاک نمایند، در این صورت دلالت واژه حداقل ابهام خواهد بود. از سوی دیگر با توجه به اینکه برای این موضوع یعنی «تبدیل پلاک مناطق آزاد به ملی» منابع قابل توجهی دیده شده است، لذا می‌بایست مبنای قانونی و نحوه تفسیر این بند مشخص شود تا از بروز کسری در منابع بودجه جلوگیری گردد. علاوه بر این با توجه به سود بسیار بالای تبدیل پلاک خودروهای مناطق آزاد به پلاک ملی (حتی پس از پرداخت کامل حقوق ورودی) تقاضای ارز برای واردات خودرو از محل مناطق تجاری می‌تواند به شدت افزایش یابد و این امر موجب افزایش قیمت ارز خواهد شد. با توجه به اینکه احتمالاً این تقاضا در بازار غیررسمی ارز و به صورت غیرمتمرکز رخ می‌دهد امکان کنترل و مدیریت آن توسط بانک مرکزی میسر نخواهد بود.
۳-۱۰ <i>الحاقی</i>	حقوق گمرکی واردات اسباب بازی خارجی و کالاهای فرهنگی خارجی	۶	درصد	بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات	بر اساس بند (۷) ماده (۱) قانون الزامات حقوق گمرکی واردات اسباب بازی خارجی و کالاهای فرهنگی به میزان ۶ درصد (معادل ۲ درصد افزایش) تعیین شده است. این حکم در بند «م» تبصره (۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ وجود داشت که در اینجا نیز مجدداً پیشنهاد شده است.
الزامات منابع حوزه آب و انرژی					۴

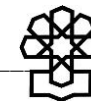
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۴-۱	حداکثر سهم عرضه برق نیروگاه‌های زیرمجموعه سازمان انرژی اتمی در بازار برق آزاد بهابازار بصورت قطع‌نشو و معاف از مدیریت بازار نسبت به برق تولیدی (مابقی فروش به شرکت توانیر بر مبنای هزینه تمام شده حسابرسی شده)	۲۰	درصد	بند (۱۱) ماده (۱) قانون الزامات	سازکار فروش برق نیروگاه‌های زیرمجموعه سازمان انرژی اتمی از جمله نیروگاه بوشهر قانون دائمی ندارد و چنانچه در لایحه بودجه تعیین نشود بدون مجوزهای لازم برای فروش برق، نیروگاه اتمی بوشهر در طول سال با خلا قانونی مواجه می‌شود. لذا بند (۱۱) ماده (۱) قانون الزامات بودجه مقرر می‌کند در لایحه بودجه سنواتی میزان سهم عرضه برق نیروگاه‌های زیرمجموعه سازمان انرژی اتمی در بازار برق آزاد بهابازار (بورس) و سهم قراردادهای دوجانبه با صنایع به صورت قطع نشو و معاف از مدیریت بازار و همچنین سهم فروش به وزارت نیرو با قیمت تمام شده حسابرسی شده تعیین شود. این در حالی است که در لایحه بودجه در عنوان این ردیف صرفاً به موضوع سهم عرضه برق نیروگاه‌های زیرمجموعه سازمان انرژی اتمی در بورس انرژی پرداخته شده بود و مابقی برق تولید نیروگاه‌های اتمی بلا تکلیف گذاشته شده بود. سازوکار فروش ۸۰ درصد باقیمانده برق نیروگاه‌های هسته‌ای در قوانین بودجه سنوات قبلی بر مبنای هزینه تمام شده حسابرسی شده به وزارت نیرو فروخته می‌شد. در جریان رسیدگی به لایحه در کمیسیون تلفیق این نقص بر طرف شد و مابقی فروش برق نیروگاه‌های هسته‌ای بر اساس هزینه تمام شده حسابرسی شده تعیین شد.
۴-۲	~~سقف منابع حاصل از فروش صادرات و تهاباتریا~~ ~~معارضه نفت با فرآورده‌های نفتی~~	۵.۳	میلیارد یورو	بند (۱۴) ماده (۱) قانون الزامات	در صورتی که در خصوص تولید و مصرف فرآورده‌های نفتی راهکارهای مناسبی در نظر گرفته نشود و روند فعلی ادامه یابد، با توجه به ارقام تولید و مصرف فرآورده‌های نفتی، پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۴۰۵ حدود ۵.۳ میلیارد یورو (۶ میلیارد دلار) کسری فرآورده‌های نفتی وجود خواهد داشت که طبق مفروضات لایحه بودجه قرار بود تقریباً نیمی از آن از محل واردات از خارج از کشور و نیمی دیگر از طریق خرید از واحدهای داخلی تامین شود. منابع مورد نیاز برای واردات فرآورده‌ها از محل نفت خام در جدول شماره (۲۳) و (۲۴) مصوبات کمیسیون تلفیق به نحوی دیده شده است که دستگاه‌های اجرایی متولی انگیزه مدیریت مصرف سوخت را داشته باشند و در صورت صرفه جویی در واردات فرآورده‌های نفتی منابع حاصل به افزایش ظرفیت تولید نفت اختصاص یابد.
۴-۳	عوارض برداشت آب از چاه‌های مجاز و جریمه چاه‌های غیرمجاز	-	-		

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۴-۳-۱	عوارض چاه‌های آب مجاز دارای شمارشگر (کنتور) هوشمند به‌ازای هر مترمکعب بر اساس برداشت مجاز آنها در صورت رعایت الگوی کشت ابلاغی	۶۰۰	ریال	بند (۱۶) ماده (۱) قانون الزامات	بند (۱۶) ماده (۱) قانون الزامات به تعیین عوارض برداشت آب از آبخوانها به ازای هر متر مکعب به تفکیک چاه‌های مجاز و جریمه‌های چاه‌های غیر مجاز، دارا و فاقد شمارشگر (کنتور)، رعایت الگوی کشت و ظرفیت پروانه بهره‌برداری در لوایح بودجه سنواتی اشاره می‌کند. تا سال ۱۳۸۳ کشاورزان برای استفاده از چاه‌های آب مبلغی تحت عنوان حق‌النظاره به دولت پرداخت می‌کردند که با وجود اینکه مبلغ اندکی بود تا حدی از برداشت بی‌رویه از چاه‌های آب زیرزمینی جلوگیری می‌کرد. از سال ۱۳۸۳ به بعد با تصویب قانون تأمین منابع مالی برای جبران خسارات ناشی از خشکسالی و یا سرمازدگی، دریافت مبلغ حق‌النظاره از چاه‌های آب ملغی شد. این مساله آسیب زیادی به گسترش و برداشت‌های بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی وارد کرد. تا اینکه در قانون بودجه سال ۱۴۰۳ موضوع دریافت عوارض دوباره احیا شد و نرخ‌هایی برای انواع مصارف مجاز و غیرمجاز بر مبنای رعایت الگوی کشت یا غیر آن عوارض تعیین شد. در قانون بودجه ۱۴۰۴ نیز ارقام عوارض برداشت از چاه‌های آب بروزرسانی شد.
۴-۳-۲	عوارض چاه‌های آب مجاز دارای شمارشگر (کنتور) هوشمند به‌ازای هر مترمکعب در صورت رعایت الگوی کشت ابلاغی	۱۲۰۰	ریال	بند (۱۶) ماده (۱) قانون الزامات	در سال ۱۴۰۵ و سال‌های آینده نیز نرخ‌های عوارض چاه آب کشاورزی طبق بند (۱۶) قانون الزامات بودجه می‌بایست در هر سال تعیین شود. طبق ارقام پیشنهادی لایحه بودجه عوارض برداشت آب از چاه‌های مجاز دارای شمارشگر هوشمند در سال ۱۴۰۵ معادل ۱۰۰۰ ریال پیشنهاد شده بود که در جریان رسیدگی به لایحه در کمیسیون تلفیق به ۶۰۰ ریال کاهش پیدا کرد و عوارض برداشت آب از چاه‌های آب مجاز فاقد شمارشگر هوشمند از ۲۵۰۰ ریال به ۱۵۰۰ ریال کاهش یافت. <u>شایان ذکر است در حال حاضر حتی با وجود دریافت عوارض از چاه‌های آب، هزینه استفاده از آب زیرزمینی به مراتب کمتر از آب سطحی است و انگیزه حفر چاه بسیار بالاست؛ در حالیکه سفره‌های آب زیرزمینی در برخی مناطق دارای کسری هستند و اولویت باید استفاده از آب‌های سطحی باشد تا برداشت آب از سفره‌های زیرزمینی. لذا قیمت‌های نسبی عوارض چاه‌های آب باید تناسب منطقی با هزینه تمام‌شده آب سطحی در هر منطقه داشته باشد. بنابراین کاهش عوارض چاه‌های آب توسط کمیسیون تلفیق محل تامل است.</u>
۴-۳-۳	عوارض چاه‌های آب مجاز فاقد شمارشگر (کنتور) هوشمند به‌ازای هر مترمکعب بر اساس سطح زیر کشت و الگوی مصرف آب تعیین شده برای مناطق و اقلیم‌های مختلف مطابق ماده (۲۶) قانون توزیع عادلانه آب در صورت رعایت الگوی کشت ابلاغی تا سقف ظرفیت پروانه بهره‌برداری	۲۵۰۰	ریال	بند (۱۶) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۳-۴	عوارض چاه‌های آب مجاز فاقد شمارشگر (کنتور) هوشمند به‌ازای هر مترمکعب بر اساس سطح زیر کشت و الگوی مصرف آب تعیین شده برای مناطق و اقلیم‌های مختلف مطابق ماده (۲۶) قانون توزیع عادلانه آب در صورت عدم رعایت الگوی کشت ابلاغی تا سقف ظرفیت پروانه بهره‌برداری	۳۰	قران	بند (۱۶) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۳-۵	متوسط جریمه چاه‌های آب مجاز در صورت برداشت بیشتر از ظرفیت پروانه بهره‌برداری به‌ازای هر مترمکعب تا معادل قیمت تمام شده آب سطحی منطقه	۷۵۴	قران	بند (۱۶) ماده (۱) قانون الزامات	

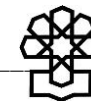
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۴-۳-۶	جریمه برداشت آب از چاه‌های آب غیرمجاز به‌ازای هر مترمکعب در صورت رعایت الگوی کشت ابلاغی	۲۵۰	قران	بند (۱۶) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۳-۷	جریمه برداشت آب از چاه‌های آب غیرمجاز به‌ازای هر مترمکعب در صورت عدم رعایت الگوی کشت ابلاغی	۳	ریال	بند (۱۶) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۴ الحاقی	<u>سقف تضمین گواهی اعتبار صرفه‌جویی آب در بهابازار برای اجرای طرح‌های صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری آب توسط ناشر</u>	۵	هزار میلیارد تومان	بند (ت) ماده (۱۲) رفع موانع تولید و ماده (۲۴) تأمین مالی تولید	ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید به وزارت نیرو و شرکت‌های تابعه آن اجازه می‌دهد تا در ازای سرمایه‌گذاری اشخاص حقیقی یا حقوقی که منجر به صرفه‌جویی می‌شود، اصل و سود این سرمایه‌گذاری را دولت از محل افزایش درآمد یا کاهش هزینه ناشی از صرفه‌جویی به سرمایه‌گذار پرداخت نماید. در بند (ت) این ماده انواع و اقسام طرح‌های حوزه آب که منجر به صرفه‌جویی و بهینه‌سازی در مصرف آب می‌شوند مشمول این حکم شده اند. زمانی که سرمایه‌گذار طرح صرفه‌جویی آب را انجام می‌دهد، دولت در مابه‌ازای آن گواهی صرفه‌جویی آب صادر می‌کند. این گواهی یک نوع اوراق بهادار است که قابلیت معامله در بورس انرژی داشته و دارای ارزش است. دارنده این گواهی می‌تواند گواهی خود را به شخص دیگری بفروشد یا معادل ارزش آن را از دولت دریافت نماید. در جریان رسیدگی کمیسیون تلفیق به لایحه دولت، در این ردیف جهت تضمین ارزش گواهی‌های آب صرفه‌جویی منتشرشده مبلغ ۵ هزار میلیارد تومان به عنوان سقف تضمین گواهی الحاق شد. با تصویب این ردیف دولت تا سقف ۵ هزار میلیارد تومان می‌تواند گواهی‌های صادره را از دارندگان آنها دریافت کند و معادل ریالی پرداخت کند.
۴-۵	تعیین نرخ مصارف انرژی مازاد بر الگوی مصرف	-	-	بند (۱۸) ماده (۱) قانون الزامات	

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۴-۵-۱	حداقل نسبت نرخ نفت گاز عرضه شده توسط کارت سوخت اضطراری جایگاه در هر فصل به متوسط نرخ خرید از پالایشگاه مازاد بر الگوی مصرف	۳۰	درصد	بند (۱۸) ماده (۱) قانون الزامات	منظور از نفت گاز عرضه شده توسط کارت سوخت اضطراری همان گازوئیلی است که از طریق کارت جایگاه دار استفاده می شود. چنانچه فردی فاقد کارت سوخت گازوئیل باشد یا سهمیه کارت سوخت گازوئیل آن به اتمام رسیده باشد، می بایست برای دریافت گازوئیل از کارت جایگاه دار استفاده کند. در حال حاضر سهم بسیار بالایی از مصرف گازوئیل به صورت سهمیه ای است و بر اساس برنامه به کامیون ها و خودروهای سنگین تعلق می گیرد. سالیانه حدود ۴۰ میلیارد لیتر گازوئیل در کشور مصرف می شود که مصرف کارت جایگاه صرفا ۱۱۰ میلیون لیتر در سال است. لذا با توجه به مصرف اندک افزایش نرخ نفت گاز توسط کارت سوخت اضطراری جایگاه، تاثیر چندانی بر بخش حمل و نقل نخواهد داشت. این حکم برای جلوگیری از قاچاق گازوئیل و مصارف خارج از شبکه حمل و نقل دیده شده است. در حال حاضر نرخ گازوئیل غیر سهمیه ای معادل ۶۰۰ تومان است. با تصویب این حکم نرخ گازوئیل غیر سهمیه ای معادل ۳۰ درصد نرخ خرید آن از پالایشگاه های کشور تعیین می شود. نرخ خرید محصولات پالایشگاهی برابر ۹۵ درصد قیمت همان محصول در فوب خلیج فارس است. شایان ذکر است در لایحه دولت حداقل نرخ نفت گاز ۳۰ درصد خرید از پالایشگاه پیشنهاد شده بود به این معنا که دولت مجوز دارد نرخ هایی بالاتر از ۳۰ درصد خرید از پالایشگاه تعیین کند. اما در جریان رسیدگی به لایحه در کمیسیون تلفیق، عبارت حداقل حذف شد به این معنا که نرخ گازوئیل کارت اضطراری معادل ۳۰ درصد خرید از پالایشگاه است و دولت اجازه تعیین نرخ بالاتر از این مقدار را ندارد. همچنین نرخ خرید گازوئیل از پالایشگاه بر اساس قیمت های بازار انرژی و سایر عوامل متغیر است و در لایحه دولت نرخ گازوئیل کارت اضطراری نیز بر اساس خرید از پالایشگاه متغیر تعیین شده بود. اما با اصلاحات کمیسیون تلفیق، نرخ گازوئیل کارت اضطراری در هر فصل ثابت و معادل میانگین نرخ خرید از پالایشگاه تعیین می شود تا نوسانات ناشی از تغییر قیمت ها خنثی شود.
۴-۵-۲	حداقل نسبت نرخ نفت گاز عرضه شده برای مصرف در مصارف مولدهای اضطراری تولید برق در هر فصل به بر اساس متوسط نرخ خرید از پالایشگاه در ۹ ماه گذشته	۶۰	درصد	بند (۱۸) ماده (۱) قانون الزامات	در این ردیف حداقل نرخ گازوئیل برای مصرف در ژنراتورهای برق تعیین شده است. منظور از نفت گاز مصارف مولدهای اضطراری، گازوئیلی است که معمولا در فصل تابستان به دلیل قطعی برق استفاده می شود. در حال حاضر گازوئیل غالبا برای شبکه حمل و نقل خودروهای سنگین و به قیمت های یارانه ای عرضه می شود. با توجه به اینکه قیمت یارانه ای گازوئیل بسیار نازل است به مصارف خارج از شبکه حمل و نقل اختصاص پیدا نمی کند و چنانچه به خارج از شبکه حمل و نقل عرضه شود زمینه قاچاق گسترده آن فراهم می شود. این در حالی است که ژنراتورهای اضطراری برق در فصل تابستان نیاز به تامین سوخت داشته و برخی کسب و کارهای حاضرند با قیمت غیر یارانه ای سوخت دریافت

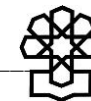
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					کنند تا برق مورد نیاز خود را تامین نمایند. در نتیجه در این ردیف پیشنهاد شده تا سوخت گازوئیل مولدهای اضطراری (ژنراتور برق) با نرخ معادل حداقل ۶۰ درصد قیمت خرید از پالایشگاه تامین شود. قیمت خرید از پالایشگاه معادل ۹۵ درصد قیمت همان محصول در فوب خلیج فارس است. بنابراین، گازوئیل عرضه شده به ژنراتورهای برق از میزان یارانه کمتری برخوردار است. شایان ذکر است نرخ خرید گازوئیل از پالایشگاه بر اساس قیمت‌های بازار انرژی و سایر عوامل متغیر است و در لایحه دولت نرخ خرید گازوئیل مولدهای اضطراری نیز بر اساس خرید از پالایشگاه متغیر تعیین شده بود. اما با اصلاحات کمیسیون تلفیق، نرخ گازوئیل مولدهای اضطراری در هر فصل ثابت و معادل میانگین نرخ خرید از پالایشگاه در ۹ ماه گذشته تعیین می‌شود تا نوسانات ناشی از تغییر قیمت‌ها خنثی شود.
۴-۵-۳	برق مصرفی در بخش تجاری مازاد بر الگوی مصرف تا ۱.۳ برابر الگوی مصرف به ازاء هر کیلووات‌ساعت - نسبت به هزینه تأمین	۱۳۰	درصد	بند (۱۸) ماده (۱) قانون الزامات و احکام مورد نیاز بودجه‌های سنواتی به دولت اجازه می‌دهد تا نسبت به تعیین نرخ مصارف انرژی مازاد بر الگوی مصرف به صورت پلکانی در لایحه بودجه اقدام کند. اگرچه قانون از انرژی به صورت عام ذکر کرده و شامل همه انواع انرژی از جمله برق و مصارف مشترکین مختلف می‌شود، اما در لایحه بودجه ۱۴۰۵ صرفاً نرخ برق مصرفی در بخش تجاری تعیین شده است. مشترکین برق تجاری در فهرست تعرفه گذاری‌های سالانه وزارت نیرو جزء دسته سایر مصارف (تعرفه شماره ۵ مصوبات هیأت تنظیم بازار برق) قرار می‌گیرد و نرخ برق به صورت ثابت و مستقل از میزان مصرف بوده و پلکانی محاسبه نمی‌شود (هرچند نرخ برق به ساعت مصرف از جمله اوج بار، میان‌باری یا کم‌باری بستگی دارد). در این ردیف دولت نسبت به تعیین نرخ برق مصرفی مشترکین تجاری مازاد بر الگوی مصرف به ازای هر کیلووات ساعت اقدام کرده است. در حال حاضر تعرفه برق واحدهای تجاری معادل نرخ تامین برق است که در سال ۱۴۰۴ حدوداً ۴۴۰ تومان به ازای هر کیلووات ساعت می‌باشد. با تصویب این ردیف چنانچه واحد تجاری تا ۳۰ درصد بیشتر از الگو مصرف کند، به اندازه مازاد مصرف، نرخ برق آن هم ۳۰ درصد بالاتر از هزینه تامین لحاظ می‌شود. به همین منوال مازاد مصرف از ۳۰ تا ۶۰ درصد بالاتر از الگو با نرخ ۶۰ درصد بالاتر از هزینه تامین برق محاسبه می‌شود. شایان ذکر است علیرغم وجود مصوبه مبتنی بر قانون بودجه سال ۱۴۰۴ برای بخش کشاورزی، نرخ مصارف مازاد بر الگوی مصرف برای بخش کشاورزی در این جدول الزامات لحاظ نشده است. همچنین برای واحدهای اداری نیز اگرچه در ردیف ۱۵۰۱۵۰ جدول (۵) منابعی از محل افزایش تعرفه مازاد	بند (۱۸) ماده (۱) قانون الزامات

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					برق و گاز به عنوان درآمد لحاظ شده، اما در جدول الزامات، نرخ مصارف بالاتر از الگوی مصرف برای واحدهای اداری تعریف نشده است.
۴-۵-۴	برق مصرفی در بخش تجاری مازاد بر ۱.۳ برابر الگوی مصرف تا ۱.۶ برابر الگوی مصرف به ازاء هر کیلووات ساعت - نسبت به هزینه تأمین	۱۶۰	درصد	بند (۱۸) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۵-۵	برق مصرفی در بخش تجاری مازاد بر ۱.۶ برابر الگوی مصرف تا ۲ برابر الگوی مصرف به ازاء هر کیلووات ساعت - نسبت به هزینه تأمین	۲۰۰	درصد	بند (۱۸) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۵-۶	برق مصرفی در بخش تجاری مازاد بر ۲ برابر الگوی مصرف به ازاء هر کیلووات ساعت نسبت به هزینه تأمین	۳۰۰	درصد	بند (۱۸) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۶	عوارض موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور	۱۰	درصد	ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور	این ردیف به استناد ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور درج شده است. بر اساس ماده مزبور دولت موظف است برای تأمین بخشی از منابع لازم جهت اجرای طرحهای توسعه و نگهداری شبکه های روستایی و تولید برق تجدید پذیر و پاک، عوارض مصرف هر کیلووات ساعت برق را در بودجه سالانه پیش بینی نماید. وجوه حاصل شده به حساب شرکت توانیر نزد خزانه داری کل کشور واریز و صد در صد (۱۰۰٪) آن صرفاً بابت کمک به اجرای طرحهای مذکور هزینه می شود. در این ردیف نرخ عوارض مذکور معادل ۱۰ درصد تعیین شده است. با این مصوبه به تعرفه هر کیلووات ساعت برق مصرفی ۱۰ درصد افزوده می شود. شایان ذکر است در جدول الزامات مصارف ناشی از تحقق منابع این ردیف، علی رغم تأکید صریح قانون مبنی بر مصرف وجوه حاصله صرفاً در دو بخش مشخص، نحوه تخصیص اعتبارات مسکوت

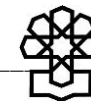
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					مانده و تفکیک نشده است. همچنین میزان درآمد این موضوع در جدول ۵ و در ردیف ۱۶۰۱۷۵ به میزان ۱۶ همت در نظر گرفته شده است که صرفاً مربوط به درآمد سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی (ساتبا) است، اما باتوجه به اینکه سهم هر بخش مشخص نشده است، امکان برآورد میزان کل درآمد از محل ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق مشخص نیست.
۵	الزامات منابع حوزه نفت و سوخت				
۵-۱	سهم صندوق توسعه ملی از محل صادرات موضوع ماده (۱۶) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور با لحاظ مابه‌التفاوت تا سهم قانونی به عنوان قرض دولت	۲۰	درصد	بر اساس اجازه مقام معظم رهبری (مد ظله العالی)	بر اساس ماده (۱۶) قانون احکام دائمی سهم صندوق توسعه ملی از منابع صادرات نفت خام، گاز و میعانات گازی در سال ۱۴۰۵ به ۵۱ واحد درصد می‌رسد که بر مبنای این ردیف، ۲۰ واحد درصد به صندوق واریز شده و ۳۱ واحد درصد مابقی به عنوان استقراض دولت تلقی می‌شود. این رویه مشابه رویه قانون بودجه ۱۴۰۴ بوده که در آنجا نیز دولت ۲۸ واحد درصد از سهم ۴۸ درصدی صندوق توسعه را استقراض نمود و ۲۰ درصد به صندوق واریز شد.
۵-۲	سهم صندوق توسعه ملی از محل نفت تحویلی به نیروهای مسلح و صادرات فرآورده و طرحهای خاص به عنوان بدهی دولت به صندوق توسعه ملی بر اساس مصوبات و استجازه‌های بالادستی	۲۰	درصد	بند (۳۷) ماده (۱) قانون الزامات	بر اساس اجزای بند ح ماده (۱۶) قانون احکام دائمی سهم صندوق توسعه ملی از صادرات تهراتری نفت خام و میعانات گازی در سال ۱۴۰۵ به ۲۳ واحد درصد می‌رسد که بر مبنای این ردیف، ۲۰ واحد درصد سهمیه صندوق بعنوان بدهی دولت فرض شده ۳ واحد درصد مابقی به عنوان استقراض دولت تلقی می‌شود.
۵-۳-۱	سهم علی‌الحساب شرکت ملی نفت ایران از منابع وصولی حاصل از صادرات نفت خام و میعانات گازی به استثنای موارد تهراتری و طرحهای خاص در حداکثر شش ماهه نخست سال	۱۴۰۵ ۱۵	درصد	ماده (۱) الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و ماده (۳) قانون الزامات	تسهیم درآمدهای ناشی از صادرات نفت و میعانات گازی بر اساس قوانین دائمی در سال ۱۴۰۵ به این صورت است که صندوق توسعه ملی ۵۱ واحد درصد سهم برده و دولت و شرکت ملی نفت از باقیمانده ۴۹ درصدی می‌توانند سهم ببرند. نحوه تسهیم منابع نفتی بین دولت و شرکت ملی نفت در لوائح بودجه سنواتی تعیین میشود. به عبارت دقیق‌تر قانون برنامه هفتم پیشرفت تکلیف کرده است تا به تدریج سهم شرکت ملی نفت بر اساس هزینه تولید و به تفکیک هر میدان پرداخت شود و سهم‌بری به صورت درصدی نباشد. اما تا زمان اجرای کامل این حکم قانون برنامه، سهم شرکت نفت به روال سابق مانند سال‌های قبل به صورت درصدی تعیین می‌شود تا خلا قانونی و مشکلات اجرایی همراه نشود. رقم ۱۴۰۵ درصد در سال‌های متمادی به عنوان سهم شرکت ملی نفت در نظر گرفته شده و بر اساس محاسبه نیاز شرکت نفت به پوشش هزینه‌های سرمایه‌ای و جاری تنظیم شده است. شایان ذکر است شرکت ملی نفت روزانه حدود ۲ میلیون بشکه نفت تولید می‌کند که در داخل کشور به مصرف رسیده و شرکت ملی نفت تقریباً سهمی برای هزینه استخراج آن دریافت نمی‌کند.

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					به عبارت دیگر شرکت ملی نفت در تامین مالی یارانه‌های سوخت در کشور مشارکت داشته و از محل منابع داخلی خود هزینه مصرف داخلی را پرداخت می‌کند. لذا چنانچه سهم موثر شرکت نفت با کسر هزینه‌های ناشی از مصرف داخلی سوخت محاسبه شود، نرخ موثر آن در عمل کمتر از ۱۴.۵ درصد است. بنابراین، کاهش این نرخ به رقمی کمتر از ۱۴.۵ درصد پروژه‌های سرمایه‌گذاری شرکت ملی نفت را با مشکلاتی مواجه می‌کند. در جریان بررسی کمیسیون تلفیق به لایحه، سهم شرکت ملی نفت از صادرات نفت و میعانات به صورت علی‌الحساب تعیین شد تا مطابق حکم قانون برنامه عمل شود. هم‌چنین به منظور کمک به سرمایه‌گذاری‌های شرکت ملی نفت سهم آن از صادرات نفت به ۱۵ واحد درصد افزایش یافت.
۲- □□□ <u>الحاقی</u>	<u>در شش ماه دوم سال، سهم علی‌الحساب نفت واگذار شده به وزارت نفت از محل منابع حاصل از صادرات نفت و میعانات گازی برای اجرای قراردادهای موضوع بند (الف) ماده (۱۵) قانون برنامه هفتم پیشرفت مشتمل بر امور اداری، استخدامی، مالی و معاملاتی منوط به تصویب در شورای اقتصاد برای پرداخت به شرکتهای تابعه و ذیربط</u>	<u>متوسط ۱۵۹</u> <u>هزار</u>	<u>بشکه</u> <u>روزانه</u>	ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و ماده (۳) قانون الزامات و احکام مورد نیاز قوانین بودجه‌های سنواتی	براساس بند «الف» ماده (۱۵) قانون برنامه هفتم پیشرفت، رابطه مالی دولت و شرکت ملی نفت باید بر مبنای عقد قراردادهای مجزا با وزارت نفت باشد. لذا تعیین سهم ثابت ۱۴.۵ درصد در صدی از منابع صادراتی مطابق سابق، مبنای قانونی ندارد. مطابق آییننامه بند «الف» ماده (۱۵) قانون برنامه هفتم پیشرفت، این قراردادها که مبنای محاسبه سهم شرکت ملی نفت خواهد بود باید تا اواخر بهمن ماه به تصویب شورای اقتصاد برسد که هنوز اجرایی نشده است. لذا با احتمال تصویب آن در ابتدای سال این حکم بصورت تعیین سهم علی‌الحساب تعیین شده است.
۴-۵	سهم شرکت ملی گاز از <u>خالص</u> صادرات گاز	<u>۱۴.۵</u> <u>۱۳.۴</u>	<u>درصد</u>	ماده (۱) الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از	تسهیم درآمدهای ناشی از خالص صادرات گاز بر اساس قوانین دائمی در سال ۱۴۰۵ به این صورت است که صندوق توسعه ملی ۵۱ واحد درصد سهم برده و دولت و شرکت ملی گاز از باقیمانده ۴۹ درصدی می‌توانند سهم ببرند. نحوه تسهیم منابع نفتی بین دولت و شرکت ملی گاز در لوائح بودجه سنواتی تعیین می‌شود. شرکت ملی گاز وظیفه توزیع گاز طبیعی در کشور و ایجاد زیرساخت صادرات آن را بر عهده دارد. شرکت ملی گاز تقریباً سهمی از درآمدهای فروش داخلی گاز طبیعی نمی‌برد و

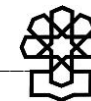
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
				مقررات مالی دولت (۲)	تمام منابع فروش داخلی گاز طبیعی به سازمان هدفمندی یارانه‌ها پرداخت می‌گردد. شرکت ملی گاز هزینه‌های احداث خط لوله و تاسیسات توزیع گاز طبیعی را از طریق دریافت سهم ۱۴.۵ درصد از محل خالص صادرات گاز طبیعی (صادرات پس از کسر واردات) دریافت می‌کند.
۵-۴-۱	سهم گازرسانی به شهرستان‌های فاقد گاز سراسری از محل منابع ردیف ۵-۴-۵ الزامات منابع این قانون	۳	هزار میلیارد تومان		این حکم تنفیذ احکام سالیان گذشته است. لازم به یادآوری است میزانی از منابع حاصل از فروش داخلی و صادرات ذفرآورده های فرعی نفت و گاز مطابق حکم ماده ۱۴ قانون برنامه هفتم پیشرفت، جهت اجرای این امر در اختیار شرکت تابعه ذیربط وزارت نفت قرار گرفته است. موضوع این حکم در بند الف تبصره ۳ قانون بودجه ۱۴۰۴ و بند ب ماده ۱۴ قانون برنامه هفتم پیشرفت اشاره شده است؛ اما تعیین سهم گازرسانی به شهرستان‌های فاقد گاز به قوانین بودجه سنواتی احاله نشده است. در نتیجه مغایر با ماده (۱۸۲) قانون آیین نامه داخلی مجلس است.
۵-۵	حداقل نسبت نرخ سوخت هوایی و نرخ سوخت جت از قیمت خرید پالایشگاهی	۶۰ ۳۰	درصد	ماده (۱) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها	سوخت هوایی برای سال‌های متعددی با نرخ‌های یارانه‌ای به شرکت‌های هواپیمایی عرضه می‌شد به صورتی که تا ۱۴۰۳ نرخ سوخت هوایی معادل ۶۰۰ تومان بوده و با کسر هزینه توزیع تنها ۳۰۰ تومان بر لیتر برای دولت درآمد داشت. بر این اساس از سال ۱۴۰۴ در قانون بودجه مصوب شد تا نرخ سوخت هوایی به تدریج اصلاح شود و در سال اول معادل ۳۰ درصد نرخ خرید سوخت از پالایشگاه تعیین شد. اگرچه همچنان نرخ سوخت هوایی با ۷۰ درصد یارانه همراه است اما برای اصلاح تدریجی گام مهمی برداشته شد. دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۵ پیشنهاد کرد نرخ سوخت هوایی به ۶۰ درصد نرخ خرید از پالایشگاه افزایش یابد. در جریان رسیدگی کمیسیون تلفیق به لایحه، نرخ سوخت از ۶۰ درصد به ۳۰ درصد کاهش یافت. در توجیه این تصمیم کمیسیون تلفیق باید گفت که در مقایسه با سایر شیوه‌های حمل‌ونقل عمومی، در شرایط فعلی که سیستم حمل‌ونقل کشور با چالش‌های صف تقاضا در تهیه بلیت قطار، واردات بنزین برای خودروی شخصی و فرسودگی و کمبود ناوگان اتوبوس بین‌شهری مواجه است نرخ‌های حمل و نقل مختلف می‌بایست در تناسب یکدیگر تنظیم شوند. به منظور حفظ توازن بین شیوه‌های مختلف حمل‌ونقل و جلوگیری از تبعات اقتصادی- هرگونه اصلاح و آزادسازی نرخ سوخت هواپیما متناسب با آزادسازی نرخ بنزین و گازوئیل تنظیم شود.
۵-۶ الحاقی	سقف فروش سالانه گاز مایع ال.پی.جی به خودروها با قیمت معادل نرخ دوم بنزین یارانه‌ای	۵۰۰	هزار تن	جزء ۱-۲ بند (ت) تبصره (۳) قانون	مطابق بند (ب) ماده (۴۶) قانون برنامه هفتم به منظور رفع ناترازی بنزین و ایجاد تنوع در سبد سوختی کشور دولت مکلف است برنامه جامع تأمین و تخصیص حاملهای انرژی شبکه حمل و نقل کشور را شامل بنزین، نفت گاز، گازمایع (ال.پی.جی)، برق و گازطبیعی فشرده را به تصویب هیأت

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
				بودجه سال ۱۴۰۴	وزیران برسانند. در همین راستا در بند (ت) تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ برای تنوع بخشی به سبد سوخت حمل و نقل کشور وزارت نفت مکلف شد سهم گاز مایع (ال.پی.جی.) تا سقف پانصد هزار تن در سال را از طریق عرضه به قیمت هر لیتر معادل پایین ترین نرخ بنزین یارانه‌ای افزایش دهد. در لایحه بودجه ۱۴۰۵ دولت در این خصوص پیشنهادی ارائه نکرده بود. اما در جریان رسیدگی به لایحه در کمیسیون تلفیق، با تصویب این ردیف دولت مکلف است تا سقف ۵۰۰ هزار تن گاز مایع را به خودروها با قیمت نرخ دوم بنزین یارانه‌ای (در حال حاضر ۳۰۰۰ تومان) عرضه کند.
۵-۷ <i>الحاقی</i>	<u>ارائه سهمیه یارانه‌ای سوخت نفتگاز به صورت اعتبار ریالی در تمام شبکه توزیع قبل از مصرف‌کننده نهایی</u>	۱۰۰	درصد	بند (ذ) تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۴	بند (ب) ماده (۴۶) برنامه هفتم وزارت نفت را مکلف می‌کند تا سازوکاری را طراحی و اجرا نماید که سهمیه اعتباری نفتگاز (گازوئیل) صرفاً در جایگاه‌های مستقر در مسیرهای مربوط به بارنامه الکترونیکی برخط و بر مبنای مسافت و عملکرد تخصیص یافته و برای خودروی مربوط قابل استفاده باشد. به بیان دیگر، استفاده از گازوئیل یارانه‌ای صرفاً در شبکه حمل و نقل کشور و بر اساس عملکرد و مسافت پیمایش ناوگان اختصاص می‌یابد. در همین راستا بند (ذ) قانون بودجه سال ۱۴۰۴ وزارت نفت را موظف کرد نسبت به ارائه سهمیه سوخت نفت گاز ناوگان حمل و نقل درون شهری و برون شهری به صورت اعتبار ریالی اقدام نماید. با استناد به بند مزبور در قانون بودجه سال ۱۴۰۴، در جریان رسیدگی به لایحه در کمیسیون تلفیق این ردیف اضافه شد و بر مبنای آن دولت مکلف است در سال ۱۴۰۵ صد در صد سهمیه یارانه گازوئیل را به صورت اعتبار ریالی به مصرف‌کننده نهایی انتقال دهد.
۵-۸ <i>الحاقی</i>	<u>حداقل مجموع سهمیه گاز طبیعی و سوخت معادل آن به نرخ یارانه‌ای در بخش‌های صنعت، معدن و نیروگاه‌ها به نسبت مصرف به نرخ یارانه‌ای سال گذشته</u>	۷۵	درصد	بند (۱۸) ماده (۱) قانون الزامات	این ردیف به استناد بند (۱۸) ماده (۱) قانون الزامات و احکام مورد نیاز بودجه‌های سنواتی در جریان رسیدگی کمیسیون تلفیق به لایحه اضافه شده است. بند مزبور به تعیین نرخ مصارف انرژی مازاد بر الگوی مصرف به صورت پلکانی در بودجه‌های سنواتی اشاره می‌کند. در همین راستا با تصویب این ردیف، سهمیه انرژی یارانه‌ای صنایع در سال ۱۴۰۵ نسبت به سال ۱۴۰۴ می‌بایست ۲۵ درصد کاهش یابد. در حال حاضر صنایع مختلف در استفاده از حامل‌های انرژی مانند گاز طبیعی و سوخت‌های مایع از جمله گازوئیل یارانه قیمتی دریافت می‌کنند. در راستای کاهش و اصلاح تدریجی و سال به سال یارانه انرژی، این ردیف دولت را مکلف می‌کند تا در سال ۱۴۰۵ تدریجاً بخشی از یارانه‌های اعطایی به صنعت را حذف کند.

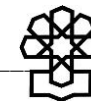
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۵-۹ الحاقی	کاهش یارانه نفت گاز معادن عمده و صنایع بالادستی نفت و گاز در هر دو مرحله تولید و فروش نسبت به سال ۱۴۰۴	۱۰ واحد	درصد	بند (پ) ماده (۱۴) قانون برنامه هفتم	در حال حاضر معادن کشور و طرح های بالادستی نفت و گاز (استخراج و تولید نفت و گاز) یکی از صناعی هستند که از سوخت گازوئیل یارانه ای استفاده می کنند. این در حالی است که بخش قابل توجهی از این گازوئیل یارانه ای به خارج از کشور قاچاق می شود. برای حل این چالش، در بند (پ) ماده (۱۴) مصوب شد وزارت نفت نسبت به کاهش یارانه نفت گاز (گازوئیل) در معادن عمده کشور و صنایع بالادستی نفت و گاز کشور، اقدام نماید به نحوی که یارانه تخصیص یافته در هر دو مرحله تولید و فروش، نسبت به سال پایه ۱۴۰۲ در سال آغاز اجرای برنامه ده درصد (۱۰٪) و تا انتهای برنامه حداقل به پنجاه درصد (۵۰٪) کاهش یابد. علیرغم وجود حکم صریح در قانون برنامه هفتم، دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۵ اصلاح نرخ گازوئیل معادن عمده را پیش بینی نکرده بود. در راستای اجرای ماده مذکور قانون برنامه هفتم، در جریان رسیدگی کمیسیون تلفیق به لایحه، این ردیف اضافه شد که بر مبنای آن یارانه گازوئیل معادن و نفت و گاز در سال ۱۴۰۵ به میزان ۱۰ واحد درصد کاهش می یابد.
۵-۱۰ الحاقی	نسبت نرخ سهمیه یارانه ای نفت گاز سایر معادن خارج از الگوی مصرف به نرخ خرید از پالایشگاه	۱۰	درصد		در حال حاضر معادن کشور یکی از بخش هایی است که از سوخت گازوئیل یارانه ای استفاده می کند. اگرچه نرخ سوخت گازوئیل معادن عمده در قانون برنامه هفتم تدریجاً اصلاح شده و در ردیف بالایی (۵-۹) نیز تصویب شده است؛ اما در خصوص نرخ گازوئیل سایر معادن قانون دائمی وجود ندارد و مسیر اصلاحی دیده نشده است. در این ردیف که در جریان رسیدگی کمیسیون تلفیق به لایحه اضافه شد، نرخ سوخت گازوئیل سایر معادن (یعنی به غیر از معادن عمده) که خارج از الگوی مصرف عمل می کنند بصورت تدریجی اصلاح شده است. بر این مبنای نرخ گازوئیل سایر معادن در سال ۱۴۰۵ که خارج از الگوی مصرف است معادل ۱۰ درصد نرخ خرید گازوئیل از پالایشگاه می باشد. نرخ خرید گازوئیل از پالایشگاه نیز برابر ۹۵ درصد قیمت گازوئیل در فوب خلیج فارس است.
۵-۱۱ الحاقی	حداقل نسبت نرخ سوخت معادل نیروگاهی از متوسط قیمت گواهی صرفه جویی گاز طبیعی (جهت انتقال یارانه به انتهای زنجیره و قبل از مصرف کننده نهایی)	۱۰	درصد	ماده (۱۰) قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق	نیروگاه های برق سوخت مصرفی خود را اعم از اینکه گاز طبیعی باشد یا سوخت مایع (مانند گازوئیل و نفت کوره) با قیمت های یارانه ای دریافت می کنند. با ارائه سوخت یارانه ای به نیروگاه ها قیمت برق خریداری شده از آنها نیز کمتر است. این در حالی است که ماده (۱۰) قانون مانع زدایی از صنعت برق تکلیف کرده است نرخ سوخت نیروگاه ها افزایش یابد و همزمان قیمت برق خریداری شده از نیروگاه ها نیز زیاد شود. با این اصلاح، نرخ برق برای مشترکین مصرف کننده برق افزایش پیدا نمی کند

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					اما انگیزه‌های بهینه‌سازی مصرف سوخت و کاهش مصرف گاز طبیعی در نیروگاه‌های کشور اصلاح می‌شود. این ردیف در جریان رسیدگی کمیسیون تلفیق به لایحه اضافه شد و با تصویب آن دولت مکلف است یارانه سوخت نیروگاه‌ها را به انتهای زنجیره و قبل از مصرف‌کننده نهایی انتقال دهد به نحوی که قیمت برای مصرف‌کننده نهایی تغییر نکند ولی نیروگاه قیمت واقعی سوخت را بپردازد.
۵-۱۲ الحاقی	<u>نرخ عوارض گازهای مشعل (فلر) سوزانده شده در صنایع نفت و گاز بصورت درصدی از قیمت صادراتی گاز طبیعی</u>	۴۰	درصد	بند (ث) ماده (۴۶) قانون برنامه هفتم	گازهایی که در فرآیند استخراج نفت به دست می‌آید و به دلیل نبود تاسیسات لازم برای استفاده، باید سوزانده شوند، فلر نام دارند. به پدیده سوزاندن گازهای اضافه در مکان‌های استخراج نفت و گاز مشعل‌سوزی گفته می‌شود. حجم مشعل‌سوزی در تاسیسات نفت و گاز ایران قابل توجه است در حالی که با بکارگیری تجهیزات می‌توان از میزان گازهای فلر کاست و از اتلاف گاز جلوگیری کرد. در همین راستا بند (ث) ماده (۴۶) قانون برنامه هفتم، به ازای هر مترمکعب گازی که در مشعل می‌سوزد از شرکت‌های تابعه وزارت نفت عوارض به عنوان جریمه مقرر کرده است. بر اساس حکم برنامه هفتم عوارض گازهای مشعل (فلر) سوزانده شده در تاسیسات نفت و گاز به ازای هر مترمکعب گاز، برای سال اول برابر با پنج درصد (۵٪) و تا پایان برنامه، هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) بر مبنای متوسط قیمت وزنی صادراتی گاز طبیعی اخذ و به حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی واریز می‌گردد. در این ردیف که در جریان بررسی لایحه بودجه در کمیسیون تلفیق اضافه شد، نرخ عوارض بابت سوزاندن گاز مشعل در تاسیسات نفتی معادل ۴۰ درصد تعیین شده است. به این معنا که به ازای هر مترمکعب گاز مشعل، شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نفت مکلفند ۴۰ درصد قیمت صادراتی گاز طبیعی را به عنوان جریمه به حساب بهینه‌سازی انرژی واریز کنند.
۵-۱۳ الحاقی	<u>سقف فروش نفتگاز یارانه‌ای به حمل و نقل ریلی، جاده‌ای (مبتنی بر پیمایش در مسیر برنامه الکترونیکی) و دریایی نسبت به سال گذشته</u>	۱۰۰	درصد	بند (۱۸) ماده (۱) قانون الزامات	سالانه حجم زیادی سوخت از جمله نفتگاز (گازوئیل) در صنعت حمل و نقل کشور اعم از حمل و نقل ریلی، جاده‌ای و دریایی مصرف می‌شود که با قیمتهای یارانه‌ای عرضه می‌شود. این در حالی است که بهره‌وری مصرف سوخت در ناوگان حمل و نقل کشور بسیار اندک است و یکی از اقدامات لازم در راستای بهبود این مسئله، اصلاح تدریجی نرخ‌های یارانه‌ای سوخت است. در همین راستا، این ردیف مقرر می‌کند تا مجموع حجم فروش گازوئیل یارانه‌ای در سال ۱۴۰۵ نسبت به سال ۱۴۰۴ افزایش نیابد. به بیان دیگر، دولت باید تمهیداتی فراهم کند تا با استفاده از نوسازی ناوگان، اجرای طرح‌های بهینه‌سازی و اصلاح نرخ‌ها در کل میزان مصرف گازوئیل یارانه‌ای در سال ۱۴۰۵ نسبت به سال ۱۴۰۴ کاهش یابد یا حداکثر به همان میزان باقی بماند. در صورتی که اصلاحی در حوزه مصرف

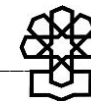
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					سوخت کشور انجام نشود، با روند فزاینده مصرف گازوئیل، نیاز به واردات و وابستگی کشور هر سال بیشتر می‌شود. این در حالی است که تامین ارز کافی برای تامین بسیاری از مصارف ضروری مانند کالاهای اساسی با دشواری همراه است. در نتیجه ایجاد سقف فروش نفتگاز (گازوئیل) یارانه‌ای برای عدم افزایش حجم گازوئیل یارانه‌ای گام مثبتی تلقی می‌شود.
۵-۱۴ الحاقی	<u>سقف میزان عرضه اتانول زیستی برای فروش بنزین ویژه سبز داخلی حاوی حداقل پنج درصد اتانول اکتان بالا با قیمت رقابتی</u>	۱۰۰	هزار لیتر	جزء (۱) بند «ب» ماده (۴۶) قانون برنامه هفتم پیشرفت	اتانول زیستی که به عنوان سوخت گیاهی و سوخت پاک شناخته می‌شود، در کشورهای مختلف به عنوان افزودنی مؤثر برای بهبود خواص احتراق بنزین و کاهش آلودگی‌های ناشی از موتور به کار می‌رود. در ایران، این سوخت هنوز به اندازه کافی مورد توجه قرار نگرفته است، اما با توجه به مزایای این ترکیب، به نظر می‌رسد استفاده از این سوخت، حداقل به عنوان یک افزودنی شایان توجه است. در این ردیف مقرر شده است تا سقف ۱۰۰ هزار لیتر اتانول زیستی برای فروش بنزین ویژه داخلی با قیمت رقابتی عرضه شود. به بیان دیگر در کنار بنزین ویژه خارجی که اخیراً واردات آن به کشور جریان یافته و با قیمت‌های آزاد به فروش می‌رسد، تا سقف ۱۰۰ هزار لیتر اتانول زیستی برای بنزین ویژه داخلی نیز با قیمت‌های آزاد به فروش برسد. موضوع این حکم در جزء ۱ بند ب ماده ۴۶ قانون برنامه هفتم پیشرفت اشاره شده است؛ اما در ماده مذکور تعیین میزان عرضه آن به قوانین بودجه سنواتی احاله نشده است و در نتیجه استناد قانون این ردیف محل تامل است.
۵-۱۵ الحاقی	<u>نرخ مالیات بر ارزش افزوده سهم دولت برای واردات بنزین ویژه (اکتان بالا) وارداتی در سال ۱۴۰۵</u>	صفر	درصد	بند (ت) تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۴	در سال‌های اخیر به دلیل رشد قابل توجه مصرف بنزین در داخل کشور، کل ظرفیت تولید پالایشگاه‌های داخلی به تولید بنزین معمولی اختصاص یافته است. در این شرایط که متقاضیانی برای بنزین ویژه وجود دارد و حاضر به پرداخت قیمت رقابتی هستند، در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ مجوز واردات بنزین ویژه داده شد. بر اساس بند (ت) تبصره (۳) قانون بودجه ۱۴۰۴ به بخش خصوصی برای واردات و عرضه بنزین ویژه (اکتان بالا) در جایگاه‌های مشخص با معافیت از پرداخت سهم دولت از مالیات بر ارزش افزوده و به قیمت تمام شده با لحاظ سود متعارف اجازه داده می‌شود. شایان توجه است که بر اساس حکم مزبور، بنزین وارداتی از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده در سال ۱۴۰۴ معاف شد. در این ردیف الحاقی مالیات ارزش افزوده از بنزین ویژه‌یوز وارداتی برای سال ۱۴۰۵ نیز معاف شده است. در صورت عدم تصویب این ردیف، مصرف‌کننده بنزین ویژه وارداتی علاوه بر هزینه واردات و سود بازرگانی، می‌بایست با نرخ ۳۰ درصد مالیات ارزش افزوده پرداخت کند.

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۵-۱۶ الحاقی	<u>سهمیه انرژی با نرخ یارانه ای برای مصرف سوخت گاز طبیعی و مایع (سامانه سدف) و برق تا الگوی مصرف و سقف پروانه بهره‌برداری و سقف سهمیه مجاز در بخش کشاورزی</u>	۱۰۰	درصد	بند (۱۸) ماده (۱) قانون الزامات و احکام مورد نیاز قوانین بودجه های سنواتی	
۵-۱۷ الحاقی	<u>نرخ افزایشی-پلکانی (آی.بی.تی) گاز طبیعی برای مصارف کشاورزی خارج از الگو، سقف پروانه و سقف سهمیه مجاز</u>	-	-	ماده (۱) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها	
۵-۱۷-۱ الحاقی	<u>حداقل نسبت به نرخ خوراک پتروشیمی</u>	۱۰	درصد	ماده (۱) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها	نرخ گاز طبیعی بخش خانگی به صورت پلکانی افزایشی است به این معنا که هر چه مصرف بالاتر می‌رود قیمت آخرین پلکان گاز مصرفی مازاد بر الگوی مصرف نیز افزایش می‌یابد. این در حالی است که در سایر بخش‌های از جمله مصارف کشاورزی رقم ثابت بوده و بصورت پلکانی نیست.
۵-۱۷-۲ الحاقی	<u>حداکثر نرخ نسبت به نرخ گاز صادراتی</u>	۷۵	درصد		با توجه به ناترازی قابل توجه گاز طبیعی به خصوص در فصل زمستان در کشور، برای مدیریت تقاضا ایجاد نظام قیمتگذاری پلکانی برای مصارف کشاورزی به افزایش بهره‌وری کمک می‌کند. بر اساس این دو ردیف الحاقی، قیمت کمترین پلکان گاز کشاورزی که <u>خارج از الگو</u> مصرف می‌کند معادل ۱۰ درصد نرخ خوراک پتروشیمی‌ها تعیین شده و قیمت بالاترین پلکان گاز خارج از الگوی مصرف برابر ۷۵ درصد قیمت گاز صادراتی ایران است. با توجه به نرخ ارز و فرمول خوراک پتروشیمی و گاز صادراتی، قیمت‌های مصارف خارج از الگو حداقل و حداکثر به ترتیب حدوداً ۱۸۰۰ تومان و ۲۷ هزار تومان است.
۵-۱۸ الحاقی	<u>نرخ افزایشی-پلکانی (آی.بی.تی) سوخت مایع مصارف کشاورزی خارج از الگو، سقف پروانه و سقف سهمیه مجاز</u>	-	-	ماده (۱) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها	

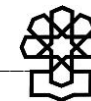
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۵-۱۸-۱ الحاقی	حداقل نسبت به نرخ سامانه سدف	۱۰۰	درصد	ماده (۱) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها	سوخت مایع مصارف کشاورزی که عمدتاً گازوئیل است، با قیمت‌های یارانه‌ای و با نرخ ثابت عرضه می‌شود. در این دو ردیف الحاقی مصوب شده تا نرخ سوخت مایع برای مصارف خارج از الگوی مصرف، <u>مازاد بر سقف پروانه و سقف سهمیه مجاز</u> ، یارانه گازوئیل کاهش یابد و مصارف مازاد با قیمت‌های واقعی به فروش برسد. بر این اساس، کمترین قیمت پلکان مصرف مازاد بر الگو معادل ۱۰۰ درصد قیمت سامانه سدف (سامانه دریافت فراورده‌های نفتی) و بالاترین قیمت پلکانی به میزان ۷۵ درصد نرخ خرید از پالایشگاه‌ها تعیین می‌شود. نرخ خرید سوخت مایع از پالایشگاه‌ها معادل ۹۵ درصد قیمت همان محصول در فوب خلیج فارس است.
۵-۱۸-۲ الحاقی	حداکثر نرخ نسبت به نرخ خرید از پالایشگاه‌ها	۷۵	درصد	ماده (۱) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها	
۵-۱۹ الحاقی	نرخ افزایشی-پلکانی (آی.بی.تی) برق مصارف کشاورزی خارج از الگو، سقف پروانه و سقف سهمیه مجاز	-	-	ماده (۱) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها	
۱-۱۹-۵ الحاقی	حداقل نسبت به تبدیل انرژی (ای.سی.ای)	۵۰	درصد	ماده (۱) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها	توضیحات این ردیف مشابه با دو ردیف بالایی است. نرخ برق مصارف کشاورزی (برخلاف خانگی) پلکانی نیست به این معنا که قیمت برق تابعی از میزان مصرف و رعایت الگو نبوده بلکه رقم ثابتی به ازای هر کیلووات ساعت مصرف برق تعیین می‌شود (هرچند نسبت به ساعت مصرف در اوج بار، میان‌باری یا کم‌باری قیمت برق متغیر است).
۵-۱۹-۲ الحاقی	حداکثر نسبت به تبدیل برق تجدیدپذیر	۷۵	درصد	ماده (۱) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها	با تصویب این دو ردیف، قیمت برق کشاورزی پلکانی می‌شود به طوری که چنانچه مصرف برق بالاتر از الگو باشد، نرخ برق بالاتری دریافت می‌شود. حداقل و حداکثر نرخ برق پلکانی برای مصارف خارج از الگو به ترتیب معادل ۵۰ درصد هزینه تبدیل انرژی (ای.سی.ای) و ۷۵ درصد برق تجدیدپذیر تعیین می‌شود.
۶	سایر الزامات منابع				
۶-۱	حداقل نرخ عوارض کالاهای آسیب‌رسان موضوع کالاهای مشمول ماده (۴۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	۲	درصد	بند (۲۰) ماده (۱) قانون الزامات و ماده (۴۸)	هرگونه تولید و واردات و عرضه کالاها و خدمات آسیب‌رسان به سلامت و داروهای با احتمال سوء مصرف، مشمول عوارض خاص تحت عنوان عوارض سلامت می‌باشد. این نرخ در ماده (۴۸) قانون الحاق (۲) حداکثر ۱۰ درصد تعیین شده است. در این بند حداقل نرخ عوارض معادل ۲ درصد تعیین شده است. در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ نیز حداقل ۲ و حداکثر ۱۰ درصد تعیین شده بود.

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
				قانون الحاق (۲)	
۶-۲	میزان پرداخت شرکت‌های بیمه‌گر از محل بیمه شخص ثالث بابت کاهش تصادفات رانندگی	۱۵.۰۰۰	میلیارد ریال	بند (۲۵) ماده (۱) قانون الزامات	پیش‌بینی اعتبار از این محل برای کاهش تصادفات در قوانین بودجه‌های سنواتی از سال ۱۳۸۶ تا ۱۴۰۳ تداوم داشته و در جزء «۲۵» ماده (۱) قانون الزامات سازمان برنامه و بودجه موظف به تعیین میزان پرداخت شرکت‌های بیمه‌گر از محل بیمه شخص ثالث بابت کاهش تصادفات رانندگی به دستگاه‌های مربوطه در لوائح بودجه سنواتی شده است.
۶-۳	سقف استفاده سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها از تنخواه بانک مرکزی نسبت به منابع هدفمندی یارانه‌ها	۳ ۵	درصد	بند (۳۸) ماده (۱) قانون الزامات	این بند میزان تنخواه اعتبارات هدفمندی از محل تنخواه دریافتی از بانک مرکزی را تعیین می‌کند که معادل ۵ درصد منابع هدفمندی تعیین شده است. با توجه به اینکه این تنخواه، کارکرد مدیریت نقدینگی جریان مصارف را داشته و اعتبارات هدفمندی نیز مصارف مشخص و ماهانه‌ای دارند، اصل این موضوع از منظر کارشناسی قابل دفاع است. البته شایان ذکر است با توجه به تغییرات صورت گرفته در گزارش کمیسیون تلفیق، این عدد در حدود ۱۱۶ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود که عدد قابل توجهی است. با توجه به اینکه این منابع در حکم برداشت از پایه پولی بوده و در صورت عدم تسویه دولت تا انتهای سال، می‌تواند منجر به رشد نقدینگی و تورم شود، لذا می‌بایست بر اصل تسویه این ارقام تا انتهای سال تاکید شود.
۶-۴	سقف استفاده از تسهیلات مالی خارجی برای طرح‌های دولتی و غیردولتی صرفاً با رعایت ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور	۲۰	میلیارد یورو	بند (۳۸) ماده (۱) قانون الزامات	این بند سقف تسهیلات مالی خارجی (دریافت وام از بانک‌های خارجی) برای اجرای طرح‌های دولتی را مشخص می‌کند که در مصوبه کمیسیون تلفیق، طرح‌های غیردولتی از این سقف مستثناء شده‌اند. این موضوع در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ معادل ۳۰ میلیارد یورو تعیین شده بود. یک نکته مهم در خصوص این طرح‌ها تعیین مرجع اعطاء کننده مجوز دریافت این تسهیلات است. در قانون بودجه ۱۴۰۴، صدور مجوز استفاده طرح‌های بخش دولتی که دارای توجیه فنی، اقتصادی، مالی و زیست محیطی باشند با رعایت اصل هشتادم (۸۰) قانون اساسی با شورای اقتصاد بود، اما در اینجا این موضوع مغفول مانده است.
۶-۵	سقف دریافت کمک‌های بلاعوض بین‌المللی از سوی مؤسسات و سازمان‌های بین‌المللی در اجرای اصل هشتادم (۸۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	میلیارد یورو	بند (۱۲) ماده (۱) قانون الزامات	این موضوع سقف دریافت کمک‌های بلاعوض بین‌المللی را تعیین می‌کند که هم‌اکنون این عدد معادل ۲ میلیارد یورو پیشنهاد شده است. البته دریافت این کمک‌ها در اجرای اصل هشتادم قانون اساسی است، یعنی آنکه با تصویب این بند، مجوز دریافت به دولت داده می‌شود و دولت نیازی نخواهد داشت برای تصویب مورد به مورد به مجلس شورای اسلامی مراجعه نماید.

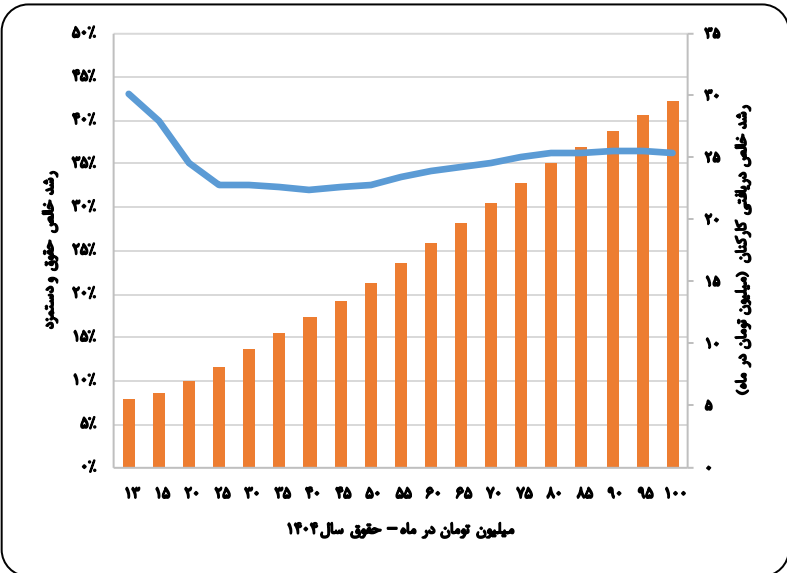
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۶-۶	~~نرخ حقوق دولتی معادن برای شرکت‌های صنعتی گل‌گهر ذیل موضوع قرارداد مشارکت معدن گل‌گهر (۱)، شرکت گهر زمین ذیل موضوع قرارداد مشارکت معدن گل‌گهر (۳)، شرکت چادرملو ذیل قرارداد مشارکت معدن چادرملو با رعایت مفاد قراردادی مابین بابت حق انتفاع دارنده پروانه بهره‌برداری نسبت به بهای کلوخه استخراجی از معدن~~ <u>حق انتفاع سازمان توسعه و توسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) از معادنی که واگذاری آنها خارج از مزایده انجام شده است</u>	۵۵	درصد	بند (۱۷) ماده (۱) قانون الزامات	این بند سهم و حق انتفاع سازمان توسعه و توسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) در خصوص سه معدن نام برده را تعیین می‌کند که معادل ۵۵ درصد پیشنهاد شده است. این نرخ در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ نیز همین میزان تصویب شده بود. با توجه به اینکه این معادن خارج از مزایده واگذار شده اند، لذا از شمول ماده (۱۴) قانون معادن مستثناء هستند و تعیین درصد حق انتفاع این معادن در قانون بودجه تعیین می‌شود. همچنین با نظر به اهمیت حفظ توان سرمایه‌گذاری شرکت‌های مذکور، لازم است تخفیفی تا ۱۰ واحد درصد در صورت سرمایه‌گذاری در تولید محصولات با ارزش افزوده بالا و انجام اکتشافات در نظر گرفته شود. متن پیشنهادی به شرح ذیل است: «نرخ دریافتی سازمان توسعه و توسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) بابت حق انتفاع پروانه‌های بهره‌برداری خود نسبت به بهای کلوخه استخراجی درخصوص شرکت‌های صنعتی گل‌گهر ذیل موضوع قرارداد مشارکت معدن گل‌گهر (۱)، شرکت گهر زمین ذیل موضوع قرارداد مشارکت معدن گل‌گهر (۳) و شرکت چادرملو ذیل قرارداد مشارکت معدن چادرملو با رعایت مفاد قرارداد فی‌مابین. شرکت‌های مذکور در صورت سرمایه‌گذاری در تولید محصولات پایین‌دستی با ارزش افزوده بالا و یا انجام فعالیت‌های اکتشاف پایه یا تفصیلی در کشور، که به تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان برنامه و بودجه کشور برسد، تا سقف ده واحد درصد (۱۰٪) از میزان مندرج موضوع این ردیف معاف خواهند شد.»
۶-۷	حق السهم دولت از درآمد سالانه کاروران ~~ارتباطی در خصوص برنامه ملی هوش مصنوعی~~	۳	درصد	بند (۴۳) ماده (۱) قانون الزامات	حق السهم دولت از درآمد سالانه کاروران هوش مصنوعی ذیل درآمدهای حاصل از مالکیت دولت در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات (حق امتیاز شبکه و جریمه عدم انجام تعهدات) موضوع ماده واحده قانون اجازه تعیین و وصول حق امتیاز فعالیت بخش غیردولتی در زمینه پست و مخابرات)) قرار دارد. بر اساس ماده واحده مذکور، حق امتیاز، حق السهم و جریمه قانونی جبران عدم انجام تعهدات هر ساله باید در قانون بودجه پیش‌بینی و به خزانه کل کشور واریز شود. در این ردیف حق السهم دولت از مجموع صد درصد درآمد کاروران هوش مصنوعی ۳ درصد تعیین شده است. این ۳ درصد به این معناست که از ۴۰ هزار میلیارد تومان منابع پیش‌بینی شده در ردیف مذکور، ۱۰۲ هزار میلیارد تومان سهم مصارف عمومی بوده و مابقی می‌بایست به وزارت ارتباطات و فناوری ارتباطات بابت مصارف معین در قانون مذکور پرداخت شود.

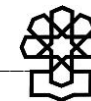
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۶-۸	حق امتیاز دولت از صدور پروانه کاروران ارتباطی ~~در خصوص برنامه ملی هوش مصنوعی~~	۵۰۰	میلیارد ریال	بند (۴۳) ماده (۱) قانون الزامات	منابع این ردیف از طریق ردیف ۱۳۰۴۱۴- درآمد حاصل از حق السهم سازمان (از جمله موضوع درآمدهای عملیاتی اپراتورها- بند (ج) ماده ۱-۱-۱۱ پروانه صادره اپراتورهای همراه اول و ایرانسل و بندهای مشابه در سایر اپراتورها) تأمین می شود (کل اعتبارات این ردیف ۷۶۰ میلیارد تومان است)
۶-۹	حق بیمه پایه سالانه هر واحد مسکونی دارای انشعاب قانونی برق	۲۷۳	هزار تومان	مواد (۲) و (۴) قانون تأسیس صندوق بیمه همگانی حوادث طبیعی	این منابع به منظور جبران بخشی از خسارت های مالی ناشی از حوادث طبیعی از جمله زلزله، سیل، طوفان، صاعقه، سنگینی برف، رانش زمین، ریزش کوه و دریالززه (سونامی) کلیه ساختمان های مسکونی دارای انشعاب قانونی برق هر سالانه در قانون بودجه تعیین و تصویب می شود. این عدد برای سال ۱۴۰۴، ۱۶۸ هزار تومان تعیین شده بود که با افزایش ۶۲.۵ درصدی به رقم ۲۷۳ هزار تومان تعیین شده است. درصد تحقق ارقام این ردیف برای سال ۱۴۰۳ معادل ۸۸ درصد بوده است و منابع به میزان تحقق به صندوق بیمه همگانی حوادث طبیعی واریز شده است.
۶-۱۰ الحاقی	<u>سقف تضمین اصل تسهیلات بانکی صرفاً با رعایت ماده (۵۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) نسبت به مبلغ کل اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای</u>	۱۵	درصد	<u>ماده (۵۶)</u> <u>قانون الحاق</u> <u>برخی مواد به</u> <u>قانون تنظیم</u> <u>بخشی از</u> <u>مقررات مالی</u> <u>دولت (۱)</u>	ماده (۵۶) قانون الحاق (۱) بیان می کند که دستگاه های اجرایی برای اجرای طرح های ملی و طرح های ملی استانی شده شروع شده با اولویت پیشرفت فیزیکی مندرج در پیوست شماره (۱) قانون بودجه می توانند با تایید سازمان برنامه نسبت به انعقاد قرارداد مالی با بانک ها و ... اقدام نمایند. تضمین اصل این تسهیلات از سوی سازمان برنامه صادر می شود. در این ردیف سقف تضمین اصل تسهیلات بانکی نسبت به کل مبلغ اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای معادل ۱۵ درصد تعیین شده است. به این معنا که دستگاه های اجرایی در سال آینده می توانند تا سقف ۹۰ هزار میلیارد تومان (۱۵ درصد از ۶۰۰ هزار میلیارد تومان) تسهیلات بانکی برای طرح های عمرانی دریافت نمایند و تضمین اصل این تسهیلات از سوی سازمان برنامه صادر می شود. این تضمین در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ معادل ۲۰۰ هزار میلیارد تومان تعیین شده بود که معادل ۳۳ درصد از کل اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ بود. البته شایان ذکر است که در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ بند «ش» تبصره (۲) در قالب سازوکار اوراق تضمین مصوب شده بود که بر مبنای جزء (۶) ماده (۱۰) قانون برنامه هفتم تنظیم شده بود، اما سازوکار پیشنهادی لایحه و کمیسیون تلفیق در بودجه ۱۴۰۵ با حکم مذکور از برنامه هفتم همچنان تعارض دارد.

اظهار نظر در خصوص جدول الزامات مصارف لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور

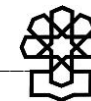
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۱	موارد مربوط به حقوق و مزایای کلیه دستگاه‌های موضوع بند (۱۵) ماده (۱) قانون الزامات				
۱-۱	افزایش ضریب ریالی حقوق و سایر افزایش‌های متناظر برای گروه‌های مختلف حقوق‌بگیر کلیه دستگاه‌ها و حقوق بازنشستگان، وظیفه‌بگیران، مشترکان صندوق‌های بازنشستگی کشوری و لشکری و سایر صندوق‌های بازنشستگی وابسته به دستگاه‌های اجرائی	۲۰	درصد	جزء (۱) و بند (۳) ماده (۱۵) قانون الزامات	با اصلاحاتی که در کمیسیون تلفیق مجلس صورت پذیرفت، علاوه بر رشد ۲۰ درصدی، مبلغ حدود ۳۰ میلیون ریال در قالب امتیاز فوق‌العاده خاص موضوع بند (ب) ماده (۱۰۶) قانون برنامه هفتم به صورت ثابت به حقوق همه کارکنان افزوده شد. مسئله‌ای که موجب می‌شود نرخ رشد سطوح پایین درآمدی با رشد بیشتری همراه باشد و سطوح بالاتر به ترتیب رشد کمتری را تجربه نمایند. برای مثال فردی که در سال ۱۴۰۴ حداقل حقوق یعنی ۱۳ میلیون تومان را دریافت می‌نماید رشد ۲۰ درصدی ضریب ریالی حقوق را تجربه می‌کند که باعث می‌شود حقوق شخص به ۱۵ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان برسد. ۳ میلیون تومان نیز به این رقم اضافه شده و در نهایت حقوق شخص با لحاظ حداقل مبلغ مندرج در حکم کارگزینی مطابق با ردیف ۵-۱ به ۱۸ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان می‌رسد. این رقم در مقایسه با حقوق شخص در سال ۱۴۰۴ (۱۳ میلیون تومان) رشد ۴۳ درصدی خواهد داشت. البته شایان ذکر است که اگر افزایش سقف معافیت مالیاتی (موضوع ردیف ۱-۱ جدول الزامات منابع) را لحاظ کنیم و رشد دریافتی حقوق‌بگیران را در سال ۱۴۰۵ محاسبه کنیم، تمامی گروه‌های درآمدی حداقل ۳۰ درصد رشد

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					دریافتی را تجربه خواهند نمود؛ زیرا در سال آینده به نسبت حقوق و مزایا مالیات کمتری پرداخت می‌کنند. رشد حقوق و دستمزد رشد حقوق کارکنان (میلیون تومان در ماه) میلیون تومان در ماه - حقوق سال ۱۴۰۴
۱-۲ <u>الحاقی</u>	<u>امتیاز فوق‌العاده خاص برای مشمولین قانون مدیریت خدمات کشوری و معادل ریالی آن در سایر نظام‌های پرداخت موضوع جزء (۳) بند (ب) ماده (۱۰۶) قانون برنامه هفتم پیشرفت</u>	۴۴۰۰	امتیاز	<u>جزء (۳) بند (ب) ماده (۱۰۶) قانون برنامه هفتم پیشرفت</u>	مطابق با ماده (۱۰۶) قانون برنامه هفتم پیشرفت دولت مجاز است به‌منظور عدالت در پرداخت، افزایش بهره‌وری و نگهداشت نیروی انسانی در دستگاه‌های اجرائی و نیز تقویت امور حاکمیتی و نظارتی از جمله دستگاه‌هایی که بر فعالیت شرکت‌ها نظارت دارند، نسبت به وضع فوق‌العاده خاص مشمول کسور اقدام قانونی به‌عمل آورد.

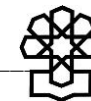
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					کارآمدی سرمایه انسانی دولت و عدالت محوری در نظام جبران خدمات کارکنان بخش عمومی یکی از ملزومات اساسی تحقق نظام اداری صحیح و رفع تبعیضات ناروا، موضوع بند دهم اصل سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، محسوب شده و نقش مهمی در کارآمدی و ارتقای بهره‌وری و عملکرد بخش عمومی برعهده دارد همچنین در بند ششم سیاست‌های کلی نظام اداری بر رعایت عدالت در نظام پرداخت و جبران خدمات تاکید شده است. براین اساس قانونگذار در جزء (۳) بند (ب) ماده (۱۰۶) قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران، به منظور ارتقای بهره‌وری سرمایه انسانی، افزایش انگیزه کارکنان دولت برای ارائه خدمات کیفی، توسعه کیفی کارکنان، عدالت در پرداخت‌ها، افزایش بهره‌وری و نگهداشت نیروی انسانی در دستگاه‌های اجرایی و نیز تقویت امور حاکمیتی و نظارتی، دولت را مجاز نموده نسبت به وضع فوق‌العاده خاص مشمول کسور اقدام قانونی به عمل آورد. این در حالی است که با توجه به تعریف دستگاه اجرایی در بند (ب) ماده (۱) قانون برنامه هفتم پیشرفت، بسیاری از دستگاه‌های اجرایی خارج از قوه مجریه، مشمول حکم مندرج در جزء (۳) بند (ب) ماده (۱۰۶) قانون برنامه پنجساله هفتم، نمی‌شدند، موضوعی که با قانون اصلاح جزء (۳) بند (ب) ماده (۱۰۶) قانون برنامه هفتم مصوب اردیبهشت سال ۱۴۰۴، به غیر از شهرداری‌ها به سایر دستگاه‌ها تسری داده شد. بنابر این با تصویب این ردیف از مصوبه کمیسیون تلفیق، کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					خدمات کشوری مشمول این فوق‌العاده خاص (به میزان مندرج در این ردیف) می‌شوند. شایان ذکر است که نظام‌های جبران خدمات کارکنان بخش عمومی متشکل از اجزا و مؤلفه‌های گوناگونی است که کارکنان مشمول این قوانین و مقررات متناسب با شرایط و ویژگی‌های مربوط به شغل، شاغل، عملکرد و... خود از آن‌ها به میزان متفاوتی بهره‌مند می‌شوند. به عنوان مثال نظام حقوق و مزایای فصل دهم قانون مدیریت خدمات کشوری متشکل از حقوق ثابت، فوق‌العاده‌های مستمر و فوق‌العاده‌های غیرمستمر بوده که این حق‌ها و فوق‌العاده‌ها دارای ویژگی‌ها و مختصات متفاوتی از حیث میزان و دامنه شمول هستند.
۱-۳ <u>الحاقی</u>	۹۰ درصد معادل ریالی امتیاز فوق‌العاده خاص ردیف (۱-۲) موضوع جزء (۳) بند (ب) ماده (۱۰۶) قانون برنامه هفتم پیشرفت - ماهانه	۲.۷۵۴.۰۰۰	تومان	جزء (۲) بند (ب) ماده (۱۰۶) قانون برنامه هفتم پیشرفت و جزء (۱) بند (ر) ماده (۲۸) قانون	فوق‌العاده خاص کارمندان به تمام کارکنان دستگاه‌های اجرای موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری هستند تعلق خواهد گرفت، مبلغ فوق‌العاده خاص کارمندان مشمول کسور بازنشستگی نیز خواهد شد و در محاسبه پاداش پایان خدمت، ذخیره مرخصی استحقاقی در زمان بازنشستگی نیز تاثیر گذار می‌باشد. پرداخت این امتیاز به کارمندان مشمولی که طی سال‌های گذشته از امتیاز فوق‌العاده خاص بهره‌مند شده‌اند نیز بلامانع می‌باشد. از آنجا که فوق‌العاده خاص به صورت امتیاز در نظر گرفته می‌شود، لازم است میزان ریالی آن نیز مشخص شود. همچنین کارمندانی که بازنشسته می‌شوند

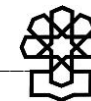
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		واحد	مقدار		
				<u>برنامه هفتم</u> <u>پیشرفت</u>	و تأثیر این مبلغ در حقوق آن‌ها، کمتر از ۹۰ درصد می شود، لازم است مابه التفاوت رقم مذکور تا ۹۰ درصد به ایشان پرداخت شود.
۱-۴ <u>الحاقی</u>	<u>رشد تفاوت تطبیق موضوع ماده (۷۸) قانون</u> <u>مدیریت خدمات کشوری، تفاوت تطبیق</u> <u>موضوع جزء (۱) بند الف تبصره (۱۲) قانون</u> <u>بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور مصوب</u> <u>۱۳۹۶/۱۲/۲۰ و تفاوت تطبیق موضوع بند</u> <u>«ی» تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۸</u> <u>کل کشور مصوب ۱۳۹۷/۱۲/۲۱ در حکم</u> <u>حقوق</u>	درصد	.	<u>ماده (۱)</u> <u>قانون</u> <u>الزامات</u>	هدف اصلی ایجاد تفاوت تطبیق موضوع ماده (۷۸) قانون مدیریت خدمات کشوری در نظام جبران خدمات کارکنان دولت، جلوگیری از کاهش ناگهانی حقوق و مزایای برخی از کارکنان با استقرار نظام جدید پرداخت است. براین اساس دائمی شدن و استمرار پرداخت چنین مولفه‌ای در نظام جبران خدمات کارکنان دولت، مغایر با هدف تاسیس و غایت اصلی پیدایش آن به نظر می‌رسد. هم‌چنین بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد شکل‌گیری تفاوت تطبیق موضوع جزء (۱) بند (الف) تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ و تفاوت تطبیق موضوع موضوع بند (ی) تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ از سه جهت موجب بروز تبعیض و بی عدالتی در نظام پرداخت کشور می‌شود. ۱. بسیاری از کارکنانی که پس از سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ جذب نظام اداری کشور شدند، به رغم این که در دسته طبقات حقوق‌بگیر پایین‌تر قرار داشتند اما به دلیل پایان یافتن مهلت اعتبار قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ از مزایای مربوط به تفاوت‌های جزء (۱) بند (الف) تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۷ و تفاوت تطبیق موضوع موضوع بند (ی) تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۳۹۸ بی بهره ماندند. بنابراین بدون هیچ دلیل موجهی میان بسیاری از

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					کارکنانی که قبل و پس از سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ جذب نظام اداری کشور شده بودند، تبعیض ناروا به وجود آمد. ۲- کارکنانی که در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ به موجب قواعد نظام پرداخت، از برخی اقلام و فوق‌العاده‌های مشمول کسور بازنشستگی نظیر فوق‌العاده مدیریت، فوق‌العاده ویژه، فوق‌العاده سختی کار و کار در محیط‌های غیرمتعارف برخوردار بوده‌اند و پس از آن سال‌ها، به دلایلی نظیر تغییر پست مدیریتی یا برکناری از آن، انتقال به سایر دستگاه‌های اجرایی و یا تغییر شغل از میزان آن اقلام و فوق‌العاده‌ها کاسته شده است، اثر کاهش حقوق خود را در میزان بهره‌مندی از تفاوت‌های مذکور، به موجب اتمام مهلت اعتبار قوانین بودجه سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ دریافت نخواهند کرد. ۳- با توجه به اینکه اقلام مذکور در زمره حقوق ثابت در نظر گرفته شده‌اند، تاثیر آنها در سایر اقلام نظام پرداخت نظیر فوق‌العاده ویژه و... در نظامات پرداخت مختلف متفاوت است. بنابراین در دستگاه‌های اجرایی گوناگون دارای نظامات پرداخت مختلف نیز تاثیر تفاوت‌های مذکور متفاوت بوده که این مساله نوعی تبعیض ناروا و بی‌عدالتی در نظام پرداخت محسوب می‌شود بنابر موارد مطروح، پیشنهاد می‌شود تفاوت‌های تطبیق مذکور از ابتدای سال ۱۴۰۵ از احکام کارگزینی کارکنان مشمول حذف شده و منابع حاصل از این امر صرف افزایش امتیاز مولفه ترمیم حقوق گردد.

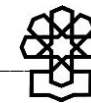
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۱-۵	حداقل مبلغ مندرج در حکم کارگزینی و قرارداد منعقدۀ ماهانۀ حقوق‌بگیران	۱۵۶ ۱۸۷	میلیون ریال	جزء (۲) بند (۱۵) ماده (۱) قانون الزامات	مصوبه کمیسیون تلفیق که در ردیف ۱-۱ به آن اشاره شد باید در حداقل مبلغ مندرج در حکم کارگزینی و قرارداد منعقدۀ ماهانۀ حقوق‌بگیران لحاظ می‌شد. لذا رقم مبلغ مندرج در حکم کارگزینی و قرارداد منعقدۀ ماهانۀ حقوق‌بگیران اصلاح شد و از ۱۵۶ میلیون ریال به ۱۸۶ میلیون ریال تغییر یافت. کمیسیون تلفیق مصوب نمود که ضریب ریالی حقوق‌ها ۲۰ درصد افزایش یابد و مبلغ ۳۰ میلیون ریال به صورت ثابت و در قالب امتیاز به حقوق همه کارکنان افزوده شود. از آنجا که مطابق با جزء ۴ بند (الف) قانون بودجه ۱۴۰۴ حداقل مبلغ مندرج در حکم کارگزینی و قرارداد منعقدۀ ماهانۀ حقوق‌بگیران ۱۳۰ میلیون ریال در نظر گرفته شده بود، با رشد ۲۰ درصدی و اضافه شدن مبلغ ۳۰ میلیون ریال به ۱۸۶ میلیون ریال تغییر یافت. درحالی که در لایحه دولت صرفاً ۲۰ درصد رشد کرده بود و برای آن ۱۵۶ میلیون ریال در نظر گرفته شده بود.
۱-۶	امتیاز کمک‌هزینه عائله‌مندی	۳,۶۲۵	امتیاز	بند (۴) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری	در قانون مدیریت خدمات کشوری، تصریح شده است که علاوه بر پرداخت های موضوع ماده (۶۵) و تبصره های آن و ماده (۶۶) قانون مذکور که حقوق ثابت تلقی می‌شود فوق العاده هایی نیز مطابق با قانون، به کارمندان قابل پرداخت می باشد. ازجمله این موارد می‌توان به بند (۴) ماده (۶۸) اشاره کرد که در آن، کمک هزینه عائله‌مندی و اولاد به کارمندان مرد شاغل و بازنشسته و وظیفه‌بگیر مشمول این قانون که دارای همسر می باشند معادل (۸۰۰)

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۱-۷	امتیاز کمک‌هزینه حق اولاد	۲،۹۶۷	امتیاز	بند (۴) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری	امتیاز و برای هر فرزند معادل (۲۰۰) امتیاز و حداکثر سه فرزند تعلق می‌گیرد. حداکثر سن برای اولادی که از مزایای این بند استفاده می‌کنند به شرط ادامه تحصیل و نیز غیر شاغل بودن فرزند، (۲۵) سال تمام و نداشتن شوهر برای اولاد اناث خواهد بود. کارمندان زن شاغل و بازنشسته و وظیفه بگیر مشمول این قانون که دارای همسر نبوده و یا همسر آنان معلول و یا از کار افتاده کلی می‌باشد و یا خود به تنهایی متکفل مخارج فرزندان هستند از مزایای کمک هزینه عائله مندی موضوع این بند بهره‌مند می‌شوند. همانطور که از متن قانون مدیریت خدمات کشوری برمی‌آید، حداکثر امتیاز که می‌تواند از این محل در نظر گرفته شود، ۱۴۰۰ امتیاز می‌باشد؛ اما بر اساس تکلیف قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، در بودجه‌های سنواتی سال‌های اخیر امتیاز عائله مندی و حق اولاد به طور قابل توجهی افزایش یافته است و در سال ۱۴۰۴ به ۲۹۶۷ امتیاز رسید. در لایحه و مصوبه تلفیق این امتیاز نسبت به سال گذشته افزایشی نداشته است. با این حساب، اعتبارات مربوطه صرفاً به میزان افزایش ضریب ریالی (حدود ۲۰ درصد) افزایش می‌یابد. در کنار آثار مثبت افزایش این امتیاز در خصوص ازدواج و فرزندآوری که در قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مد نظر قرار گرفته است، این مسئله نیز نیازمند توجه است که در اثر این امر، توازن بین اقلام و مؤلفه‌های پرداختی به کارکنان دولت با تغییرات ساختاری مهمی مواجه شده و برای مثال بین حقوق و مزایای کارکنان آقا و خانم (که هر دو متأهل و دارای فرزند هستند) تفاوت چشمگیری ایجاد شده است.

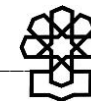
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۱-۸	حداقل حکم حقوق بازنشستگان و وظیفه‌بگیران	۱۶۸	میلیون ریال	جزء (۴) بند (۱۵) ماده (۱) قانون الزامات	با حداقل مبلغ مندرج در حکم کارگزینی و قرارداد منعقدۀ ماهانه حقوق‌بگیران هماهنگ می‌شود، یعنی در صورت تصویب ۱۸۶ میلیون ریال به عنوان حداقل حکم کارگزینی کارکنان مبلغ ۱۶۸ میلیون ریال که معادل ۹۰ درصد حقوق شاغل هم‌تراز است به عنوان حداقل حکم حقوق بازنشستگان و وظیفه‌بگیران منظور می‌شود.
۱-۹	افزایش حقوق سربازان وظیفه مجرد مشغول در مناطق غیر عملیاتی	۲۰	درصد	جزء (۳۵) بند (۱۵) ماده (۱) قانون الزامات	در قانون بودجه سال ۱۴۰۴، حداقل دریافتی ماهانه سربازان وظیفه مجرد مشغول در مناطق غیرعملیاتی معادل شصت درصد حداقل مبلغ مندرج در حکم کارگزینی و قرارداد منعقدۀ ماهانه حقوق‌بگیران، حداقل دریافتی ماهانه سربازان وظیفه مجرد مشغول در مناطق عملیاتی معادل هفتاد و پنج درصد حداقل مبلغ مندرج در حکم کارگزینی و قرارداد منعقدۀ ماهانه حقوق‌بگیران و حداقل دریافتی ماهانه سربازان وظیفه متأهل بدون فرزند، معادل نود درصد مبلغ حداقل مبلغ مندرج در حکم کارگزینی و قرارداد منعقدۀ ماهانه حقوق‌بگیران، تعیین شد. از آنجاکه در قانون بودجه ۱۴۰۴، دریافتی سربازان وظیفه متناسب با حداقل حقوق تعریف شد، این اقدام زمینه بهبود معیشت ایشان را فراهم ساخت هرچند که با سطح مطلوب، فاصله داشت. باتوجه به اینکه افزایش حقوق‌های درنظر گرفته شده برای سربازان وظیفه در سال جاری، به ارقام پایه سال گذشته اضافه می‌شود؛ لذا افزایش ۲۰ درصدی حقوق سربازان نمی‌تواند معادل درصدهای درنظر گرفته شده سال گذشته که متناسب با حداقل حقوق بودند را محقق سازد یعنی با اجرای مصوبه فعلی کمیسیون تلفیق، دیگر دریافتی سربازان وظیفه معادل ۶۰، ۷۵ و ۹۰ درصد
۱-۱۰	افزایش حقوق سربازان وظیفه مجرد مشغول در مناطق عملیاتی	۲۰	درصد	جزء (۳۵) بند (۱۵) ماده (۱) قانون الزامات	
۱-۱۱	افزایش حقوق سربازان وظیفه متأهل مشغول	۲۰	درصد	جزء (۳۵) بند (۱۵) ماده (۱) قانون الزامات	

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					حداقل حقوق نخواهد بود، بلکه به صورت مقطوع فقط ۲۰ درصد رشد می‌کند؛ در حالی که حداقل حقوق به اندازه ۴۳ درصد رشد می‌کند؛ هم‌چنین نرخ تورم نیز در افزایش حقوق سربازان لحاظ نشده است، بدین ترتیب معیشت سربازان وظیفه با چالش‌های جدی مواجه می‌شود. از آنجا که حداقل حقوق مطابق با قاعده‌ای که کمیسیون تلفیق مصوب نموده است به حدود ۱۸۶ میلیون ریال (رشد حدود ۴۳ درصد) افزایش یافته است، افزایش فقط ۲۰ درصدی حقوق سربازان وظیفه در سال جاری، فاصله دریافتی ایشان با درصدهای ۶۰، ۷۵ و ۹۰ از حداقل حقوق باتوجه به مناطق عملیاتی و غیر عملیاتی و نیز شرط تاهل را که در سال ۱۴۰۴ برقرار بود، به شدت زیاد می‌کند و عملاً هدفی که در سال گذشته برای این اقدام در نظر گرفته شده بود، محقق نخواهد شد. لازم است این ردیف مورد ارزیابی مجدد قرار گیرد و حداقل همان نسبت‌های قانون بودجه سال ۱۴۰۴ به عنوان قاعده‌ای برای دریافتی سربازان وظیفه، وضع شود. علت این موضوع نیز به نسخ قوانین بودجه سنواتی با پایان رسیدن سال اجرای آن برمی‌گردد که با اتمام سال ۱۴۰۴، کلیه احکامی که در قانون بودجه آن سال درج شده بودند، در صورت عدم تکرار در بودجه سال بعد، نسخ می‌شوند. بر این اساس، مطلوب است که قواعد مورد نیاز حقوق و دستمزد سربازان در قوانین دائمی لحاظ شود؛ تا بدین صورت در هر سال دستخوش تغییر و تحول جدی نشود و تا حد امکان منطبق بر حداقل حقوق حقوق بگیران باشد و طی یک برنامه زمان‌بندی مدون حداکثر سه ساله کاملاً با آن برابر شود.

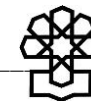
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۱-۱۲	میزان افزایش مستمری مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور	۳۰ ۵۰	درصد	جزء (۵) بند (۱۵) ماده (۱) قانون الزامات	با توجه به جزء (۱) بند (پ)، در راستای جزء (۴) بند (۵) سیاست های کلی تأمین اجتماعی مبنی بر ضرورت حفظ قدرت خرید اقشار ضعیف جامعه و به منظور انطباق بیشتر حکم مذکور با بند (ث) ماده (۳۱) قانون برنامه هفتم پیشرفت، افزایش نرخ فعلی پیشنهاد می شود. توجه به معیشت این گروه از جامعه بعد از اجرای سیاست انتقال یارانه ارز ترجیحی کالاهای اساسی به انتهای زنجیره، بیشتر از گذشته مورد اهمیت است.
۱-۱۳	میزان افزایش مستمری والدین شهداء	۳۰ ۵۰	درصد	جزء (۵) بند (۱۵) ماده (۱) قانون الزامات	احکام ماده (۳۱) برنامه هفتم پیشرفت، بر توسعه عدالت اقتصادی و بهبود توزیع درآمد متمرکز است و دولت برای دستیابی به اهداف مذکور، مکلف به انجام اقدامات خاصی شده است. مصوبه قلعی نیز در انجام تعهدات دولت پیرامون ماده (۳۱) برنامه هفتم پیشرفت تلقی می شود. هم چنین مصوبه فعلی در راستای اجرای ماده (۲۳) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران مصوب ۱۳۹۱/۱۰/۰۲، ارزیابی می شود. مطابق با این ماده قانونی، بنیاد شهید و امور ایثارگران مکلف است به کلیه والدین شاهد به میزان معادل یک و نیم برابر حداقل حقوق کارکنان دولت مستمری پرداخت نماید. باتوجه به اینکه مطابق با اصلاحیه کمیسیون تلفیق، حداقل حقوق کارکنان دولت از ۲۰ درصد رشد در نظر گرفته شده در لایحه به حدود ۴۳ درصد رشد یافت؛ لذا بدون اصلاح درصد مذکور در ردیف فعلی، امکان تحقق ماده (۲۳) قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران، وجود نداشت.

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۱-۱۴	سقف پاداش پایان خدمت بازنشستگان	۷۵۰	میلیون تومان	جزء (۶) بند (۱۵) ماده (۱) قانون الزامات	بر اساس قانون الزامات و احکام مورد نیاز قوانین بودجه‌های سنواتی، تعیین سقف پاداش پایان خدمت بازنشستگان به دولت واگذار شده است تا هر سال در بودجه سنواتی آن را پیشنهاد دهد. باتوجه به اینکه پاداش پایان خدمت بازنشستگان تقریباً معادل ۳۰ سال سنوات ایشان متناسب با آخرین حکم کارگزینی ایشان می‌باشد؛ لذا تعیین سقف ۷۵۰ میلیون تومان متناسب با سنوات ۳۰ ساله ایشان نیست. سقف فعلی به این معنی است که متوسط دریافتی ماهانه فرد در آخرین سال خدمت وی رقمی معادل ۲۵ میلیون تومان بوده باشد و برای حقوق‌های بالاتر از این رقم، به مانند همین ۲۵ میلیون تومان لحاظ شود که باتوجه به سابقه خدمتی کارمندی که در آستانه بازنشستگی است، رقم دریافتی وی با عدد مذکور تفاوت معنی‌داری خواهد داشت. از طرفی سقف پاداش پایان خدمت بازنشستگان در سال ۱۴۰۴، رقم ۶۵۰ میلیون تومان در نظر گرفته شده بود، که افزایش فعلی صرفاً ۱۵ درصد بیشتر از آن است و نرخ تورم در آن دیده نشده است.

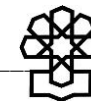
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		واحد	مقدار		
۱-۱۵	سقف نسبت خالص پرداختی متوسط ماهانه حقوق و مزایای مستمر و غیرمستمر در سال برای تمامی گروههای مختلف حقوق‌بگیر به استثنای قضات و اعضای هیات علمی و موارد جزء (۲) بند (ت) تبصره (۱۲) قانون بودجه ۱۴۰۴ کل کشور، از هر محل و تحت هر عنوان به مجموع اقلام حقوق مبنای حق شغل، حق شاغل، حقوق مرتبه و پایه، مزد شغل، مزد گروه، پایه سنواتی، فوق‌العاده مدیریت، فوق‌العاده شغل و مشاغل تخصصی، فوق‌العاده مناطق کمتر توسعه یافته، فوق‌العاده مناطق عملیاتی و فوق‌العاده ایثارگری	برابر	۷	تبصره (۲) بند (۱۵) ماده (۱) قانون الزامات	در سنوات گذشته، ملاک تعیین نصاب برای دریافت سقف حقوق، درصدی از (معمولا ۷ برابر) حداقل حکم کارگزینی برای حقوق‌بگیران و حکم حقوقی برای بازنشستگان و وظیفه بگیریان تعیین می‌شده است. درحالی که در سال جاری این نصاب نسبت به مجموع اقلام حقوق مبنای حق شغل، حق شاغل، حقوق مرتبه و پایه، مزد شغل، مزد گروه، پایه سنواتی، فوق‌العاده مدیریت، فوق‌العاده شغل و مشاغل تخصصی، فوق‌العاده ویژه، ترمیم حقوق، فوق‌العاده مناطق کمتر توسعه یافته، فوق‌العاده مناطق عملیاتی و فوق‌العاده ایثارگری در نظر گرفته شده است. موضوعی که توازن میان دریافتی‌ها در میان کارمندان دولت را به شدت تغییر می‌دهد و موجب افتراق جدی میان حقوق حداقل بگیریان و مشاغلی که سقف حقوق را دریافت می‌کنند، می‌شود، پیشنهاد می‌شود نصاب در نظر گرفته شده همانند سنوات گذشته برحسب حقوق حداقل حکم کارگزینی برای حقوق‌بگیریان و حکم حقوقی برای بازنشستگان و وظیفه بگیریان تعیین شود. با این تفاوت که برای برخی مشاغل خاص، این نصاب، بصره بند (ب) ماده (۱۸) قانون برنامه هفتم پیشرفت، پیش‌بینی شده است، افزایش یابد و دولت گزارش اجرای آن را هر ۳ ماه به کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.
	تعیین سقف حقوق به عنوان نسبتی از خالص پرداختی متوسط ماهانه حقوق و مزایای مستمر و غیرمستمر به حکم کارگزینی کارکنان که به صورت غیرشفاف نوشته شده است باید به نسبتی از خالص دریافتی به حداقل حکم				

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					کارگزینی و قرارداد منعقدۀ ماهانه حقوق‌بگیران با رعایت منطق افزایش پلکانی معکوس حقوق‌ها تغییر یابد. به منظور تدقیق حکم پیشنهادی در تبیین عبارت «خالص» پرداختی پیشنهاد می‌شود عبارت «مجموع ناخالص حقوق و مزایای مستمر و غیرمستمر و سایر پرداختی‌ها پس از کسر کسور بازنشستگی، بیمه تأمین اجتماعی بیمه خدمات درمانی اصلی و تبعی درجه یک و مالیات» به جای خالص پرداختی به حکم اضافه شود.
۲	الزامات مصارف دانشگاه‌ها				
۲-۱	سقف کمک‌های مالی به صندوق‌های رفاه دانشجویی از محل وجوه اداره شده ناشی از بازپرداخت وام‌های دانشجویی در قالب جمعی-خرجی	۱۵۰	میلیون ریال	جزء (۲۱) بند (۱۵) ماده (۱) قانون الزامات	کل اعتبار وجوه اداره شده صندوق‌های رفاه دانشجویان تا سال ۱۳۹۵ به عنوان آخرین سال، حدود ۸۰۰ میلیارد تومان بوده است. بازپرداخت این منابع از سوی دانشجویان از سال ۱۳۹۸ تا پایان سال ۱۴۰۲ تقریباً به طور کامل محقق شده است. یعنی از سال ۱۳۹۵ هر ساله به طور میانگین ۲۰ درصد از این اعتبار وصول شده است. میزان اعتبارات باقی مانده از کل وجوه اداره شده مربوط به سال ۱۳۹۵ برای سال جاری بسیار ناچیز است. بنابراین در نظر گرفتن سقف ۱۵۰ میلیارد تومان برای بازپرداخت وجوه اداره شده به صندوق‌های رفاه، غیر واقعی است و شفافیت بودجه را تحت تأثیر قرار می‌دهد هرچند که رقم مذکور به صورت جمعی-خرجی مصوب شده است، شایان ذکر است که رقم مذکور برای قانون بودجه سال ۱۴۰۴، ۵۰۰ میلیارد تومان در نظر

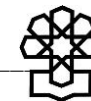
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					گرفته شده بود؛ لذا رقم در نظر گرفته شده برای لایحه ۱۴۰۵، نسبت به سال گذشته، واقعی تر شده است و ۷۰ درصد کاهش یافته است.. در قانون بودجه ۱۴۰۴، مشخص شده بود که کمک‌های مالی به صندوق‌های رفاه دانشجویی از منابع محقق شده ناشی از بازپرداخت وام‌های دانشجویی جهت افزایش منابع مالی صندوق‌های مزبور اختصاص یابد تا مطابق اساسنامه مصوب، برای پرداخت وام شهریه به دانشجویان دانشگاه‌های دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی و جهاد دانشگاهی بر اساس سرانه دانشجویی و سایر پرداخت‌های رفاهی دانشجویی و مزاد هزینه تحصیلی دانشجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور و ایثارگران و فرزندان آن‌ها، دانشجویان نخبه مورد تأیید بنیاد ملی نخبگان و افرادی که تحت پوشش هیچ نهادی نیستند به تشخیص کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور و بنیاد شهید و امور ایثارگران به مصرف برسد. در حالی که در مصوبه فعلی، محل مصرف آن مشخص نشده است و صرفاً قرار است در قالب کمک‌های مالی به صندوق‌های رفاه دانشجویی پرداخت شود.
۲-۲	میزان اخذ تسهیلات توسط دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی و پژوهشی دولتی و پارک‌های علم و فناوری از بانک‌ها به نسبت عملکرد درآمد اختصاصی سال گذشته	۱۰۰	درصد	جزء (۲۳) بند (۱۵) ماده (۱) قانون الزامات	باتوجه به اجرایی شدن حساب واحد خزانه و اینکه بر اساس ضوابط و معیارهای آن، دستگاه‌های دولتی از جمله دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی و پژوهشی دولتی و پارک‌های علم و فناوری دیگر نمی‌توانند اعتباراتی که از منابع عمومی را دریافت می‌کنند، در شبکه بانکی سپرده نمایند و پس از آن از گردش حساب ایجاد شده در بانک، تسهیلات دریافت نمایند. لذا این مسیر تأمین مالی آن‌ها مسدود شده است.

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					با ساز و کار در نظر گرفته شده در این ردیف، عملاً دانشگاه‌ها می‌توانند به مسیر جدیدی برای ایجاد منابع مازاد بر منابع عمومی که در بودجه برای آن‌ها در نظر گرفته می‌شود، دست یابند. در ساز و کار مصوب در این ردیف، دریافت تسهیلات به درآمد اختصاصی دانشگاه‌ها متصل شده است. این موضوع از دوجنبه حائز اهمیت است. نخست آنکه یک مکانیزم ایجاد انگیزه در دانشگاه‌ها ایجاد می‌کند تا آن‌ها به دنبال افزایش درآمدهای اختصاصی خود باشند و بدین ترتیب به صورت غیر مستقیم بر پروژه‌های ارتباط با صنعت دانشگاه‌ها اثر می‌گذارد و دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی، انگیزه بیشتری برای انجام چنین پروژه‌هایی پیدا می‌کنند. دوم اینکه، چون علت پرداخت تسهیلات بانکی در این حالت، درآمدهای اختصاصی آن‌ها است، هر دانشگاه، موسسه آموزشی و پژوهشی و پارک علم و فناوری بر اساس توان مالی که کاملاً متکی به توانمندی‌های داخلی خودش است، تأمین مالی می‌شود و نگرانی از بابت اینکه سازمان برنامه و بودجه نتواند در موعد مقرر، به آن‌ها اعتبار تخصیص دهد، وجود ندارد؛ لذا ریسک نکول تسهیلات کاهش پیدا می‌کند. به انضمام اینکه هر دانشگاه بر اساس توان مالی حقیقی‌اش، از این محل، اعتبار دریافت می‌کند و مسائل غیر علمی اما موثر احتمالی در تعیین ردیف‌های بودجه دانشگاه‌ها نظیر روابط سیاسی و موارد مشابه آن، نمی‌تواند بر ظرفیت دریافت تسهیلات آن‌ها از شبکه بانکی موثر باشد.

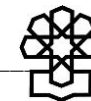
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۳	اعتبارات موضوع بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)				
۳-۱	سقف اعتبارات جمعیت هلال احمر از محل موضوع بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	۸۸۸ ۲۰	هزار میلیارد تومان	بند (۲۴) ماده (۱) قانون الزامات و بند(م) ماده (۲۸) قانون الحاق (۲)	مطابق با بند (م) ماده ۲۸ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) از ابتدای سال ۱۳۹۵ دولت می‌تواند به منظور پیش آگاهی، پیشگیری، امدادسانی، بازسازی و نوسازی مناطق آسیب دیده از حوادث غیرمترقبه از جمله سیل، زلزله، سرمازدگی، تگرگ، طوفان، آتش سوزی، گردو غبار، پیشروی آب دریا، آفت‌های فراگیر محصولات کشاورزی و بیماری‌های همه‌گیر انسانی و دامی و حیات وحش و مدیریت خشکسالی، تنخواه گردان موضوع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ را به سه درصد (۳٪) و اعتبارات موضوع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۸۷ را به دو درصد (۲٪) افزایش دهد و به ترتیب و میزانی که در قوانین بودجه سنواتی تعیین می‌شود به صورت هزینه ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به جمعیت هلال احمر و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اختصاص دهد تا در جهت آمادگی و مقابله با حوادث و سوانح هزینه گردد. مطابق با افزایش درصد تنخواه‌گردان دولت بر اساس ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، اعتبارات موضوع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ تصریح می‌کند که تا معادل سه درصد (۳٪) از بودجه عمومی هرسال را از محل افزایش تنخواه‌گردان خزانه تأمین و هزینه نماید. هم‌چنین با افزایش اعتبارات موضوع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۸۷

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					نیز به دولت اجازه داده می‌دهد در صورت وقوع حوادث طبیعی و سوانح پیش‌بینی نشده معادل دو درصد از بودجه عمومی هر سال را از محل افزایش تنخواه‌گردان خزانه تأمین کند تا به صورت اعتبارات خارج از شمول با پیشنهاد شورای عالی و تأیید رئیس‌جمهور هزینه گردد. اعتبارات جمعیت هلال احمر بر اساس ساز و کار مربوط به ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور و قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) تأمین می‌شود. بر همین اساس سهم جمعیت هلال احمر از اعتبارات مذکور، رقم مصوب ۸ هزار میلیارد تومان برای سال ۱۴۰۴ بود که در مصوبه کمیسیون تلفیق برای سال جاری به رقم ۲۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. تمایز دیگر مصوبه سال جاری با قانون بودجه ۱۴۰۴ در این است که در سال گذشته، حداقل ۲۰ درصد اعتبارات مصوب برای این ردیف به اعتبارات تملک دارائی‌های سرمایه‌ای هر استان مندرج در جدول شماره ۱۰ قانون بودجه اختصاص یافت. اعتبارات مذکور در واقع دلالت بر هزینه کرد بخشی از اعتبارات عمرانی هر استان در طرح‌های عمرانی با ماهیت پیشگیری از بحران بود به نحوی که در سرجمع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان‌ها نیز لحاظ نشده بودند و یک سرفصل جداگانه‌ای تحت عنوان اجرای بند (چ) تبصره ۱۱ از طریق بند (م) ماده ۲۸ قانون الحاق (۲) در جدول ۱۰ لحاظ شده بود.

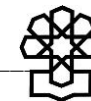
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					نکته بسیار مهمی که به صورت کلی در خصوص اعتبارات بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق (۲) نیازمند توجه است این است که این اعتبارات از جنس تنخواه گردان بوده و افزایش این اعتبارات به معنی کسر از سرجمع ردیف‌های بودجه است. در واقع دولت به منظور پرداخت این اعتبارات باید سایر مصارف را به صورت متناظر کاهش دهد.
۳-۲	سقف اعتبارات وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی (سازمان فوریت‌های پیش بیمارستانی اورژانس کشور) از محل موضوع بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)	۱.۱	هزار میلیارد تومان	بند (۲۴) ماده (۱) قانون الزامات و بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق (۲)	در لایحه ۱۴۰۵، سازمان فوریت‌های پیش بیمارستانی اورژانس کشور ذکر نشده بود و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی لحاظ شده بود. در صورتی که در بودجه سنوات گذشته نیز نام سازمان فوریت‌های پیش بیمارستانی اورژانس کشور تصریح شده بود. موضوعی که باتوجه به ماهیت این سازمان، کاملاً منطقی به نظر می‌رسد. بر اساس اساسنامه سازمان فوریت‌های پیش بیمارستانی اورژانس کشور، وظیفه این سازمان، ارائه خدمات فوریت‌های پزشکی پیش‌بیمارستانی اورژانس در سوانح عمدی و غیرعمدی، حوادث غیرمترقبه، بروز بیماری‌های نوپدید و جدید و بلایای طبیعی و انسان ساخت برای آحاد مردم در سطح کشور قبل از رسیدن بیمار یا مصدوم یا حادثه دیده به بیمارستان است. از آنجاکه اعتبارات بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) جهت پاسخ مؤثر در برابر مخاطرات طبیعی، حوادث و بحران‌ها، تأمین ایمنی و تقویت تاب آوری در برابر بحران است، اختصاص اعتبارات به ردیف مذکور در همین راستا ارزیابی می‌شود.

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۳-۳	سقف اعتبارات صندوق بیمه محصولات کشاورزی از محل موضوع بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) جهت پرداخت به عنوان سهم دولت به صندوق یاد شده	۴۴ ۲۰	هزار میلیارد تومان	بند (۲۴) ماده (۱) قانون الزامات و تبصره ذیل ماده (۴۹) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، دولت را مکلف کرده است، صد درصد سهم خود را متناسب با سهم پرداختی بیمه گذاران کشاورزی در سال قبل، در بودجه سنواتی پیش بینی و ردیف مستقلی جهت پرداخت به صندوق بیمه کشاورزی منظور کند. هدف از دوحکم مذکور حمایت از کشاورزان از طریق کاهش سهم پرداختی ایشان بابت محصولات کشاورزی و تقویت این بخش از اقتصاد کشور است. به موجب تکالیف صندوق بیمه کشاورزی، غیر از خسارت‌های برنامه ریزی نشده، تعدادی از بیمه های اجباری نیز در تعهدات این صندوق منظور شده است که ضروری است برای آن‌ها سهم دولت نیز به طور اجتناب ناپذیر منظور شود. از طرفی به موجب جزء ۳ بند (ح) ماده (۳۳) قانون برنامه هفتم پیشرفت، مقرر شده است که صندوق بیمه کشاورزی از طریق کارگزاری شرکت‌های بیمه، کلیه محصولات اساسی موضوع قانون «تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی» مصوب ۱۳۶۸/۰۶/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی را در مقابل	بر اساس قانون بیمه محصولات کشاورزی مصوب ۱۳۶۲/۰۳/۰۱ صندوق بیمه محصولات کشاورزی در بانک کشاورزی تأسیس شد. هدف صندوق انجام بیمه انواع محصولات کشاورزی، دام، طیور، زنبور عسل، کرم ابریشم و آبزیان پرورشی در مقابل خسارت‌های ناشی از سوانح طبیعی به عنوان وسیله‌ای برای نیل به اهداف و سیاست‌های بخش کشاورزی بوده است. مطابق با اساسنامه صندوق قسمتی از حق بیمه بیمه‌گذاران از طریق دولت تأمین و همه‌ساله در لایحه بودجه منظور خواهد شد. در همین راستا ماده (۴۹) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، دولت را مکلف کرده است، صد درصد سهم خود را متناسب با سهم پرداختی بیمه گذاران کشاورزی در سال قبل، در بودجه سنواتی پیش بینی و ردیف مستقلی جهت پرداخت به صندوق بیمه کشاورزی منظور کند. هدف از دوحکم مذکور حمایت از کشاورزان از طریق کاهش سهم پرداختی ایشان بابت محصولات کشاورزی و تقویت این بخش از اقتصاد کشور است. به موجب تکالیف صندوق بیمه کشاورزی، غیر از خسارت‌های برنامه ریزی نشده، تعدادی از بیمه های اجباری نیز در تعهدات این صندوق منظور شده است که ضروری است برای آن‌ها سهم دولت نیز به طور اجتناب ناپذیر منظور شود. از طرفی به موجب جزء ۳ بند (ح) ماده (۳۳) قانون برنامه هفتم پیشرفت، مقرر شده است که صندوق بیمه کشاورزی از طریق کارگزاری شرکت‌های بیمه، کلیه محصولات اساسی موضوع قانون «تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی» مصوب ۱۳۶۸/۰۶/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی را در مقابل

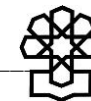
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					خسارت‌های ناشی از سوانح طبیعی و حوادث، بیمه اجباری تمام خطر نماید. چنین تکلیفی تعهد قابل توجهی برای دولت، به منظور تأمین سهم دولت از پرداخت حق بیمه محصولات اساسی مذکور، ایجاد خواهد کرد. همچنین اعتبار این ردیف برای سال‌های ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۴ تقریباً ثابت و حدود ۶ هزار میلیارد تومان برای هر سال بوده است، موضوعی که باتوجه به حجم تکالیف صندوق مزبور و تعهداتی که دولت در تأمین منابع آن دارد باتوجه به نرخ تورم، فاصله قابل توجهی داشته است؛ بر همین اساس رقم مذکور در مصوبه کمیسیون تلفیق افزایش داشته است.
۳-۴	سقف اعتبارات صندوق بیمه همگانی حوادث طبیعی از محل موضوع بند (م) ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) جهت پرداخت به عنوان سهم دولت به صندوق یاد شده	۸۷.۳۶۰	هزار میلیارد تومان	بند (۲۴) ماده (۱) قانون الزامات و ماده (۴) قانون تأسیس صندوق بیمه همگانی حوادث طبیعی	به منظور جبران بخشی از خسارت‌های مالی ناشی از حوادث طبیعی از جمله زلزله، سیل، طوفان، صاعقه، سنگینی برف، رانش زمین، ریزش کوه و دریالرزه (سونامی) کلیه ساختمان‌های مسکونی دارای انشعاب قانونی برق در مناطقی که احتمال وقوع هر یک از خطرات مذکور در آن‌ها وجود داشته باشد، بر اساس ضوابط مقرر تحت پوشش «بیمه پایه حوادث طبیعی ساختمان»، نزد صندوق بیمه حوادث طبیعی ساختمان قرار گرفته‌اند و حق بیمه پایه سهم دولت، توسط دولت در ابتدای هر سال از محل اعتبار ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ و اصلاحات بعدی آن مستقیماً به حساب صندوق پرداخت می‌شود. شایان ذکر است که رقم در نظر گرفته شده برای این ردیف در سال ۱۴۰۴، ۷ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان بود.

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					همچنین با توجه به تجارب تأمین مالی آنی حین بحران موضوع ماده ۱۷ قانون مدیریت بحران و بند «م» ماده (۲۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) پیشنهاد می‌شود بخشی از این منابع به منظور تجهیز منابع تنخواه مدیریت بحران در اختیار سازمان مدیریت بحران قرار گیرد و ظرف مدت مشخصی (به عنوان مثال سه ماه) مسترد شود. تجربه سیل ۱۳۹۸ و دشواری اداری تأمین مالی آنی در ابتدای سال از دلایل این پیشنهاد است.
۴	الزامات حوزه نفت و انرژی				
۴-۱	تسهیم منابع حاصل از اصلاح نرخ برق صنایع، موضوع ماده (۳) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت، برق مطابق مصارف پیشبینی شده در قانون:	-	-	بند (۴۲) ماده (۱) قانون الزامات	در ماده (۳) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق مقرر شده است نرخ برق صنایع بر اساس هزینه تمام‌شده آن اصلاح شود و منابع حاصل از آن به زنجیره تولید و توزیع برق اختصاص یابد. طبق ماده مزبور متوسط بهای برق مصرفی مشترکان صنعتی (بجز استخراج رمزارزها) معادل متوسط نرخ قراردادهای تبدیل انرژی (ای. سی. ای) با توجه به بهای سوخت مصرفی نیروگاه‌ها و هزینه انتقال، تعیین و دریافت می‌شود. منابع حاصل از اجرای این ماده در بودجه های سنواتی به حساب شرکت مادر تخصصی توانیر نزد خزانه داری کل کشور واریز می‌شود و بابت هزینه‌های تولید و تأمین برق، حمایت از توسعه فناوری های مورد نیاز صنعت برق و طرحهای بهینه سازی و اصلاح الگوی مصرف انرژی و اتمام طرحهای نیمه تمام صنعت برق با اولویت نوسازی شبکه فرسوده انتقال برق به صورت صددرصد (۱۰۰٪) اختصاص می‌یابد. این ردیف به دنبال
۴-۱-۱	هزینه های تولید و تامین برق (برق حرارتی)	۴۵	درصد	بند (۴۲) ماده (۱) قانون الزامات	

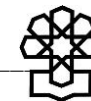
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					توزیع منابع حاصل از اجرای قانون بین بخش‌های مختلف زنجیره تولید تا توزیع برق است. به بیان دیگر، اگرچه در قانون مانع‌زدایی از صنعت برق محل مصرف درآمدها مشخص شده، اما سهم هر یک از اجزای زنجیره تعیین نشده است. در ردیف‌های زیرمجموعه بخش (۱-۴) درصد سهم‌بری هر یک از اجزای زنجیره تامین برق تعیین شده است. سهم‌های مصوب کمیسیون تلفیق با اهداف قانون مانع‌زدایی از صنعت برق تطابق دارد. از جمله اینکه در لایحه بودجه سهمی برای انرژی‌های تجدیدپذیر در نظر گرفته نشده بود اما به دلیل برنامه جدی دولت برای توسعه تجدیدپذیرها، در جریان رسیدگی به لایحه در کمیسیون تلفیق ۳ درصد از منابع مربوط به "هزینه‌های تولید برق" به عنوان "خرید برق از بازار برق سبز بهابازار" لحاظ شد.
۴-۱-۲	حمایت از توسعه فناوری‌های مورد نیاز صنعت برق	۰.۵ ۱	درصد	بند (۴۲) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۱-۳	طرح‌های بهینه‌سازی و اصلاح الگوی مصرف انرژی (تکمیل واحدهای بخار و سیکل ترکیبی)	۰.۵ ۹	درصد	بند (۴۲) ماده (۱) قانون الزامات	

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۴-۱-۴	اتمام طرح های نیمه تمام صنعت برق از جمله برق آبی با اولویت نوسازی شبکه فرسوده انتقال برق	۴۰٪	درصد	بند (۴۲) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۱-۵ الحاقی	هوشمندسازی شبکه توزیع برق (ماده ۴۲ قانون برنامه هفتم و ماده ۱۸ قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق)	۲٪	درصد	بند (۴۲) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۱-۶ الحاقی	خرید برق از بازار برق سبز بهابازار (بورس) انرژی	۳٪	درصد	بند (۴۲) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۲	درصد سقف انتقال سهمیه بنزین از کارت سوخت مالکان خودرو به کارت بانکی آنها	۱۰۰٪	درصد	بند (۲۷) ماده (۱) قانون الزامات	در حال حاضر سهمیه‌های کارت سوخت بنزین به خودروها اختصاص پیدا می‌کند؛ نه به افراد یا خانوارها. در نتیجه و با توجه به اینکه خودرو مشخصه‌ای از وضعیت درآمدی صاحب خودرو به همراه ندارد، امکان سیاستگذاری برای هدفمندکردن یارانه بنزین وجود ندارد. این مهم تنها زمانی فراهم می‌شود که سهمیه سوخت به جای خودرو به مالکان خودرو انتقال یابد و بر روی بستری مانند کارت بانکی پیاده‌سازی شود. در این صورت شناسنامه رفاهی خانوارها

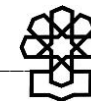
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					تکمیل تر شده و توانایی دولت برای اجرای دقیق و هدفمند سیاست‌های حمایتی به گروه‌های آسیب‌پذیر بسیار بیشتر می‌شود. در این ردیف دولت مکلف شده است در سال ۱۴۰۵ تمام ۱۰۰ درصد سهمیه بنزین را از کارت سوخت به کارت بانکی مالکان خودرو انتقال دهد.
۴-۳	میزان امهال بدهی شرکت ملی نفت ایران به بانک مرکزی و بانک‌های تجاری بابت اصل و سود تسهیلات دریافتی جهت تأمین مالی طرح‌های بالادستی نفت و گاز	۵۵	میلیارد یورو	بند (۲۸) ماده (۱) قانون الزامات	بدهی شرکت ملی نفت به بانک‌ها غالباً مربوط به تأمین مالی پروژه‌های پارس جنوبی است. از آنجا که محصول اصلی تولیدات پارس جنوبی گاز طبیعی بوده و گاز طبیعی در داخل کشور باقیمت‌های بسیار اندک و نازل به فروش می‌رسد، این پروژه‌ها عملاً درآمدی ندارند که شرکت ملی نفت بتواند از محل آن وام‌های خود را تسویه کند. مضاف بر اینکه همان درآمد اندک فروش داخلی گاز طبیعی نیز تماماً به سازمان هدفمندی یارانه‌ها واریز می‌شود و شرکت ملی نفت سهمی از آن نمی‌برد. تنها محصول صادراتی پروژه پارس جنوبی میعانات گازی است که حجم آن کفاف پوشش هزینه‌های سنگین سرمایه‌گذاری تولید و بازپرداخت بدهی‌ها را نمی‌دهد. بنابراین با توجه به اینکه نرخ‌گذاری اشتباه محصولات پارس جنوبی به دستور دولت انجام می‌شود و شرکت ملی نفت کوتاهی در این زمینه ندارد، انتظار می‌رود بازپرداخت بدهی‌های شرکت را هم دولت متقبل شود. چنانچه دولت نیز توانایی تأمین مالی و بازپرداخت بدهی‌ها را ندارد، تنها راه امهال اصل و سود تسهیلات دریافتی است. بر همین اساس در لوایح و قوانین بودجه‌های سنواتی سال‌های گذشته حکم امهال بدهی شرکت ملی نفت به بانک‌ها مصوب

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					شده است. در این ردیف نیز پیشنهاد شده بدهی شرکت ملی نفت مانند سال‌های گذشته در سال ۱۴۰۵ استمهال شود.
۴-۴	سهم منابع حاصل از اجرای ماده (۱۱) قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب مصوب سال ۱۳۶۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی از متقاضیان انشعاب آب و فاضلاب در داخل شهرها که اقدام به تفکیک ملک و یا افزایش واحد می‌نمایند برای اصلاح و بازسازی تاسیسات آب و فاضلاب روستایی نسبت به منابع حاصله	۱۰	درصد	بند (۴۵) ماده (۱) قانون الزامات	با توجه به رشد جمعیت شهرها و نیاز به توسعه تأسیسات و توجه به این موضوع که حقوق اشتراک و انشعاب دریافتی از مشترکین جدید و همچنین میزان سرمایه‌گذاری‌های دولت در امر توسعه تأسیسات آب و فاضلاب تکافوی میزان سرمایه‌گذاری لازم جهت گسترش تأسیسات را نمی‌دهد، در ماده (۱۱) قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب مصوب شده است مبلغی بابت هزینه‌های سرمایه‌گذاری وصول گردد. بخشی از این منابع حاصل از اخذ حق انشعاب آب و فاضلاب شهری، مطابق این ردیف به اصلاح و بازسازی تاسیسات آب و فاضلاب روستایی اختصاص می‌یابد. به بیان دقیق‌تر، ۱۰ درصد از منابع حاصل از حق انشعاب آب و فاضلاب شهری در جهت توسعه آب و فاضلاب روستایی می‌شود. با توجه به نیاز مناطق روستایی به زیرساخت‌های آب و فاضلاب، این ردیف در راستای قانون تنظیم و تصویب شده و به بهبود وضعیت آب و فاضلاب در روستاهای کشور کمک می‌کند.
۴-۵	معادل ریالی میزان نفت تحویلی وزارت نفت به پالایشگاه‌ها از محل منابع داخلی در سال ۱۴۰۵ بابت دریافت مواد اولیه قیر (وکیوم باتوم)	۴۵ ۵۰	هزار میلیارد تومان	بند (۳۱) ماده (۱) قانون الزامات	مطابق با این مصوبه بخشی از نیاز دستگاه‌های مشمول به جای اعتبار ریالی به صورت تخصیص قیر رایگان به دستگاه‌ها تامین می‌شود. به عبارت دیگر، منابع این بند می‌بایست مانند سایر منابع و درآمدهای دولت در جدول شماره (۵) بودجه منعکس شده و مابه‌ازای آن برای دستگاه‌های مشمول اعتبارات در نظر گرفته می‌شد. اما طبق این ردیف، دولت مکلف است به جای اعتبار، به

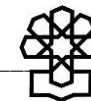
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					دستگاه‌های موردنظر قیر رایگان تحویل دهد. در این روش، سازوکار پرداخت اعتبارات مورد نیاز آسفالت و بهسازی راه‌ها از روش نقدی به روش تهاتری تبدیل می‌شود. به این صورت که دستگاه‌های اجرایی همانند وزارت راه و شهرسازی قیر مورد نیاز خود را رایگان دریافت کرده و در اختیار پیمانکاران طرف معامله قرار می‌دهند می‌دهد. با توجه به گزارش‌های متعدد فساد در سازوکار قیر رایگان تهاتری، تخصیص اعتبارات ریالی به دستگاه‌های اجرایی جهت تهیه قیر در لایحه بودجه روش بهتری است. زیرا قیر رایگانی که دستگاه‌های اجرایی در اختیار پیمانکاران طرح‌های عمرانی راه قرار می‌دهند در برخی از موارد به هدف اصابت نکرده و به خارج از کشور قاچاق می‌گردد. همچنین مواد اولیه قیر (وکیوم باتوم) در ترکیب با موادی دیگر حتی ممکن است از مبادی رسمی بازرگانی صادر شود. از سوی دیگر مصوبه کمیسیون تلفیق نسبت به لایحه دولت دارای بار مالی است که منابع آن باید در بخش الزامات منابع دیده می‌شد؛ ولی منابعی در نظر گرفته نشده است. مبلغ اختصاص یافته در لایحه دولت ۲۵ هزار میلیارد تومان بود که در جریان رسیدگی کمیسیون تلفیق، به ۵۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافت. منابع تامین قیر رایگان دستگاه‌های اجرایی به عنوان بدهی دولت به پالایشگاه‌های داخلی ثبت می‌گردد.
۴-۵-۱	سهم وزارت راه شهرسازی برای آسفالت راه های فرعی و روستایی و عشایری و آسفالت شبکه راه های اصلی، فرعی و معابر محالت	۴۹	درصد	بند (۳۱) ماده (۱)	

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
	هدف بازآفرینی شهری و طرح های مسکن مهر و طرح های مسکن ملی، بهسازی شبکه آذاراهی کشور توسط بخشهای دولتی و خصوصی			قانون الزامات	
۴-۵-۲	سهم بنیاد مسکن انقلاب اسلامی برای آسفالت معابر و بهسازی روستاها، خانه های بهداشت و اجرای طرح های (پروژه های) مشارکتی با نهادهای محلی و دهیاری ها تا ۷۰٪ به صورت تهاتری	۲۰	درصد	بند (۳۱) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۵-۳	وزارت آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری (چهار و نیم درصد (۴.۵٪) سازمان نوسازی مدارس، توسعه و تجهیز مداری کشور برای نوسازی مدارس و فضاهای آموزشی و فرهنگی وزارت آموزش و پرورش و همچنین پردیسهای دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تربیت دبیری شهید رجایی و نیم درصد (۰.۵٪) دانشگاهها و پارکهای علم وفناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)	۵	درصد	بند (۳۱) ماده (۱) قانون الزامات	در لایحه دولت سهم وزارت آموزش و پرورش ۵درصد در نظر گرفته شده بود و این مسئله بنا به نیاز آموزش و پرورش به ویژه در مناطق محروم و روستایی و مسئله آسفالت و ایزوگام مدارس بوده که به همین دلیل تمامی آن نیز به سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور اختصاص داده شده بود. اما در متن اصلاحی کاهش ۵/۰ درصدی سهم وزارت آموزش و پرورش و اختصاص آن به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ذکر شده است که این عملاً موجب کاهش بهره‌مندی آموزش و پرورش از این ظرفیت خواهد شد و حق مدارس محروم و روستایی را که نیازمند آسفالت و ایزوگام هستند، تضییع می‌کند و موجب تداوم چالش‌های مدرسه‌سازی می‌شود.

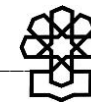
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					لذا پیشنهاد می‌شود، در صورت نیاز تخصیص این سهم به وزارت علوم از سایر دستگاه‌های متولی که دچار چالش‌ها و مشکلات کمتری می‌باشند، کسر شود. در سال‌های گذشته نیز سهم آموزش و پرورش همواره ۵ درصد بوده است که تداوم آن می‌تواند ثبات برنامه‌ریزی را نیز به همراه داشته باشد. اضافه شدن دانشگاه‌های فرهنگیان و تربیت دبیر شهید رجایی نیز در حالی که توزیع این سهم در اختیار وزارت آموزش و پرورش است، مورد تأیید می‌باشد.
۴-۵-۴	وزارت کشور از طریق سازمان ذی ربط برای آسفالت معابر عمومی (پنجاه درصد از این سهم برای شهرهای زیر ۵۰ هزار نفر جمعیت و پنجاه درصد مابقی برای شهرهای بین پنجاه تا پانصد هزار نفر جمعیت)	۱۷	درصد	بند (۳۱) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۵-۵	~~سهم وزارت صنعت، معدن و تجارت (شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران) از مواد اولیه قیر (وکیوم باتوم) دریافتی در سال ۱۴۰۵~~	~~+~~ <u>صفر</u>	درصد	بند (۳۱) ماده (۱) قانون الزامات	
۴-۵-۵	بسیج سازندگی شش و نیم درصد (۶.۵٪) برای آسفالت مسیر راههای بین مزارع، پاسگاههای فرماندهی انتظامی، پایگاههای بسیج مقاومت، گلزار شهدا، باغ موزه و یادمان های دفاع مقدس و دو و نیم درصد (۲.۵٪)	۸ ۹ -	درصد	بند (۳۱) ماده (۱) قانون الزامات	

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
	برای پادگان ها و مجتمع های بزرگ مسکونی ارتش جمهوری اسلامی ایران				
۴-۶ الحاقی	تسهیم منابع حاصل از اصلاح نرخ حامل‌های انرژی بالاتر از الگوی مصرف در بخش‌های کشاورزی (به شرط تحقق منابع مازاد)، حمل و نقل، صنعت، معدن و نیروگاه	-	-	ماده (۸) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها	
۴-۶-۱ الحاقی	میزان اختصاص منابع مازاد حاصل از اصلاح نرخ حامل‌های انرژی بالاتر از الگو در بخش حمل و نقل (موضوع ردیف ۵-۱۳ و ۵-۱۴ الزامات منابع) به توسعه حمل و نقل عمومی و نوسازی ناوگان فرسوده با اهرم‌سازی منابع	۵۰	درصد	ماده (۸) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها	در جدول الزامات منابع گزارش کمیسیون تلفیق روی لایحه بودجه ۱۴۰۵ (در ردیف‌های ۵-۱۳ تا ۵-۱۹) به دولت تکلیف شده است تا نرخ حامل‌های انرژی بالاتر از الگوی مصرف را در بخش‌های کشاورزی، حمل و نقل، صنعت و معدن، و نیروگاهی اصلاح کند. با اصلاح این نرخ‌ها طبیعتاً منابعی آزاد شده و به دولت می‌رسد. حال در این ردیف‌های الحاقی جدول الزامات مصارف، درباره سهم و محل مصرف منابع آزاد شده تصمیم‌گیری می‌شود. به بیان دقیق‌تر، ۵۰ درصد از منابعی که از محل اصلاح نرخ انرژی حمل و نقل حاصل می‌شود می‌بایست به توسعه حمل و نقل عمومی و نوسازی ناوگان فرسوده اختصاص یابد. همچنین ۵۰ درصد از منابع آزاد شده از محل اصلاح نرخ انرژی در بخش صنعت و معدن و نیروگاه می‌بایستی به توسعه فناوری‌های مدیریت مصرف انرژی در همین بخش اختصاص پیدا کند.
۴-۶-۲ الحاقی	میزان اختصاص منابع مازاد حاصل از اصلاح نرخ حامل‌های انرژی بالاتر از الگو در بخش‌های صنعت، معدن و نیروگاه ((موضوع ردیف ۵-۸ الزامات منابع) به توسعه فناوری‌های مدیریت مصرف انرژی در این بخش‌ها با اهرم‌سازی منابع	۵۰	درصد	ماده (۸) قانون هدفمندکردن یارانه‌ها	
۵	الزامات تسهیلات، تأدیه بدهی و افزایش سرمایه				

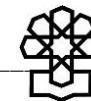
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
۵-۱	سقف تسهیلات قرض الحسنه اشتغال خرد و خانگی با پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و تصویب شورای عالی اشتغال با رعایت ساز و کار تبصره ۱۵ قانون بودجه ۱۴۰۴	۱۳۰	هزار میلیارد تومان	بند (۲۲) ماده (۱) قانون الزامات و ماده (۶) قانون برنامه هفتم پیشرفت	در تبصره ۱۵ قانون بودجه ۱۴۰۴ مانده حساب‌های ملی و استانی پیشرفت و عدالت در پایان ۱۴۰۳ با رعایت قوانین به سال بعد منتقل می‌شود و از منابع این تبصره است. اما در لایحه بودجه ۱۴۰۵ مانده حساب‌های مالی و استانی پیشرفت و عدالت مسکوت مانده است و تعیین تکلیف نشده است.
۵-۱-۱ الحاقی	حداکثر سهم کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی از ردیف ۵-۱	۴۳	درصد	ماده (۵۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور	در مجموع ۵۰۰ همت سقف تسهیلات اشتغال خرد و خانگی و تسهیلات قرض الحسنه مذکور در قوانین در نظر گرفته شده است. با توجه به عدم دقت در سازوکار تخصیص منابع مربوط به تسهیلات اشتغال خرد و خانگی و همچنین عملکرد ۷ درصدی این سرفصل در نه ماهه سال ۱۴۰۴، و همچنین با توجه به اینکه هم اکنون بیش از ۱ میلیون نفر در صف تسهیلات فرزندآوری و ازدواج هستند، یکی از راهکارها این است که بخشی از ۱۳۰ همت تسهیلات اشتغال کاسته شود و به سقف تسهیلات مربوط به ازدواج و فرزندآوری افزوده شود. مطابق محاسبات گزارش مسلسل ۲۱۲۴۲ مرکز پژوهش‌های مجلس در خصوص بررسی تسهیلات تکلیفی در لایحه بودجه ۱۴۰۵، تنها برای عدم افزایش صف وام ازدواج و فرزندآوری و برای اینکه انتهای سال ۱۴۰۵ نیز همچنان ۱ میلیون نفر در صف این تسهیلات باشند نیاز است ۴۳۹ همت تسهیلات به این موضوع اختصاص یابد. همچنین طبق محاسبات گزارش فوق، مجموع ظرفیت تسهیلات بانکی جهت تسهیلات تکلیفی ۵۸۵ همت است. البته این نکته شایان ذکر است که رقم ۵۸۵ همتی مذکور سقف ظرفیت قابل
۵-۱-۲ الحاقی	سقف تسهیلات قرض الحسنه مذکور در قوانین از جمله ازدواج، فرزندآوری و ودیعه خرید یا ساخت مسکن	۳۷۰	هزار میلیارد تومان	بند ۱۵ تبصره ۱۵ قانون بودجه ۱۴۰۴ و قانون حمایت از	افزایش صف وام ازدواج و فرزندآوری و برای اینکه انتهای سال ۱۴۰۵ نیز همچنان ۱ میلیون نفر در صف این تسهیلات باشند نیاز است ۴۳۹ همت تسهیلات به این موضوع اختصاص یابد. همچنین طبق محاسبات گزارش فوق، مجموع ظرفیت تسهیلات بانکی جهت تسهیلات تکلیفی ۵۸۵ همت است. البته این نکته شایان ذکر است که رقم ۵۸۵ همتی مذکور سقف ظرفیت قابل

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
				خانواده و جوانی جمعیت	استفاده است و امکان استفاده از سقف ظرفیت تابعی از وضعیت نظام بانکی است. ماده (۵۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور بیان می‌کند که «بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است جهت توسعه اشتغال خرد و خانگی مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی، مبالغی از تسهیلات قرض الحسنه بانکی و رشد آن را که در قوانین بودجه سنواتی تعیین می‌شود، در اختیار این دستگاهها قرار دهد تا به نسبت شصت درصد (۶۰٪) کمیته امداد و چهل درصد (۴۰٪) سازمان بهزیستی به افراد مشمول تحت پوشش پرداخت شود.» بر این اساس تا سقف ۴۳ درصد از تسهیلات ارزان قیمت اشتغال خرد و خانگی یعنی تا حدود ۵۶ همت برای این موضوع در نظر گرفته شده است. تفکیک سهم این دو نهاد حمایتی از سرجمع تسهیلات مذکور از آن جهت حائز اهمیت ویژه است که با تأخیر ایجاد شده در تصمیم‌گیری و تعیین سهم نهادهای مذکور در طی سال، عملاً بخش مهمی از تسهیلات در نظر گرفته شده برای این بخش از کارکرد خارج میشود که تجربه آن نیز وجود دارد. از این جهت، تفکیک سهم نهادهای مذکور برای تعیین تکلیف سریعتر این بخش از منابع و اختصاص هرچه سریعتر آنها توسط نهادهای حمایتی، ضروری و مفید است و تصمیم کمیسیون تلفیق در این مسئله مفید ارزیابی می‌شود.

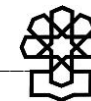
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					قوانینی که در بند ۱۵ تبصره ۱۵ قانون بودجه ۱۴۰۴ به آن ها اشاره شده شامل «قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران، قانون حمایت از حقوق معلولان، قانون جهش تولید دانش بنیان، ماده (۷۷) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) موضوع پرداخت تسهیلات به ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند، افزایش مهارت های شغلی زنان موضوع ماده (۷۹) قانون برنامه هفتم پیشرفت» است و این ۳۷۰ همت به موارد مذکور در این قوانین از جمله قرض الحسنه ازدواج، فرزندآوری و ودیعه یا خرید یا ساخت مسکن اختصاص می یابد. البته در بند ۱۵ تبصره ۱۵ قانون بودجه ۱۴۰۴ اولویت با تسهیلات قرض الحسنه ازدواج، فرزندآوری و ودیعه یا خرید یا ساخت مسکن است که لایحه ۱۴۰۵ از این اولویت سخنی به میان نیامده است.
۵-۲	سقف تسهیلات ارزان قیمت ودیعه و خرید مسکن مددجویان کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی و بیماران مستمند و معسر	۴ ۱۰	هزار میلیارد تومان	بند (۲۲) ماده (۱) قانون الزامات	مطابق تبصره ۱ ماده ۱۷ قانون حمایت از حقوق معلولان، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است تسهیلات اعتباری ارزان قیمت با سود ترجیحی و بلندمدت مسکن موضوع این ماده را برای یک بار تأمین و به افراد دارای معلولیت تحت پوشش سازمان و یا تعاونی ها و یا مؤسسات خیریه مورد تأیید سازمان اختصاص دهد. به نظر می رسد استناد قانونی این الزام به قانون فوق برگردد. از آن جا که این قانون از قوانینی است که در ردیف ۱-۲-۵ الحاقی الزامات تسهیلات، تأدیه بدهی و افزایش سرمایه آمده است (همین جدول) این ابهام قانونی وجود دارد که آیا این ۱۰ همت در این ردیف، از سقف

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					ذکر شده در ردیف ۲-۱-۵ خارج است یا داخل همان سقف در نظر گرفته می شود.
۵-۳	سقف مبلغ افزایش سرمایه صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی توسط شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها نسبت به منابع بخش کشاورزی استان	۱۰	درصد	بند (۲۶) ماده (۱) قانون الزامات	در قانون بودجه مجموع منابع و مصارف مربوط به استان تعیین می‌شود و توزیع این منابع در داخل استان توسط شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان انجام شده و در قانون بودجه تعیین تکلیف نمی‌شود. این ردیف بیان می‌کند که شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان می‌تواند تا سقف ۱۰ درصد از منابع بخش کشاورزی استان را جهت افزایش سرمایه صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی استفاده کند.
۵-۴	میزان تأدیه بدهی‌های قطعی و حسابرسی شده دولت به سازمان تأمین اجتماعی و نحوه پرداخت آن از طرق مختلف	۴۴۰ ۲۷۷	هزار میلیارد تومان	بند (۲۹) ماده (۱) قانون الزامات	برآورد دولت از مجموع تعهدات سال آتی در حدود ۲۷۰ ه.م.ت (مندرج در اسناد پشتیبان سازمان برنامه) است، در حالیکه در لایحه بودجه مجموعاً ۱۷۰ ه.م.ت برای تأدیه بدهی لحاظ شده بود. با اصلاح این عدد به ۲۷۷ همت مقدار پیش بینی شده پوشش داده شده است. همچنین در بند (۲۹) ماده (۱) قانون الزامات ذکر شده که نحوه ی پرداخت این بدهی نیز باید تعیین شود اما در متن تصریحی به نحوه ی پرداخت نشده است. اگر چه به نظر می رسد ۷۰ همت از آن از محل واگذاری و فروش اوراق مالی اسلامی (مطابق جدول ۸ لایحه) و ما بقی از محل دارایی‌های مالی از جمله سهام و سهم الشرکه دولت در جداول جمعی-خرجی در نظر گرفته شده باشد. لازم به ذکر است که با توجه به اینکه بیشتر نیاز تأمین اجتماعی، منابع نقدی است، تأدیه بدهی از طریق تأمین منابع نقدی ارجح است لذا منابع از

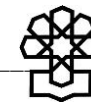
ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					محل واگذاری و فروش اوراق مالی اسلامی به روش دیگر اولویت دارد. این در حالی است که تنها ۷۰ همت از ۲۷۷ همت از محل واگذاری و فروش اوراق مالی اسلامی است. البته لازم به ذکر است افزایش این مقدار، نیازمند در نظر گرفتن منابع لازم و افزایش سقف بودجه عمومی است.
۵-۵ <u>الحاقی</u>	<u>مانده خطوط اعتباری اعطایی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به بانک‌های دولتی</u> <u>مشمول افزایش سرمایه (تا پایان سال ۱۴۰۴)</u>	۵۰	تومان	جزء (۶) بند (ض) تبصره (۲) قانون بودجه ۱۴۰۴ (ض) تبصره (۲) قانون بودجه ۱۴۰۴	در جزء (۶) بند (ض) تبصره (۲) قانون بودجه ۱۴۰۴ یکی از منابعی که برای افزایش سرمایه بانک‌های دولتی در نظر گرفته شده، مانده خطوط اعتباری بانک‌های مربوطه بود. با الحاق این ردیف امکان افزایش سرمایه از اعتبارات این محل برای سال ۱۴۰۵ نیز تا سقف ۵۰ هزار میلیارد تومان فراهم می‌شود.
۶	سایر الزامات مصارف				
۶-۱	سهم اعتبار توسعه روستایی و محرومیت‌زدایی از طریق دستگاه‌های خدمت‌رسان و از محل اعتبارات توازن مندرج در جدول شماره (ج-۱۰)	۲۰	هزار میلیارد تومان	بند (۳۳) ماده (۱) قانون الزامات	مطابق با قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقاء سطح مناطق کمتر توسعه یافته مصوب ۱۳۹۳/۷/۳۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی، دولت مکلف است سه درصد (۳٪) از اعتبارات بودجه عمومی دولت را در قالب ردیف مشخص تحت همین عنوان تعیین کند و طی جدولی که در آن سهم هر استان براساس شاخص‌های نرخ بیکاری، آب شرب شهری و روستایی، آموزش و پرورش، بهداشت و درمان، بهسازی روستاها، راه و زیرساخت‌های جاده‌ای، سرانه‌های عمران شهری و درآمد شهرداری‌ها و فضاهای فرهنگی، مذهبی، ورزشی مشخص می‌گردد، در قانون بودجه درج نماید. بر همین اساس دولت در لوایح بودجه، عنوانی تحت اعتبارات استفاده متوازن در جدول بودجه

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					استان‌ها اضافه کرده است. برای نخستین بار نیز در قانون بودجه ۱۴۰۴ در اعتبارات استانی، ردیف مجزایی برای موضوع توسعه روستایی دیده شد و ۱۸ هزار میلیارد تومان برای آن اعتبار لحاظ شد. در لایحه ۱۴۰۵ کل اعتبار در نظر گرفته شده تحت عنوان «اعتبارات قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه یافته و اعتبارات توسعه روستایی و محرومیت زدایی و حمایت از فعالیت صدا و سیما استان‌ها» مبلغ ۱۷۸ هزار میلیارد تومان است که مطابق با تکلیف قانون استفاده متوازن از امکانات کشور است. از این مبلغ (۱۷۸ هزار میلیارد تومان) رقم ۲۰ هزار میلیارد تومان سهم برای اعتبار توسعه روستایی و محرومیت‌زدایی لحاظ شده است. در مصوبه کمیسیون تلفیق نیز عبارت «از طریق دستگاه‌های خدمت‌رسان» به عبارت لایحه اضافه شد تا ساز و کار اختصاص این اعتبارات نیز لحاظ شود. این اعتبارات در قالب اعتبارات عمرانی استانی مصرف خواهد شد و سازوکار تصمیم‌گیری در مورد آن از طریق شورای برنامه ریزی استان خواهد بود.
۶-۲	سقف اعتبار وجوه ارزی حاصل از دعاوی و مطالبات خارجی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	۲	هزار میلیارد تومان	بند (۳۴) ماده (۱) قانون الزامات	ردیف در نظر گرفته شده در این بخش، ردیف جمعی-خرجی می‌باشد. بدین معنی که هرچقدر وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح بتواند از دعاوی و مطالبات خارجی خود، انتفاع کسب نماید، به همان میزان می‌تواند برای مصارف خود، هزینه کرد داشته باشد. ردیف مذکور در قانون بودجه سال ۱۴۰۴ نیز تصویب شده بود و در بند الف تبصره ۹ مبلغ ۸ هزار میلیارد تومان برای این موضوع در نظر گرفته شده بود. باتوجه به تحقق اندک این ردیف در

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					سنوات مختلف، عدد در نظر گرفته شده برای لایحه ۱۴۰۵ اختلاف زیادی با قانون بودجه ۱۴۰۴ دارد، موضوعی که نشان‌دهنده واقعی‌تر شدن ارقام لایحه ۱۴۰۵ و جلوگیری از بیش‌برآوری در ارقام آن است.
۶-۳	سقف اجازه دولت برای جابجایی اعتبارات هزینه‌ای به اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۰۰	درصد	بند (۳۹) ماده (۱) قانون الزامات	از آنجاکه اعتبارات هزینه‌ای مربوط به هزینه‌کرد امور جاری و حقوق دستمزد است، نمی‌تواند نقش موثری در رشد اقتصادی کشور ایفا نماید. در لایحه بودجه ۱۴۰۵، اعتبار در نظر گرفته شده برای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۶۰۰ هزار میلیارد تومان است که حدود ده درصد بودجه عمومی دولت می‌باشد. این موضوع فاصله قابل توجهی با عدد تعیین شده در ماده (۱۲) قانون برنامه هفتم پیشرفت کشور دارد که هدف‌گذاری ۲۵ درصدی نسبت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به بودجه عمومی را در پایان اجرای برنامه عنوان کرده است. ریشه اصلی این موضوع نیز محدودیت بودجه دولت متأثر از سهم بسیار زیاد (حدود ۹۰ درصد) هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر است که موجب افزایش قابل توجه سهم اعتبارات هزینه‌ای از بودجه شده است. ردیف مصوب در این قسمت در صورت داشتن عملکرد و اجرای آن توسط دستگاه‌های اجرایی می‌تواند به تحقق هدف برنامه ریزی شده در قانون برنامه هفتم کمک نماید.
۶-۴	سهم از اعتبارات توازن منطقه ای برای فعالیتهای صدا و سیمای استانها با تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استانها	۸-۲ <u>۲.۴</u>	درصد	بند (۴۰) ماده (۱) قانون الزامات	همانطور که در ردیف ۶-۱ نیز بیان شد، دولت مکلف است مطابق با قانون استفاده متوازن از امکانات کشور برای ارتقاء سطح مناطق کمتر توسعه یافته مصوب ۱۳۹۳/۷/۳۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی سه درصد (۳٪) از اعتبارات بودجه عمومی دولت را در قالب ردیف مشخص تحت همین عنوان تعیین کند. در قانون بودجه سال ۱۴۰۴، سهم صداوسیما استانی از این منابع در حدود

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		مقدار	واحد		
					۲.۹ هزار میلیارد تومان (۲ درصد از ۳ درصد منابع بودجه عمومی) بوده است. در لایحه دولت برای سال ۱۴۰۵، ۰.۸ درصد از اعتبارات ناشی از قانون مذکور برای فعالیت صدا و سیمای استان‌ها در نظر گرفته شده بود. در واقع سهم مذکور نسبت به سال گذشته، کاهش یافته بود. در مصوبه کمیسیون تلفیق، سهم صدا و سیمای استان‌ها از ۰.۸ درصد به ۲.۴ درصد افزایش یافته است (معادل ۳۳۰۰ هزار میلیارد تومان افزایش) و حتی از قانون بودجه سال ۱۴۰۴ نیز بیشتر در نظر گرفته شده است.
۵-۶	حداکثر سهم مازاد درآمد استان‌ها در راستای بند (پ) ماده (۱۷) قانون برنامه هفتم پیشرفت	۵۰	درصد	بند (۸) ماده (۱) قانون الزامات	این بند معین می‌کند در صورتی که درآمد استان از میزان پیش‌بینی شده در جدول منابع استانی (۱۰-الف) بیشتر شود، مازاد به چه نسبتی مابین اعتبارات استانی و ملی توزیع شود. مطابق با بند (پ) قانون برنامه هفتم پیشرفت، سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است، نسبت به طراحی و استقرار نظام نوین درآمد- هزینه استان‌ها با هدف افزایش پایدار درآمدهای استانی و بهبود تعادل‌های استانی در چهارچوب ساز و کارهای انگیزشی کارا و اثربخش از طریق تفکیک وظایف و اختیارات دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی و بازگشت نظام‌مند درآمدهای مازاد وصولی به استان‌ها اقدام نماید. براساس تکلیف قانونی مذکور که در برنامه هفتم پیشرفت آمده است، ردیف فعلی مصوب شده است. مطابق با این مصوبه، حداکثر ۵۰ درصد مازاد درآمد استان‌ها که در جدول شماره ۱۰ لایحه بودجه تدوین شده است، به همان استان اختصاص می‌یابد

ردیف	عنوان	الزام ۱۴۰۵		استناد قانونی	توضیحات
		واحد	مقدار		
					و مابقی آن صرف اعتبارات ملی می‌شود. از آنجا که لازم است عدد مذکور برای تسهیم درآمدهای استانی و ملی به نحوی باشد که از یک طرف انگیزه سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی و شورای برنامه‌ریزی استان‌ها را برای شناسایی دقیق درآمدها حفظ نماید و آن‌ها را به سمت کم برآوردی یا بیش برآوردی درآمدهای استانی سوق ندهد و از طرفی انگیزه استان‌ها برای وصول درآمدها را از بین نبرد، عدد ۵۰ درصد برای تسهیم درآمدها منطقی است و می‌تواند موازنه مناسبی میان درآمدهای استانی و ملی ایجاد نماید.

گزیده سیاستی

این گزارش به بررسی مصوبات کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی بر لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ و تغییرات آن می‌پردازد.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir